

РЕКОНСТРУКЦИЈА
ВЛАДЕ СРБИЈЕ

Касно Мирко
на Косово сџиже

страница 4.

ДУГО ЧЕКАЊЕ НА ОРТОПЕДСКЕ
И ОПЕРАЦИЈЕ КАТАРАКТЕ

Фале паре,
опрема и лекари

страница 7.

ОД ПОЛИЦАЈЦА ДО
ПОЉОПРИВРЕДНИКА

Срећу нашао у
воћарству

страница 28.

Пажња, на улице измилели комунални полицајци
Два месеца за упозорења

• **SMALLVILLE** •
Kragujevac
034 352 641
www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

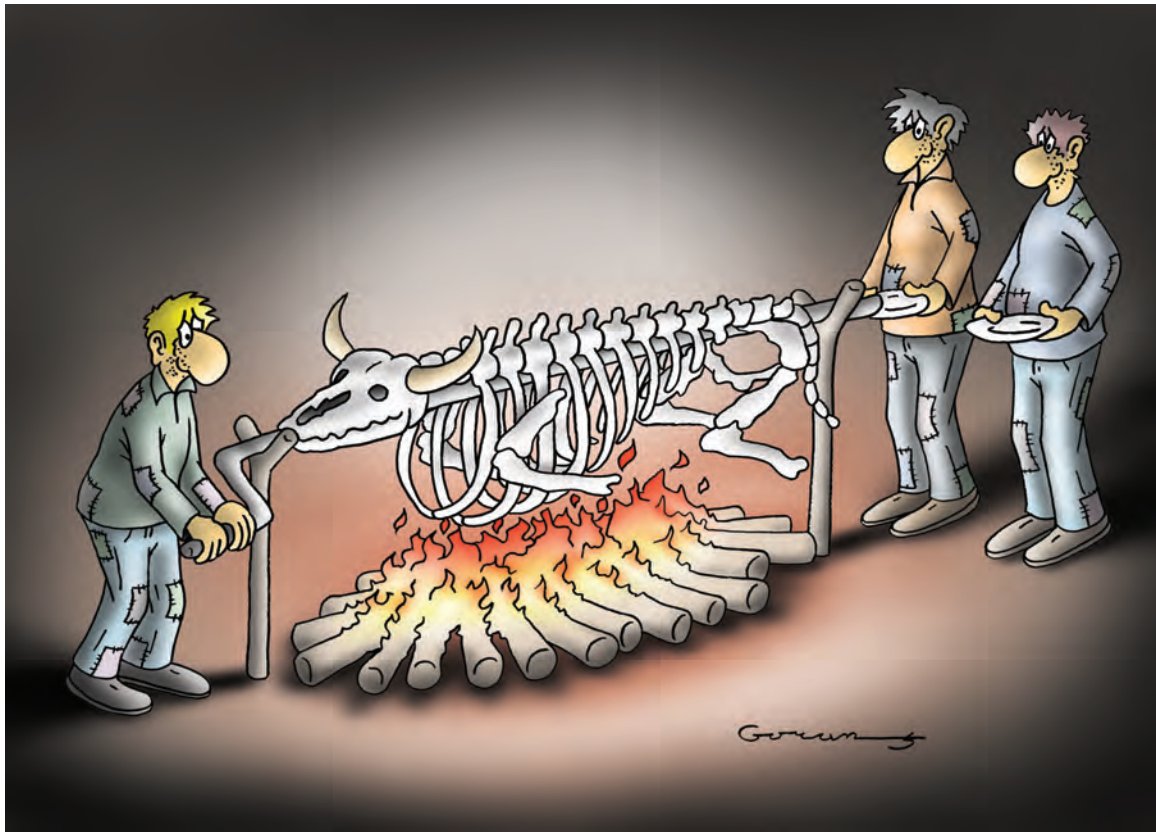
ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

Крагујевац
ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući
Refill M
Karadordeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 60

GLOBAL
KOLONIJA

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

О стирџи

Пише Драган Рајичић

Процес наше европеизације је заиста незауваљив, пролазило ми је кроз главу док сам на ТВ-у пратио најновије вести. Ево, размишљао сам наглас, струја ће опет да поскупи и тако се и она примакне тим европским стандардима. Али, анализирао сам даље најновије вести, сиротиња може да одахне јер за њу ово поскуплење не важи. Они који брину о нама, смислили су и европски попуст за њу, под условом да не потроши више од 350 киловата месечно. При том су дали и конкретно упутство како да се овај лимит не прекорачи.

Кад сам искључио телевизор сетрио сам се да сам и ја одавно тешка сиротиња, те сам стога одлучио да одмах кренем са спровођењем поменутог упутства. Најпре сам искључио замрзивач у коме су се налазиле још две кесе грашка. Замрзивач сам купио још док је Тито био жив, што ће рећи доста је и радио. Потом сам жени наложио да скува сав тај грашак и тако решио питање прехране за наредни период.

Следећи даље то упутство, раставио сам од струје и рачунар на коме су деца нешто радила. Овај апарат купила је жена пре неколико година на кредит док је још имала посао. Доста је, вала, и он радио. Знам да ће деца да ми кукају како им треба интернет за школу и факултет, али ја верујем да држава зна шта је за нас најбоље, чим нас овако саветује.

Онда сам у кухињи одвио сијалицу и са плафона скинуо фасунг. Жени сам објаснио да онај грашак и свако друго вариво убудуће кува искључиво ноћу, после 24 сата када су и риалити програми најинтересантнији. Зато сам јој у кухињу унео телевизор који даје довољно светлости да може да пази да јој вариво не загори.

Прешао сам потом на бојлер и са њега скинуо грејач. Препорука је била, додуше, да и њега укључујемо само ноћу, по јефтинијој тарифи, али ја мислим да ће бојлер без грејача дати бољи резултат. Туширање хладном водом јача здравље и треба се само навихти.

Веш машину сам онеспособио тако што сам јој избушио казан. Требало је да се и она користи само ноћу, али ја увек идем на сигурно. Моја жена још увек може да ишчупа волу реп, па нека пере, брате, на руке. Тако је радила и моја покојна прабаба па јој ништа није фалило, чим је живела сто година.

Остало ми је још да средим ситуацију са преосталим сијалицама. Озго нам је поручено да и ту може много да се уштеди. То сам решио тако што сам деци за учење набавио неколико килограма свећи, а жени сам купио батеријску лампу да може да се снађе кад ноћу почне да тумара по кући не би ли нешто скувала за сутрашњи ручак. Онда сам узео један чекић и са меракором поразбијао све сијалице по кући због зла које су ми већ нанеле. Е, неће више и оне да ми зидају рачуне за струју које не могу да платим, све да и ја нисам у транзицији остао без посла. За сваки случај, поскидао сам са разводне кутије скоро све осигураче и побацао их у најближи контејнер. Оставио сам само два: један за шпорет да жена има где да кува и други за телевизор, због риалитија.

Кад сам тако спровео предложени план за обећани нам попуст на рачуне за струју, окренуо сам неколико комшија и рођака и испричао им шта сам урадио. Сви они су ми се захвалили на том позиву и одушевљено рекли да ће истог часа кренути мојим стопама. Тада сам осетио велико олакшање. Не толико због самог попушта, колико због осећаја да ће они који брину о нама сада много лакше да нас уведу у ту Европу. Морам само да кажем деци да припазе да нам оним свећама не запале кућу!

АНКЕТА КОЈИ „РОК ТРАЈАЊА“ ДАЈЕТЕ РЕКОНСТРУИСАНОЈ ВЛАДИ МИРКА ЦВЕТКОВИЋА?

М. Ивњишковић

Мила Вучковић,
економиста:
- Треба их све променити, што мање фотелја то боље за нас.

Драгомир Јагличић,
инструктор
вожње:
- Док се не истопа стиропор.

Марјана Нанковић,
књиговођа:
- Ја њему не би дала више шансу да нас води.

Марко Марковић,
конобар:
- Велика стопа незапослености скратиће фитиљ стрпљења.

Мирка Марковић,
грађевински
техничар:
- Лажна форма господина Цветковића, суштина је остала иста.

Мирјана Весо,
приватник:
- Не заслужују ни један дан.

Александар Вукић, дипл.
економиста:
- Трајаће до избора.

Алекса Попадић,
грађевински
инжењер:
- Смешно је што ради, три месеца је много.

Зоран Живојиновић,
предузетник:
- Избори и промена власти - што пре то боље.

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

FIAT PANDA
1.2 Dynamic
€ 8.749

FIAT LINEA
1.4 Dynamic
€ 9.999

GRANDE PUNTO
Actual SX 3P
€ 8.999

СПЕЦИЈАЛНА САЈАМСКА ПОНУДА ВЕЋ ОД 1. MARTA!

АКЦИЈА ТРАЈЕ ДО 8. APRILA 2011., ILI DO ISTEKA ZALIHA!

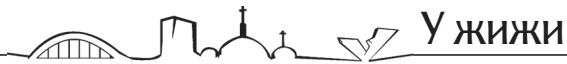
Uz svaki model dobijate poklone: Klima uređaj + CD audio sistem + Metalik boja Ostvarite i do 650 € popusta uz Crédit Agricole pakete finansiranja.

ZASTAVA PROMET - ARENA MOTORS
LEPENIČKI BULEVAR 33, KRAGUJEVAC
TELEFON: 034/502 010, 502 015, 502 024
BESPLATAN POZIV: 0800 034 035
FIAT@ARENAMOTORS.RS

www.arenamotors.rs

У ЖИЖИ

ПРВИ ЛЕКАР КОЈИ ЈЕ ОСТАО БЕЗ ЛИЦЕНЦЕ ЗА РАД

Из ординације у кабинет

Због трајно одузете лиценце за рад дечји хирург др Небојша Златановић из здравствене „сели“ се у образовну делатност унутар Клиничког центра, јер професуру не „качи“ Закон о здравственој заштити

Доктор Небојша Златановић, изгледа, заувек напушта операциону салу и рад са пацијентима, јер му је Суд части Лекарске коморе Србије трајно одузео лиценцу за рад. Ипак, даљу каријеру градиће унутар овдашњег Клиничког центра, где је и запослен, бавећи се научноистраживачком и образовном делатношћу.

По речима Вање Ђорђевић, портпаролке КЦ-а, већ је у процедури нова систематизација, по којој ће бити распоређен на пословима континуиране међународне едукације. Дотле ће радити под надзором др Милана Пауновића, директора Клинике дечје хирургије.

■ Рад и без лиценце

Коначна оцена струке „пала“ је 1. марта, због тога што је др Златановић проглашен одговорним за смрт троипогодишње Миле Андрић, која је преминула још пре 12 година, од последица самогровања организма због запетљаних црева. Он је уједно и први лекар коме је Лекарска комора Србије изрекла најстрожу казну трајног одузимања лиценце. Казна Суда части уследила је после правноснажне пресуде Апелационог суда у Крагујевцу, по којој је осуђен на осам месеци затвора због несавесног лечења. Мила Андрић умрла је 2. октобра 1998. године, од када практично почиње маратонски судски поступак који су иницирали њени родитељи.

- Више ми значи ова осуда струке од саме пресуде, јер сада имамо и званичну потврду да смо све време били у праву да је наше дете умрло грешком лекара. Ових 12 година велике борбе, па и храбрости да се боримо против недодирљивих, није било изгубљено време. Надам се да смо овом нашом борбом и истрајношћу пружили наду свима онима који су у нашој ситуацији да је правда ипак достижна, без обзира колико се споро дошло до ње, каже Љиљана Андрић, мајка покојне девојчице.

Она верује да ће судије у случајевима попут њиховог, који су већ у судској процедури, где за то има услова, поред затворских казни, сами Лекарској комори предлагати и узимање лиценци за рад.

Др Татјана Радосављевић, директорка Лекарске коморе, за „Крагујевачке“ да је, одмах по добијању предмета из суда у Крагујевцу, Комора била дужна да поступи у складу са чланом 198. Закона о здравственој заштити, који каже да се трајно одузима

ДР ТАТЈАНА РАДОСАВЉЕВИЋ, ДИРЕКТОРКА ЛЕКАРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

лиценца лекару који је превентивно осуђен због несавесног лечења или тешког дела против здравља људи на казну затвора. Лекарска комора је др Небојши Златановићу одузела трајно лиценцу и о томе обавестила њега, установу у којој ради, Регионалну лекарску комору, Министарство здравља, суд и породицу Андрић.

- По одредбама Закона о здравственој заштити лекар коме је трајно одузета лиценца, кад одслужи казну затвора, или док не оде, ипак може да ради, али само уз колегу који има лиценцу, каже др Татјана Радосављевић.

Дакле, др Златановићу се не ускраћује право да по трајно одузимању лиценце дијагностикује пацијенте или их оперише, али више нема могућност самостал-

ЉИЉАНА АНДРИЋ, МАЈКА ПРЕМИНУЛЕ МИЛЕ

ног доношења лекарских одлука - ни у институцији где је запослен, нити било где друго: у приватној пракси или у земљама окружења. У супротном би била кажњена установа која би га примила да ради самостално - казне се крећу од 500.000 до милион динара, а постоји и могућност трајног затварања те установе, али и трајног одузимања лиценце оном ко га је запослио. Као пример др Татјана Радосављевић наводи случај приватне клинике „Децедр“, која је санкционисана због услуга анестезиолога.

О одузимању лиценци здравственим радницима они обавештавају друге коморе у окружењу. Пошто је Лекарска комора члан Европске коморе, то значи да и они знају да ли наш лекар има дозволу за рад.

■ Лекарска комора за измену закона

Све ово, ипак, ствара конфузију код јавности, која се пита у чему је смисао трајно одузимања лиценци, ако то не значи да лекар више никада не може да се бави пословима за који му је дозвола издата. Остављање могућности да хирург и даље оперише људе и успоставља дијагнозу даје довољно простора за сумњу да ли он опет може да погрешити, а да за то неко други буде крив, јер је у обавези да ради тимски. Посебно питање је економска оправданости да здравствене институције плаћају два лекара за оно што један сам може да обави.

- То је, уствари, више теоријска могућност, а практично лекар коме је трајно одузета лиценца више никада неће моћи да ради свој посао, јер се више никада не може запослити као лекар, ни у приватној ни у државној установи, ни код нас ни у земљама окружења, одговара др Радосављевић.

Ипак, то не значи, напомиње наша саговорница, да др Златановић, или ма ко други који је изгубио лиценцу, не може да ради при универзитету, јер је професура независна, односно образовна делатност одвојена је од здравствене.

Она најављује да ће Лекарска комора у сваком случају тражити измену Закона о здравственој заштити који оставља могућност да лекар и даље ради свој посао, иако му је трајно одузета лиценца, јер „то нема никаквог смисла и чудно јој је да је то уопште ушло у закон“.

Иначе, у Лекарској комори немају детаљне податке о броју поступака који се у овом тренутку воде против лекара за несавесно лечење пацијената, али је начелно постигнут договор са Министарством правде да им Апелациони судови редовно достављају податке о правноснажно окончаним поступцима, како би они могли да предузму даље кораке.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ИЗАБРАНИ КАНДИДАТИ ЗА НАЈВИШЕ ПРАВОСУДНЕ ФУНКЦИЈЕ

Крагујевчани испод црте

Изборне комисије за чланове Високог савета судства и Државног већа тужилаца предложили су парламенту кандидате за стални састав ових тела који су добили највише гласова, али међу њима нема никога из крагујевачког правосуђа

На изборима за највише правосудне функције, одржаним 3. марта, изабрано је шест кандидата из редова судија и три из редова тужилаца и они ће бити предложени парламенту. За улазак у састав Високог савета судства највише гласова су добили Мирјана Ивић, судија Врховног касационог суда (40), Милимир Лукић, судија Апелационог суда из Београда (63), Александар Стоилковски, судија Привредног суда у Зрењанину (100), Благоје Јакшић, судија Вишег прекршајног суда (308), Соња Видановић, судија Основног суда у Суботици (172) као и Бранка Банчевић, судија Апелационог суда у Новом Саду (233).

Највише гласова за Државно веће тужилаца добили су Бранко Стаменковић из Вишег тужилаштва у Београду (108), Данијела Сиђељић из Другог београдског основног тужилаштва и Мајда Ракић из Основног тужилаштва у Краљеву. Листа с предлозима треба да верификује Народна скупштина на својој првој редовној седници.

На листи предлога за стални састав Високог савета судства са мандатом од пет година били су и Милорад Јанићијевић, судија крагујевачког Апелационог суда и Радмила Николић, судија Основног суда. Он је добио 36 гласова од својих колега из свих апелационих судова и био је трећи од пет кандидата, а, поређења ради, противкандидат Лукић, који је изабран за нов сазив имао је 63 гласа.

У случају судије Радмиле Николић листа је била са 22 имена и односила се на категорију Основних судова, Прекршајних судова и Вишег прекршајног. Победио је убедљиво судија Благоје Јакшић за 302 гласа, а за нашу представницу гласало је 36 колега.

У тужилаштву највише поверења ukazано је Бранку Стаменковићу, који је од августа прошле године на функцији посебног тужиоца за високотехнолошки криминал. Он је добио 108 гласова од 143 од колега из виших тужилаштва.

До конституисања новог састава Високог савета судства члан овог тела из крагујевачког правосуђа била је судија Надица Јовановић, а у досадашњем саставу Државног већа тужилаца био је заменик Вишег тужиоца Небојша Ђирјаковић. Он већ обавља тужилачку функцију и дужи се предметима. Какав ће бити њихов статус по истеку мандата поуздано се не зна, нити је било посебних изјашњавања.

Према речима Зорице Ђурић, вршиоца дужности председника Вишег суда, Закон о судијама је тачно прописао услове. Они, по престанку мандата, по аутоматизму настављају да раде у непосредно вишем суду, под условом да испуњавају услове.

У вези с тим постајала је иницијатива Друштва судија да се оцени уставност такве одлуке о аутоматском кандидовању. Али, без обзира што се то питање није нашло на дневном реду Уставног суда од 2009. године, они се распоређују на места у вишим судовима сходно члану 56. поменутог закона. То конкретно значи да се судија Надица Јовановић, која је пре одласка за члана Високог савета судства радила као судија Општинског суда, распоређује на место судије Вишег суда, али не мора да значи да ће се одредити баш за крагујевачки. Оставља се могућност избора у било који други Виши суд где има упражњених места, попут Београда, Новог Сада...

У Крагујевцу је, међутим, после реформисања правосуђа попуњено 10 од 11 судијских места, па се претпоставља да је то место „замрзнуто“ због Јовановићкиног повратка. Зорица Ђурић тврди да судија Надица Јованови до данас њој није званично најавила своје намере.

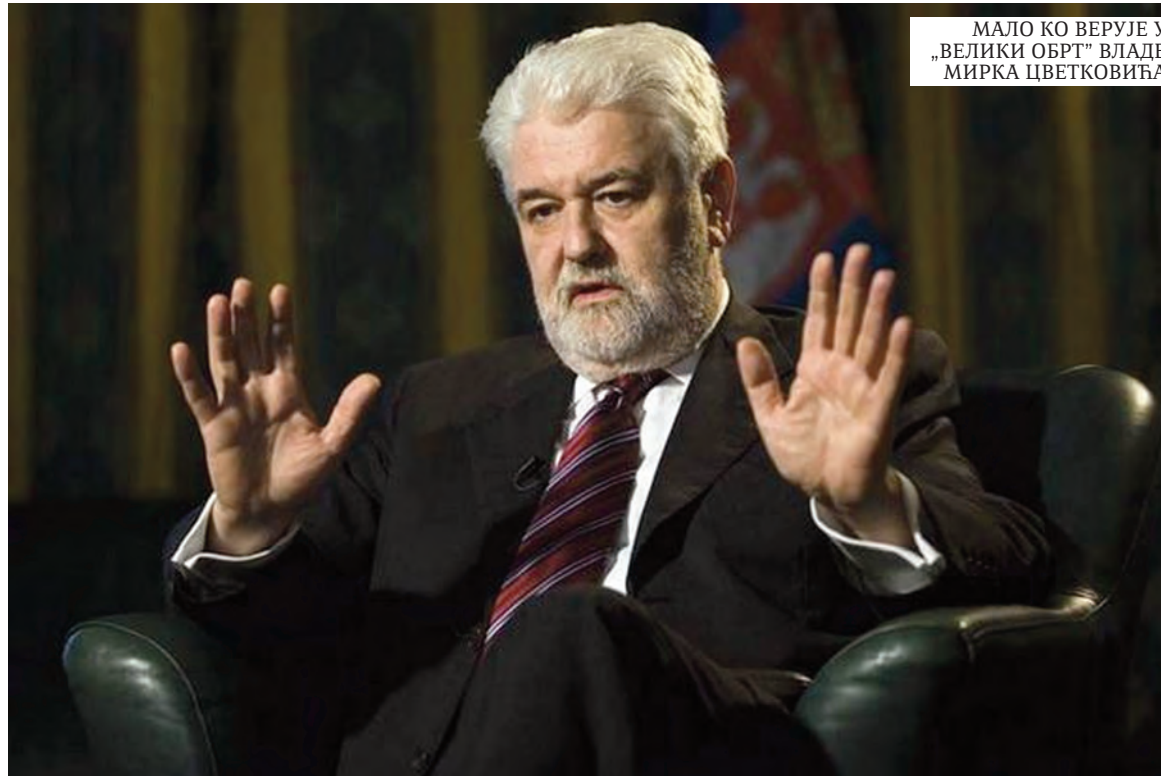
Сличне су прилике и са замеником тужиоца Небојшом Ђирјаковићем. Он је изабран за заменика Вишег јавног тужиоца и за разлику од Јовановићке све време је обављао тужилачку функцију, дужио се предметима и одлазио на суђења. Да ли ће и ту бити неких другачијих кадровских решења знаће се тек после њиховог значајног разрешења. Углавном, већ је отворен конкурс за 82 тужилачка места.

Иначе, први задатак сталног сазива ВСС биће ревизија општег избора судија из децембра 2009. године. То значи да ће морати да разговарају са 800 неизабраних судија који су уложили жалбе Уставном суду. Морају се изабрати и председници судова који од 1. јануара прошле године имају само статус вршилаца дужности, баш као и тужиоци.

Е. ЈОВАНОВИЋ

ПОЛИТИЧКО РЕДИЗАЈНИРАЊЕ ВЛАДЕ

Касно Мирко
на Косово ситиже

МАЛО КО ВЕРУЈЕ У „ВЕЛИКИ ОБРТ“ ВЛАДЕ МИРКА ЦВЕТКОВИЋА

Пише Слободан Цупарић

Док неки аналитичари верују да ће се променама у саставу Цветковићевог кабинета завршити период политичких сукоба и да ће се Влада за годину дана, колико јој је остало до краја мандата, посветити томе да грађани осете бољитак, други су скептични кад је у питању овај реконструкцијски „посао“ оцењујући га као „крпеж“ који не може дуго да траје. Ова реконструкција по многимима је политичка игра која за циљ има куповину времена, у нади властодржаца да ће доћи до неког решења за поправку стања у земљи.

Нови састав Владе скројен је након напетих политичких преговора и надигравања лидера партијских струја унутар странака, па остаје упитаност какве ефекте може имати реконструкција Владе у последњој години њеног пуног мандата, свеједно да ли је у питању спајање министарстава или се врше персоналне промене – чак и да се сада ангажују највећи експерти које имамо?

Нема никаквих ефеката, тврди Мирослав Прокопијевић, директор београдског Центра за слободно тржиште. – Кад се Влада направи, све најнепопуларније и најтеже реформске мере изводе се у првој, евентуално другој години, а онда се застане и чека да оне покажу резултате у трећој и четвртој – како би се изашло на изборе с неким успехом. Према томе, никакви реформски кораци не чине се у последњој години мандата, а ово што се сада ради намера је да се бирачима замажу очи због мршавих резултата ове Владе.

Социолог Милан Николић подсећа да је ово предизборна година и да је све што се дешава на политичкој сцени у функцији будућих

Никави реформски кораци не чине се у последњој години мандата, а ово што се сада ради намера је да се бирачима замажу очи због мршавих резултата ове Владе, тврди економиста Мирослав Прокопијевић

избора – па и ове промене у Влади. Владајућа коалиција се определила за њено редизајнирање тако што ће избацити министре који су упали у очи јавности својим неадекватним понашањем и што ће нека министарства спојити с другим.

– Мислим да ефекти могу да буду само маркетиншко-политичке природе, каже Чедомир Антић, председник Напредног клуба. – Дакле, нити ће ова Влада у последњој години мандата покренути неке нове активности, нити ће променити своју политику, нити ће оваква врста реконструкције донети значајнију уштеду. Понављам, читав промена је маркетиншко-политичког карактера зато што нико не каже који је тачно циљ реконструкције Владе.

■ Нереформисана држава

Током вишемесечних најава реконструкције, у Влади су се догодила озбиљна размимоилажења, па и свађе, што је разоткрило слику политичког нејединства у српској власти. Колико је та чињеница била сигнал потенцијалним страним партнерима и инвеститорима да стану и сачекају расплет, пре свега са становишта стабилности Србије и сигурности улагања у њу?

– Био је то, рекао бих, мањи проблем, сматра Мирослав Прокопијевић. – Већи је онај што је Србија нереформисана – и као пословно окружење и као држава. Кад у светлу таквог лошег реформског резултата, који би, да је реформисана, требало да буде главни фактор привлачења и улагања, још

имате и сукобе у Влади – онда то додатно негативно делује.

Милан Николић верује да се реконструкцијом Владе овде неће бозна шта променити, а што се тиче света и могућих инвеститора, они у Србију не долазе зато што се Влада мења или што је политичка ситуација нестабилна, већ због тога што у свету и даље влада економска криза. За страни капитал много је важније како нашу ситуацију процењује Светска банка и ММФ, него да они улазе у неке наше анализе типа ко с ким прави владу и каква је она.

– Мислим да ми и немамо озбиљне стране инвеститоре, процењује Чедомир Антић. – Све то, нажалост, говори о томе колико је држава још увек присутна у нашој економији на један врло лош начин – не као сервис, не као регулатор, већ као активан велики учесник.

■ Срамотна политика

Изгледа да је протеклих дана за Мирка Цветковића и његов кабинет најрадоснија вест била продаја Мишковићевог „Делта Максија“, с обзиром на то да би држава од ове трансакције могла да добије око 100 милиона евра од пореза на продају. Друга нада је продаја „Телекома“, с којим се нешто изгледа компликује. Како то коментарисати?

– Једна фирма је приватно власништво господина Мишковића и ту је било великих проблема с његовим дуговима, јер је тражио помоћ од Владе и чак претио да ће отпустити надесетак хиљада људи,

тврди Милан Николић. – Сад се наша страна фирма која је одлучила да уђе у тај посао и то је добра вест за Србију. Друга је ствар продаја „Телекома“. То је, што се каже, продаја сребрног посуђа из куће – кад је криза. Није то добар потез за Србију на дужи рок. Друге земље не продају компаније овог типа странцима, него их чувају. Реч је о ресурсима који се нерадо дају странцима, али код нас и даље влада неолиберални дух. Политичари су ту изричито: продај данас, задовољи пензионере, задовољи све, добијеш изборе, а после ћемо бринути о томе шта ћемо даље.

По речима Мирослава Прокопијевића, продаја „Делте“ белгијском „Делезу“ свакако је, са становишта домаћег и међународног бизниса, позитивна вест за Србију. Сад се појављује компанија која има велику репутацију и њен долазак у било коју земљу је плус.

– Што се тиче продаје „Телекома“, ту очито постоје неки проблеми. Изгледа да је цена коју очекује да добије држава превелика, а то је одбило један број инвеститора. Међутим, неки су остали. Тешко је унапред рећи шта ће се десити.

Чедомир Антић потенцира да је срамотно када се једна државна економија заснива само на продаји. Ми треба да производимо нешто па да зарадимо, а не да продајемо капитална добра која су раније стечена.

■ Порука свету

Међутим, тек када је белгијски „Делез“ купио „Делту“, јавно је саопштено да овај Мишковићев лапац има дуг од 300 милиона евра, пре свега према домаћим добављачима, од којих су многи баш због тога и банкротирали. Говори ли нам то да је „Делта“ на неки начин свих ових година била заштићена од државе?

– Свакако, категоричан је Мирослав Прокопијевић, – Јер, такву ствар не можете да радите ако не уживате неку посебну заштиту. То су те везе које постоје између великог бизниса и политике, где велики бизнис, плаћајући политичаре и дајући им новац, у ствари купује неку врсту рекета и заштите од могућих тужби партнера које нису исплатили. Отуда таква ситуација да ви не платите неколико стотина милиона није могућа без заштите.

И Милан Николић тврди да је „Делта“ сигурно била повлашћена, иначе не би могла да добије једну врсту трговачког монопола. Он такође апострофира да је добро што се на овај начин тај проблем разрешава, а пред „Делтиним“ снабдевачима остаје да се на суду изборе за своја права, јер ће ова белгијска фирма сигурно бити много савеснија у томе.

– Најбоља димензија продаје „Макси“ ланца је порука свету да је неко спреман да у Србију уложи скоро милијарду евра, каже Чедомир Антић. – Што се тиче дуговања, не бих то свео на једну фирму колико, год она била моћна, пошто се у Србији показало током протеклих 60 година да најгоре пробу људи који плаћају своје обавезе. Тако је са плаћањем струје, комуналних услуга... Исто је било и са откупљивањем станова. Они који су поштено потрчали да први плате, плаћали су 10 или 20 пута више од оних који су чекали да то на крају ураде. Тако је и са дуговима. У свакој нормалној земљи се зна шта значи стечај, шта значи блокада рачуна. Не блокира се рачун фирме, већ човек који је њен власник.

ПОРЕМЕЂЕНИ ПЛАНОВИ

Тешко

Било је уговорено да крагујевачка фабрика Либији испоручи већу количину оружја, али је због политичке кризе у тој земљи и санкција Уједињених нација свака испорука за сада обустављена, што ће продубити кризу у овој фирми

Поводом догађаја у северној Африци и увођења санкција Савета безбедности Либији огласио се Самостални синдикат крагујевачке Војне фабрике и изрази забринутост због тога што је истог момента сваки извоз, посебно оружја, у ту земљу обустављен. Синдикат наводи да је уз помоћ Министарства одбране било уговорено да „Застава оружје“ Либији испоручи своје производе и измири део дуговања према тој афричкој земљи.

„У овом тренутку предузеће Застава оружје има само послове које је уговорило Министарство одбране за потребе Војске Србије, а на залихама у магацинима има готову робу за више милиона долара“, наводи се у саопштењу Самосталног синдиката тог предузећа.

Синдикалци наглашавају да је за крагујевачку фирму, поред већ уго-

ИЗОСТАО ДОГОВОР ПОСЛОДАВЦИ

О минималним

Седница републичког Социјално-економског савета није решила питање најниже цене рада. Захтев синдиката био је да се минимални износ по радном часу повећа са 95 на 105 динара. Послодавци су били вољни да цену радног сата повећају само за динар

Социјални дијалог у Србији доживео је претходних дана још један ударца. Седница републичког Социјално-економског савета, која је заказана после неколико месеци паузе и од које су све три стране, послодавци, синдикати и држава много очекивали, завршила се потпуним фијаском. Ни после вишенедељног натезања послодавци и синдикати нису успели да се договоре о минималној цени рада, па ће о томе морати да одлучи Влада Републике Србије. Челници Савеза самосталних синдиката и Уједињених гранских синдиката „Независност“ захтевали су да се минимални износ по радном часу повећа за десет динара, са досадашњих 95 на 105 динара. У Унији послодаваца Србије били су, међутим, вољни да радницима на име минималне зараде убудуће исплаћују тек један једини динар више.

Врућ кромпир пребачен је у кабинет премијера Мирка Цветковића, у којем сада имају преча посла око реконструкције Владе, него што је то одређивање најниже цене рада. По речима Расима Љајића, министра рада и социјалне политике, Министарство финансија ових дана прави рачуницу колико би могло да буде повећање, а да оно не оптерети буџет и не угрози макроекономску стабилност земље.

– Чињеница је да је минимална зарада заиста минимална и недовољна за покривање основних животних трошкова и зато треба учи-

ВИ ВОЈНЕ ФАБРИКЕ

Без извоза у северну Африку

ворених послова, нада за дуготрајан опоравак била и посета Либији председника државе и министра одбране када је требало да буду уговорени послови пласмана пешадијског наоружања „Застава оружја“ вредни више милиона долара.

У синдикалном саопштењу наводи се и да су све активности на том плану прекинуте и да ће фабрика имати последице, с обзиром да би

ти уговори предузећу обезбедили дугорочну стабилност пословања у тренутку када нема других озбиљнијих уговарања послова. То ће у великој мери отежати пословање и опстанак фирме, а има индиција да би и друга предузећа одбрамбене индустрије у земљи могла да имају проблема са пласманом производа на афричко тржиште.

Министар одбране Драган Шутановац изјавио је да је Србија након одлуке Уједињених нација обуставила сваку војно-економску сарадњу са Либијом, додајући да се нада да ће се прилике у тој земљи ускоро стабилизовати.

Према његовим речима, Министарство одбране и држава Србија имали су добре односе са Либијом. Он је изразио наду да ће велики пројекти који су започети са том земљом бити настављени након што се прилике стабилизују, као и да Министарство одбране пажљиво прати догађаје у Либији.

Према његовим речима, у Анголи и у Либији постоји интересовање за изградњу војне болнице, а тај посао, ако буде добијен, представљао би велику шансу, не само за одбрамбену индустрију и војну медицину, већ и за грађевинску индустрију Србије.

НОВА ШАНСА ЗА ВОЈНИ СЕКТОР**Споразум Србије и Нигерије**

Документом који су потписали министар одбране Драган Шутановац и његов нигеријски колега принц Адетокунбо Кајоде, отвара се могућност за унапређење војно-економске сарадње две земље. Нигерија је заинтересована за куповину наоружања и војне опреме, али и за заједничка улагања у пројекте у овој области, као и за сарадњу у области војног здравства и медицине.

- Србија је посебно заинтересована за размену искустава у области мировних операција, јер Нигерија дуго учествује у активностима УН, рекао је Шутановац и подсетио да је ова земља у мултинационалне операције до сада упутила око два милиона својих припадника.

Министар Кајоде нагласио је да би Србија и Нигерија требало што пре да организују размену кадра, јер је наша земља позната по изузетној војној медицини и квалитетном војном образовању.

Да је сваки посао са Либијом тренутно стопиран потврдила је и самостални саветник за економску сарадњу са земљама Африке и Блиског истока у Привредној комори Србије Зорица Јекић, која је рекла да ембарго није стављен на робну размену, али да су услови за било какав извоз или увоз из Либије тренутно онемогућени због конфликта и ратних дејстава који се дешавају на тој територији.

- Сада морамо да сачекамо и да стопирамо све оно што смо почели по питању наших испорука лекова и осталог што је ишло у редовној робној размени, истакла је Јекић, додајући да се то односи и на увоз нафте из Либије у Србију.

Иначе, према подацима за 2010. годину, Србија је из Либије лане увезла робе у укупној вредности од 150 милиона долара, док је 99 одсто увоза из те земље на српско тржиште била сирова нафта, а остало су делом њихови производи петрохемијске индустрије.

У пословодству Војне фабрике нису били вољни да коментаришу дешавања у Либији и санкције Уједињених нација, подсећајући да дозволе за извоз, поред Министарства одбране, треба да дају и министарства спољних и унутрашњих послова, као и да је оружје роба посебне намене и под посебном пањом.

М. Ђ.

ФИЈАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА**Посао добило 60 стручњака**

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ запослила је 60 дипломираних студената машинских факултета у Србији и Политехничке школе у Крагујевцу. Изабрани кандидати су међу најбољим студентима у својим генерацијама, а ФАС ће им омогућити тромесечну обуку у Италији и Србији у циљу упознавања са најсавременијом технологијом која ће бити примењена у фабрици у Крагујевцу.

- Верујемо да људи чине основу сваке успешне компаније. Дајући прилику младим и образованим стручњацима да напредују и развијају своје каријере, ми инвестирамо у нашу будућност у Србији, истакао је генерални директор компаније „Фијат аутомобили Србија“ Ђовани де Филиппис.

Млади стручњаци почели су да раде у ФАС-у 1. марта 2011. године, тако да компанија тренутно запошљава више од 1.100 људи и планира да повећа број запослених на 2.400 до краја 2012. године, наводи се у саопштењу фабричке Службе за односе са јавношћу.

САОПШТЕЊЕ СИНДИКАТА „МЕТАЛ СИСТЕМА“**Траже помоћ од премијера**

Пошто од 13. децембра прошле године нису испуњена обећања из протокола потписаног са Министарством економије о подржавању овог предузећа, синдикална организација „Метал система“ обратила се отвореним писмом на највишу адресу, премијеру Мирку Цветковићу, како би га упознала са својим проблемима и затражила помоћ.

„Донедавни власник потписао је у Министарству економије три документа којима недвосмислено уступа предузеће Републици Србији. Влада доноси одлуку о преузимању капитала овог предузећа 3. фебруара ове године и именује директора, а потом Агенција за приватизацију доноси одлуку о реструктурирању. Тада се утврђује да је кључни уговор потребан за реализацију ових одлука погрешно сачињен. Донедавни власник, не знамо од кога охрабрен, оспорава сва три своја потписа и уцењује око 300 радника и државу“, пише у овом писму премијеру.

Синдикат поставља питања Цветковићу ко је направил уговор којим је цео поступак враћен на почетак и како је Влада на основу лошег уговора могла да донесе одлуку. „Да ли је можда постојала нечија намера да нас превари, јер ми знамо да је у ранијем периоду на сличан начин вршен пренос власништва. Тражимо одговорност за оне који су незнањем или намером довели раднике и Владу у заблуду и омогућили пијединцу да нас уцењује. Тражимо Вашу помоћ за излазак из ове ситуације“, написали су синдикалци премијеру.

По речима Милоша Танасковића, председника Синдиката „Метал система“, штрајк који траје већ пет месеци због тога што радницима није исплаћено десет зарада, биће радикализован уколико у најскорије време Влада и Министарство економије не нађу решење да се фирма подржави. У уторак, 8. марта, представници синдиката добили су обећање градоначелника Веролуба Стевановића да ће њихове захтеве пренети Небојши Бирићу, садашњем државном секретару Министарства економије и будућем министру у овом ресору и да ће затражити да што пре прими представнике штрајкача. М.П.

МИНИСТАР ШУТАНОВАЦ ПРИЛИКОМ РАНИЈЕ ПОСЕТЕ ВОЈНОЈ ФАБРИЦИ

ОДАВАЦА И СИНДИКАТА

Минималцу одлучује Влада

нити све да се заштите најугроженији, а то су они који примају ту најмању зараду, изјавио је Љајић после седнице Социјално-економског савета и додао да ти људи често остану и без те и такве зараде.

■ За трећину потрошачке корпе

Колико радника у Србији сваког месеца као зараду добије минималца нико са сигурношћу не може да тврди. Процене синдиката су да је у питању око пола милиона запослених. У обе репрезентативне синдикалне централе тврде да начин на који се одређује минимална зарада у Србији није прихватљив, јер не даје могућност запосленима да обезбеде egzистенцију, иако раде пуно

радно време и са пуним учинком. Иначе, када се ова зарада упореди са ценом потрошачке корпе може се утврдити да онима који је примају обезбеђује egzистенцију тек за трећину месеца.

Представници послодаваца, међутим, кажу да су захтеви синдиката за повећањем од десет динара нереални, иако би тиме минималац са садашњих 16.720 динара порастао на близу 20.000 динара.

- Због спремности појединаца у Влади Републике Србије да начине нереалне уступке запосленима у јавном сектору, синдикати и од Уније послодаваца Србије захтевају да се минимална цена рада подигне са 95 на 105 динара, иако је она током протекле 2010. године подигнута са 87 на 95 динара, што је одговарало годишњем расту инфлације. Синдикате не занима што је просечно кашњење у исплати зарада у Србији 50 дана због велике неликвидности у којој се налази свако друго предузеће. Оваквом политици, уместо да се боре за очување радних места, синдикати и влада су директно одговорни за губитак 160.000 радних места

СРБИЈА ЈЕ НА ЗАЧЕЉУ ПО ВИСИНИ МИНИМАЛНЕ ЗАГАРАНТОВАНЕ ЗАРАДЕ

у привреди, јер су у претходне две године, када је промет у 90 одсто привредних грана значајно опао, повећали оптерећења привреде и нералним захтевањима учинили тешку ситуацију још тежом и неизвеснијом, рекао је Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије.

■ Изостао предлог државе

На минималцу, међутим, не закидају само послодавци. Наиме, чак је и Влада Србије прошле године са пет месеци закашњења утврдила минималну цену рада, која је требало да важи за цело полугодиште, па је због тога од јула до октобра 2010. године важила једна цена (90 динара по радном сату), а за новембар и децембар друга (95 динара). Током та четири месеца радници који примају минималац били су закинути по 1.000 динара приликом сваке исплате. Одговораче садашњих преговора такође ће, уколико цена рада буде повећана, појести који динар.

У СССС-у и УГС-у управо због онога што се догодило запосленима прошле године инсистирају да се минимална цена рада утврди што

пре да се прича не би поновила. По речима лидера УГС „Независност“ Бранислава Чанка, синдикати се нису „навлачили“ с послодавцима и неће то ни чинити, јер да је држава, као највећи послодавац, изнела свој предлог, прича би била сасвим другачија.

- Зато све зависи од државе, а не од синдиката, нити од приватних газда, јер зашто би приватник давао и динар више ако држава то од њега није тражила.

Чак и када би синдикати имали моћ коју немају, радницима не би било бог зна колико боље, јер ни са 105 динара по радном сату не могу преживети месец, каже Чанак.

Поред пола милиона радника који живе од минималне зараде постоји још око 250.000 запослених који месечно примају мање од тог износа, јер им газде или не исплаћују плате редовно, или им дају мање од минималца. У УГС „Независност“ кажу да је против исплате ниже цене рада од загарантоване веома тешко борити се и да ту инспекције рада и друге надлежне институције тешко могу нешто да ураде, сем да евентуално новчано казне послодавца који то чини. Због тога својим члановима саветују да пресавију табак, фирму туже суду и траже да им се исплати разлика између минималне цене рада и исплаћене зараде.

На овакав потез се, међутим, мало ко одлучује из оправданог страха да ће после подношења тужбе суду добити отказ. Иначе, Србија је по износу који радници примају на име минималне зараде на зачелу европске листе, одмах испред Бугарске која има најмању минималну плату у Европи. Највиши минималац износи 1.758 евра и исплаћује се у Луксембургу. Минимална цена рада у Србији је 157 евра, Хрватској 381, Словенији 748, Португалији 566, а у Грчкој 853 евра.

Милуштин БЕВИЋ

БРАНИСЛАВ ЧАНАК

ПЛАТЕ И ПОЛИТИКА**Јавни сектор привилегован**

Председник Уједињених гранских синдиката „Независност“ на констатацију новинара да се стиче утисак да синдикати могу да траже веће плате само у јавном сектору, одговара:

- Нажалост, то је тако, али не зато што у јавном сектору има више социјалне правде и спремности на социјали дијалог, већ зато што ту зависи ко ће добити следеће изборе. Зато нас саслушају у јавном сектору и зато су спремни да дају повећање, јер рачунају да ће им то требати на изборима. Приватници у реалном сектору немају потребе да излазе на изборе, они гледају само да ли имају профит или губитак. Сасвим је нормално што они гледају своје интересе. Али, то су им омогућили наши политичари, који се неодговорно и неозбиљно поигравају туђим парама, односно парама свих нас. При том, приватне газде раде за себе и не пада им на памет да „поткупљују“ раднике, јер су свесни да ће за мале паре наћи друге и да овима које сада имају не морају да дају ништа више од оног што већ имају. Та газдина рачуница је логична у друштву као што је наше.

ЕКСПАНЗИЈА ПРИВАТНИХ ЧАСОВА

Код професора иду и ђонављачи и кликераши

Пише: Марија Обреновић

У моменту када су, пре месец дана, основним школама прослеђене збирке задатака за полагање мале матуре помоћник министра просвете Желимир Попов подсетио је наставнике на дужност да у оквиру радне недеље припремају ђаке за завршни испит. Самим тим што су школе обавезне да припрему за завршни испит укључе у наставни програм, по његовим речима, следи да нема потребе за приватним часовима.

О речи помоћника министра олушиће се добар део осмака и њихових родитеља. Иако су поједини на „припреме“ из српског језика и математике кренули још у септембру, знатно већи број ђака и родитеља ових дана је у потрази или преговорима са професорима који приватно држе наставу из ових предмета.

Иако је за приватне професоре друго полугодиште, а нарочито његов крај, време када задовољно трљају руке, пошто су у току борба за боље оцене и пријемни и поправни испити, чињеница је да посла имају током читаве школске године. Готово половина од 22.201 крагујевачких ђака редовно или пред писмене задатке и закључивање оцена узима приватне часове, показује прошлогодње истраживање актива стручних сарадника основних и средњих школа у граду на Лепеници.

■ Приватно и код учитеља

Математика, физика, хемија, страни језици и српски најчешће се налазе у понуди приватних професора. Цене се, у зависности од предмета и броја професора који часове нуде, крећу од 350 до 600 динара. Занимљиво је, међутим, да се у крагујевачким огласницима може прочитати и оглас учитељице која деци узраста од првог до четвртог разреда држи приватну наставу.

По речима психолога Милијаде Живић Илић, која је била укључена у рад на истраживању о оптерећености ученика школским и ваншколским обавезама, узимање часова од првог разреда је изузетак. За ову опцију одлучују се, према њеном искуству, родитељи чија деца не иду у целодневни боравак, па је особа коју ангажују деци и дадиља и неко ко им помаже приликом учења.

Наше истраживање је показало да како се подиже старост тако се повећава број ђака који узимају приватне часове. Око 38 одсто ученика завршних разреда основних школа редовно или повремено одлази код приватних професора. Резултати наше анкете кажу да је 32 одсто основаца два и по сата недељно на приватним часовима. Још око шест процената деце часове узима пред писмене или контролне вежбе или када се закључују оцене. Истина, истраживање је рађено у децембру, пред крај другог полугодишта, када су те припреме нешто интензивније. Међутим, треба рећи и то да у другом полугодшту осмог разреда на приватне часове крећу и они који их никада до тада нису узимали, каже Милијада Живић Илић.

ТРЕЋИНА ОСНОВАЦА УЗИМА ПРИВАТНЕ ЧАСОВЕ

мали, каже Милијада Живић Илић.

На жалост, по оцени педагога Наташе Бузацић, чланице тима овог истраживања, интензивне припреме на крају основне школе при поласку у средњу школу не дају божна какве резултате. Проблеми са математиком најчешће се, и након стотине узетих часова на крају осмог разреда, по доласка детета у средњу школу настављају.

Један од узрока проблема је и што децу нико не учи како да уче. Математика и страни језици заправо се уче на исти начин – сваког дана помало. Такав начин долажења до сазнања, међутим, захтева време које деца, на жалост, немају. Зато и није чудо што

Готово половина од 22.200 крагујевачких ђака редовно или пред писмене задатке узима приватне часове, пошто за учење „сваког дана по мало“, од силних школских и ваншколских обавеза, деца немају времена

ским школама одлази на приватну наставу, а у приградским свега 20 одсто. Међу средњошколцима на приватним часовима су готово троструко чешће гимназијалци, него ученици неких средњих стручних школа.

■ Многo узрока

Када се ове бројке прочитају размислиће о узроцима је неминовно, поготово ако се има у виду

фесор који годинама држи приватне часове.

Има деце која долазе читаве године, пошто им математика, једноставно, не иде. Има и оних који се само припремају за писмене задатке или дођу на час или два када су, из различитих разлога, дуго били одсутни из школе, па су пропустили неколико лекција. Наравно, увек има и оних који од професора траже више знања, када се припремају за такмичења или желе максимум бодова на пријемном испиту, објашњава наш саговорник.

По речима педагога Наташе Бузацић, поједини одликаши средњих школа последњих година редовно узимају часове језика, пошто желе да наставе студије у иностранству.

Поједини родитељи на часове децу шаљу онда када више сами нису у стању да раде са њима. Други, опет, сматрајући да ће тако бити сигурнији да су деца заиста нешто научила. Има и страха код ученика у моменту када виде да сви око њих иду на приватне часове, а они не. Они тада сматрају да ће их другари који иду на часове претећи у школи, да лакше и брже уче, па од родитеља траже да ангажују приватне професоре. Има ту и амбиције родитеља да им деца буду успешнија и боља у школи, али и неповерења у формални образовни систем.

Ипак, Наташа Бузацић и Милијада Живић Илић мишљења су да је главни узрок оволике експанзије узимања приватних часова неефикасност образовног система, тачније преоптерећеност ученика и градивом и бројем часова. Уче-

ње је процес који тражи време и стрпљење, а данашња деца, пребукирана и школом и ваншколским активностима, једноставно га немају.

■ Неефикасан образовни систем

На велики број часова и предмета, преобимно и претешко градиво пожалили су се подједнако и основци и средњошколци који су учествовали у овом истраживању. Податак да већ у седмом разреду деца два пута недељно имају обавезних седам часова онима који су завршили школу пре деценију – две делује невероватно, али је истинит. Реформа, уместо да растерети ђаке, натоварила им је додатних три-четири предмета годишње, а да при том градиво које се учи уопште није сажето. Трудећи се да свакодневно „сервисирају“ све што се од њих тражи деца траже у приватним часовима краће и ефикасније решење. Али, није ретка појава ни да се, ослањајући се на приватне часове, на оним редовним једноставно „искључују“.

Није лако ни предавачима у школама. Обимност градива, плус број ђака у одељењима траже резултат који није лако постићи.

Има професора који себи поставе као циљ да им ђаци неће узимати приватне часове и заиста на крају буде тако. Они организују додатну и допунску наставу, раде са децом трудећи се да усвоје градиво. Међутим, када би сви наставници одлучили да тако раде то би, на жалост, било немогуће организовати. Додатну и допунску наставу у овдашњим школама најчешће је могуће ставити као предчас или као осми час, а то су, са психолошке и педагошке тачке гледишта, неефикасне зоне за учење. Овај вид наставе најбоље би било организовати после паузе, али готово ни једна наша школа нема адекватне услове за вишечасовни боравак деце, каже Милијада Живић Илић.

Иначе, показало је ово истраживање, на приватним часовима деца много ефикасније уче. Чињеница је да су тамо, кажу наше саговорнице, много сконцентрисанија него у школи. При том су и много слободнија да питају све што им није јасно, пошто су са професором „један на један“, па немају бојазан да ће „испасти глупи“, што је појава која се јавља у вршњачкој групи. Ипак, родитељи би, када децу шаљу на ове часове, требало да обрате пажњу ко их држи. Од знања из одређеног предмета, кажу наше саговорнице, још је важније да особа која држи часове зна дидактику и методику, односно како да научи дете.

ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА

Храна за на

Житељима ромског насеља у Корману стигла је прошлог понедељка, захваљујући Градском одбору Демократске странке, још једна пошиљка хране. Крагујевачке демократе покренуле су у децембру 2009. године хуманитарни пројекат «Банка хране», како би се социјално угроженим грађанима, који не могу бити корисници Народног кухиње, обезбедила квалитетнија исхрана.

Од почетка нашег деловања па до данас обезбеђено и подељено преко 12.000 оброка. Активности и волонтери су у пројекат уложили неколико хиљада волонтерских сати, али су и прикупљањем донација и скромним новчаним дотацијама набављали оно што је корисницима пројекта било најпотребније, а то су лекови, средстава за хигијену, новогодишњи пакетићи за најмлађе кориснике и слично, изјавио је

ПЕДАГОГ НАТАША БУЗАЦИЋ

ПСИХОЛОГ МИЛИЈАДА ЖИВИЋ ИЛИЋ

се решење све више тражи у приватним часовима.

Наше истраживање је показало да 45 одсто средњошколаца сваког дана по један сат проведе на приватним часовима. Додуше, треба рећи и да је овај резултат добијен на основу питања ученицима колико дневно проводе на приватним часовима. Ипак, иако у потпуности није поуздан, пошто се ослања на субјективан осећај, и те како много говори, објашњава Наташа Бузацић.

Ако се погледају још неки резултати овог истраживања, слика о приватним часовима и потреби за њима може бити комплетнија. Један од таквих података је, на пример, да 70 одсто деце у град-

да су пре две деценије приватни часови били резервисани за понављаче, а данас су на њима малтене и најуспешнији ученици.

Ђерка ми је на часове математике до сада ишла само пред писмени задатак. Није лош математичар, али је тако сигурнија у своје знање. За неколико месеци излази на малу матуру, па сада одлази код професора једанпут недељно. Месец дана пред крај године ће интензивирати приватне часове да би се боље припремила, каже Жаклина, мајка четрнаестогодишње Јелене.

Да међу ђацима има и оних који са математиком кубуре, али и оних који су прави „кликераши“ за овај предмет, потврђује и про-

ДУГО ЧЕКАЊЕ НА ОРТОПЕДСКЕ И ОПЕРАЦИЈЕ КАТАРАКТЕ

Фале паре, опрема и лекари

Пише Јаворка Станојевић

Крагујевачки Клинички центар, који лечи близу два и по милиона становника централне Србије и дела Косова, све чешће се у медијима помиње као институција у којој пацијенти предуго чекају неопходну здравствену помоћ. Недавно је један дневни листи изнео податак да овдашња Ортопедска клиника држи рекорд у дужини чекања на операцију колена, јер се пацијенти који сада заказују ову интервенцију могу надати да ће на ред стићи тек 2022. године! Међу неславне рекордере КЦ се сврстао и по чекању на операцију кука, а у врх листе га је довело и једногодишње чекања на операцију катаракте.

Чињеница да су неки далеко ефикаснији и да се на хируршке интервенције на коленима у већим центрима чека највише годину и по (у Ужицу свега неколико месеци), као и да се на уградњу вештачког кука нигде не чека дуже од годину дана, док клинике у Ужицу и Новом Саду пацијенте оперишу за мање од три месеца, отвара питања шта недостаје крагујевачком здравству?

■ Новац, сале, кадрови...

Проф. др Слободан Обрадовић, директор Клиничког центра, каже да се, у принципу, ради о проблемима на које КЦ не може да утиче. Аргументујући свој став, он истиче да готово половина српских ортопеда ради у Београду и да клинике у другим градовима имају специјализоване хируршке екипе које раде само операције, док наши ортопеди морају да збрињавају и повреде и акутна стања. Такође тврди да листе продужује и што се пацијенти, који имају могућност да бирају где ће бити оперисани, радије одлучују за велике центре попут крагујевачког, као и то што се, због непостојања јединствене евиденције, многи пријављују на више места. У све то, напомиње и да про-

Много је разлога зашто је овдашњи Клинички центар међу неславним рекордерима по дужини чекања на неке операције, али кривица за то углавном је на страни државе, јер КЦ не добија довољно пара, па нема ни новца за додатне операционе сале, уређаје, стручњаке...

дужетак животног века увећава број пацијената, али да наша економија није у стању да обезбеди адекватна улагања у здравствени фонд.

Директор Клинике за ортопедију проф. др Бранко Ристић каже да у причи о предугачким листама чекања треба узети у обзир да девет хирурга годишње уради више од 1.200 операција и да исти лекари, уз помоћ петоро колега, стигну да обаве преко 28.000 прегледа и брину о великом броју хоспитализованих болесника.

- Ако се узме у обзир да наши хирурзи, само у амбуланти испуне норму, рецимо, једног лекара опште праксе, да уз то свакодневно улазе у салу, као и да збрињавају те-

шке случајеве из градова у окружењу, онда је јасно да са овим бројем специјалиста није реално очекивати смањење листи чекања. Велики проблем је што свакодневно можемо да користимо једну операциону салу, док нам је друга на располагању само два пута недељно, а треба имати у виду да трећина операција отпада на повреде и прелома. Због свега годишње имамо за четвртину више пријављених на листе од уграђених протеза, па је чекање све дуже, каже проф. Ристић. У овом тренутку хируршку интервенцију на коленима чека 729 пацијената, од којих је ове године на листу уписано 303. Ако се посматрају само бројке онда податак да ће последњи са списка на ред доћи за десет година, чак и уз податке о недостатку кадрова, изгледа невероватно.

- Оно што нико не помиње је да Републички завод за здравствено о-

сигурање годишње даје новац само за 50 протеза. Зато треба рећи да је главни проблем у недостатку новца у здравственом фонду, али и у неравномерној расподели оног што стигне у здравствену касу. Они који нас прозивају због неефикасности морали би да знају да Ужице, Чачак и Лесковац добијају исто средства као и крагујевачки Клинички центар, објашњава директор Ортопедске клинике.

Напомињући да се на специјализацији тренутно налази петоро будућих ортопедских хирурга, др Ристић каже да би их за комотан рад било неопходно бар још троје. Уз још једну операциону салу и више новца из РЗЗО-а, наш саговорник сматра да је неопходна и боља мотивација хирурга у односу на специјалисте који не виђају операциону салу.

Према његовим тврдњама, операције мимо листе чекања, које за уградњу протеза у кук и коленима коштају око 3.000 евра, не представљају значајан извор прихода за лекаре, јер они од тога добију једва 15.000 динара. Прошле године је 15 пацијената било спремно да да новац да би избегло листе чекања, али су све операције урађене мимо радног времена, па ни на који начин нису утицале на позицију оних који морају да чекају.

■ Застарела офталмолошка опрема

И Клиника за офталмологију пати од истих проблема - не кубуре толико са недостатком кадрова колико их муче застарела опрема и шкртост РЗЗО-а.

Иако каже да лекара, посебно врсних стручњака, никада није превише, директор др Звонко Стојановић истиче да, поред тога што имамо све старије становништво, лечење катаракте сада почиње већ после четрдесете, па број пацијената стално расте. Иако би то требало да повећа улагања у ову грану здравства, здравствени фонд, поред

ГОДИШЊЕ СЕ ДОБИЈЕ НОВАЦ ЗА САМО 50 ПРОТЕЗА ЗА КУК

тога што није у стању да одвоји довољно новца, не води рачуна ни да га праведно расподели. Због тога на Клиници за офталмологију ради 11 лекара, од којих деветоро оперише, док београдска Очна клиника, мада уради незнатно више операција годишње, има пет до шест пута више специјалиста.

Др Стојановић мисли да би се рад Клинике могао унапредити ако би Министарство показало више слуха за захтев да им се одобри увођење института дневне хирургије, што би омогућило да дневно, уместо садашњих пет до шест, буде оперисано 20 људи. Међутим, чак и у том случају Клиника, опремом која захтева стерилизацију после сваког шестог пацијента, не би била много ефикаснија. Највећи проблем, ипак, представља нередовно снабдевање сочивима којих због мањка новца и сталног мењања процедуре нема довољно.

■ Неравномерна расподела пара

Закључак који није тешко извући је да крагујевачко здравство, из разлога које у Србији није лако докучити, није у стању да се избори за део колача који би, с обзиром обим посла и одговорност која уз то иде, требало да му припадне. Због тога се Клинички центар често нађе на насловним странама као неславни рекордер, што код многих изазива сумњу о немарном односу и корупцији који су окаљали беле мантиле, а њих довели до ситуације да умину чекајући да дођу на ред да буду прегледани.

Иако у овоме понекад има истине, неправедно се заборавља да већина лекара поштено ради одговоран посао. Оно о чему ретко ко размишља је да здравство кошта и да нема доброг лечења без добро плаћених стручњака, савремене опреме и најновијих лекова. Да би се све ово добило неопходни су пуни здравствени фондови. То у Србији није могуће, јер она има 1,2

милиона незапослених са овереним здравственим књижицама, уз све мањи број оних који раде и при том просечно примају око 30 хиљада динара, што значи да за своје и лечење чланова породице месечно издвоје свега око шест хиљада динара.

Ако се још узме у обзир да држава жмури на масовну праксу приватника да све раднике пријављују

ДР ЗВОНКО СТОЈАНОВИЋ, ОФТАЛМОЛОГ

као неквалификоване, како би плаћали мање доприносе, да има привилеговане послодавце којима толерише вишегодишње неплаћање доприноса, да повремено из сопствене касе (оне исте из које би требало да улаже у здравство) плати повезивање радног стажа радницама пропалих фирми, да већина сељака неће или нема одакле да плати здравствено осигурање - онда је упирање прста само у Клинички центар у најмању руку непоштено, посебно због чињенице да се и оно мало фондовских пара не распоређује правично.

Оно што би, ипак, менаџменту Клиничког центра могло да се стави на душу је питање јесу ли учинили довољно да се изборе за део колача који им припада. Познаваоци прилика, у којима паре најчешће иду тамо где су на власти политички истомишљеници, ово питање могли би да адресирају и на крагујевачке политичке елите, које очигледно немају довољну тежину. Ни грађани, који плаћају цех, нису сасвим невини, јер су заборавили да су добили оно што су изабрали и да имају оно на шта пристају.

ДР БРАНКО РИСТИЋ, ОРТОПЕД

ДОПРЕМА ПОМОЋИ РОМИМА У КОРМАНУ

нирала гардеробу за кориснике пројекта, а у обезбеђивању неопходних намирница учествовали су и сви месни огранци Градског одбора ДС Крагујевац. Веома је важно напоменути да око 60 одсто корисника чине деца, каже Кочан.

Активисти и волонтери пројекта «Банка хране» покренули и и-

ницијативу за оснивање удружења «Загрљај солидарности». Удружење ће имати за циљ да покрене и друге видове социјалне заштите угрожених суграђана. Планирано је да кроз пројекат буде обезбеђена здравствена заштита и помоћ при школовању.

М. О.

ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Југроженије

Адам Кочан, координатор пројекта.

На самом почетку рада храна је доведена за 100 корисника из два крагујевачка насеља, док се данас у шест насеља, једном недељно, дистрибуира 250 оброка.

По речима Кочана, реч је о друштвено одговорном пројекту чији су основни донатори Студентски центар Крагујевац, Завод за смештај одраслих лица «Мале Пчелице», Геронтолошки и Клинички центар. Са донаторима је потписан меморандум о сарадњи, а они су се обавезали, да сходно својим могућностима, једном недељно корисницима «Банке хране» уступају вишак произведених оброка. Акцији су се прикључили и угоститељски објекти донарајући храну корисницима пројекта.

- Људи добре воље су у више наврата, осим прехранбених намирница и средстава за хигијену, до-

ЛИЧНИ СТАВ: СРБИЈА ИЗМЕЂУ ДЕМОКРАТИЈЕ И ЕТАТИЗМА

Регионализам слаби државу, драги мој

Пише
Саша
Милениј

Има на једном месту код Плутарха забележена занимљива анегдота из златног доба античке Атине. На стадиону се, за време великог атлетског надметања, догодио тежак инцидент, узнемирујући на различите начине. Рачунајући на уобичајене резултате такмичара, организатори су уприличили одвијање неких трка истовремено када се одржава и такмичење у бацању копља. И све би било у реду да, наводно, међу бацачима није био и један поприлично спреман и увезбан делија, који је копље хитно тако далеко да је оно улетело међу тркаче и тешко повредило једнога међу њима. Тог дана су, вели Плутарх, до сунчева смираја у публици расправљали Перикле и Горгија о томе ко је крив за несрећу што се збила: организатори такмичења, бацач копља или, на послетку, копље само.

Иако Плутарх уопште и не наводи како је расправа разрешена, јер показује се убрзо да то није ни битно, нити је у томе мотив за навођење овог прикљученија из живота старих Грка, ја бих, када би то било проверљиво, смео да метнем и неку пару на то да се мудри Перикле залагао да се расправа сведе на испитивање две прво наведене солуције, а да је на оној трећој инсистирао божанствени Горгија. Јер, Перикле је, да се подсетимо, иако теорији склон, чак и уметности, нарочито вештини узвишеног беседништва, ипак, како бисмо то данас казали, као шеф државе морао бити оријентисан на трагање за практичним решењима. Горгија, пак, славни софист, није дозвољавао античком духу да оно што је разумно и практично побрка са глупим и баналним. Он је усавршио цепидлачење као аналитички метод, а филозофију научно да буде духовита и да се у супериорној памети мора осећати и обавеза према хумору.

Хумор је средство којим наше демократско осећање одговорности према заједници лечи интелектуалну супериорност од аристократских заблуда. Он је тај који је први јасно показао како логика и здрав разум не да нису исто и да не иду увек руку под руку, већ у битним стварима најчешће стоје супротстављено. Дакле, закључак до којег ова нарочита двојица расправом долазе потпуно остаје у сенци чињенице да они расправљају. Па, шта? Докон свет па за новета, рекли бисмо. Да ли је баш тако?

Зашто би Перикле уопште расправљао, па још са сиромашним учом? Он је власт и биће онако како сам одлучи. Међутим, баш зато што није тако, Плутарх и наводи ову анегдоту. Периклу је јасно да свака власт, па и његова, није узрок себе саме и да има неку одређену сврху, другачију од простог порива да се одржи и у себи наживља. Зато мора бити и нечег више од пуке воље власти, чему се и ова мора повиновати.

Могу да замислим како и зашто Перикле самосвесно улази у неравноправну расправу. Неравноправну јер Горгија није само изузетни вештак на подручју расправљања, него је, што би рекла деца, он ту вештину и

измислио. Перикле жели да расправа буде примећена међу присутнима и препричавана међу грађанима атинским, спремно плаћајући то својом повређеном сујетом. Мора бити да га Горгија није штеео и да је баш настојао да му ували копље, али оно што тиме Перикле добија много је вредније. Инсистирајући као државник на расправи, Перикле демонстрира да држава не почива на насиљу и принуди. Ако можда и има монопол на примену силе, она сама није та монополисана сила. Све у држави, па и примена силе, мора да извире из једног вишег реда дубоко људских ствари, као што су истина, правичност, лепота... Без те кохезије заједничких људских вредности грађани би у заједници били само силом утеривани. Живот у таквој држави био би свакодневно, што сублимирамо, а што непосредно, брутално насиље.

Трагајући за истином кроз расправу, уместо произвољног просуђивања, Перикле демонстрира да је пре два и по миленијума, далеко пре тријумфа идеје природног права, западна цивилизација ипак знала да воља власти мора да призна првенство логике и истине и да не може по својој мери да обликује истину и расуђивање, е да би та воља могла уопште да се назове државом.

Овај сентиментални увод, с наклоншћу за хоризонт класичних тема и идеала, увелико је вапај, изазван овдашњим маниром у текућој политичкој комуникацији да се тема државе и државног разлога, супротно свакој рационалности, користи као аргумент којим се обуставља расправа и укида потреба за њом. Тако је и са темом регионализације и политиком регионализма. Њени опоненти је дисквалификују увек једним и истим аргументом: регионализација слаби државу. То је алфа и омега, полазиште и завршни ударац сваке критике регионализма. Сматра се, однекуд, да је том оцем елиминисана потреба за самом тематизацијом, регионализам је тиме разобличен и тема је скинута с дневног реда, без даљњег.

Супротно ставишће регионализму је етатизам. Етатистичка природа отпора регионализму видљива је из управо изнетог етикетирања. Али, како са домаћим етатизмом није лако водити расправу, тачније, он се не да у расправу увући, јер га атмосфера проблематизације, сумње, промишљања и дилема иритира, у њој је некомфоран к'о риба на сувом, то заправо значи да је етатизам у основи један примитивни догматизам, послушничко-полицијског типа. Невоља је, међутим, што се тај неуки и поприлично милитантни догматски етатизам обнавља, јача и, што је најгоре, он се лажно представља. Он се код нас у широкој употреби назива, ни мање ни више, него патриотизам. Болно је када припадате нацији у којој се почетком 21. века оживљени московитски УДБ менталитет гордо представља као српски национализам.

Због тога ће се овде ратовати на противничком терену. Покушаће се са извлачењем максимума из најбољих етатистичких аргумената против регионализма у Србији, с циљем да постане недвосмислено очигледно колико је отпор регионализацији Србије интелектуално неконсеквантан, политички демодирани и друштвено опасно глуп. Али и још нешто, застрашујуће је да једна нација буде доведена на праг искушења да глупост пригрли као свој барјак. Да савремена решења за своје раздируће проб-

Да би Србија напредовала, да би постала продуктивнија и ефикаснија, мора да сања о што ширем ослобађању од сопствене државе, а не полупијани сан о обнови Душановог царства. Азбука политике регионализма и децентрализације јесте слабљење државе, ограничење њених компетенција и преношење надлежности на локалну самоуправу, закључно са регионом

леме прогласи за националну издају, а идеологију самоуништења за патриотизам без алтернативе.

Да, будни сте. Ја не говорим о Србији Слободана Милошевића, ни оној из СФРЈ, него управо о Србији данас. Србији која је за последњих десет година страховито напредовала уназад, да је прича о реформама готово црномагијско одвлачење пажње од суштинских промена система. Све се одређује и мери на теми децентрализације и регионализације, а то значи суштинске демократизације и демонополизације.

Дакле, шта рећи на основни аргумент етатистичке критике регионализма, аргумент на којем се заснива цео систем опонирања: регионализам слаби државу. Добро јутро, Колумбо! Да, регионализам ваистину слаби државу. Слабљење државе, ограничење њених компетенција, њено развлашћење у што ширем допустивом обиму и преношење њених надлежности на локалну самоуправу, закључно са регионом, то је азбука и основни циљ политике регионализма и децентрализације.

Таква политика је политика грађанског либерализма, она нема за циљ јачање државе, него јачање грађанског друштва, његове привредне и друштвене повезаности и у том контексту стварање основа за што је могуће веће напредовање највећег могућег броја грађана. Највиши идеал такве политике је независни појединац, слободан да трага за својом личном срећом, а не нека суперимперија. Амерички револуционари Пејн, Џеферсон, њихове декларације и ватрене пароле говоре о друштву слободном од државе. И Србија би, да би напредовала, да би постала продуктивнија и ефикаснија, морала да сања о што ширем ослобађању од сопствене државе, а не полупијани сан о обнови Душановог царства.

Страшно је, међутим, што су и домаћи тврдолинијаши до јуче говорили о одумирању државе као прокламованом идеалу, јер марксистич-

ка филозофија, за њих тада обавезујућа, само је лево крило модерне политичке културе грађанства, чији десни бок држе либерали. Слом марксизма као идеологије и система који се њоме покривао, тврдој струји српског комунизма само је олакшао посао. Преживела и непостала Брозова аристократија са учамом више није морала да расправља ни на режираним скуповима. Ту су битни елементи за реконструкцију инволутивног карактера српске транзиције. Прелазак са брозовских на ранковићевске позиције је, ма колико били несклони да посветимо различите нијансе тамног, ипак кретање у назад.

Међутим, не може се дифаматорска намера и карактер пресуде у тези о регионализму који слаби државу тек тако превазићи позитивним заговарањем деетатизације. Јер будући догматски, српски етатизам ниједан свој став не дефинише као дескрипцију, о чијој би се сагласности са чињеницама дало теоријски расправљати. Како стоји изван расправе, тачније изнад ње, у кардиналској неупитности етатизам сваки свој став профилише прескриптивно, дакле као норму, као оцену и инструкцију.

Регионализам слаби државу, у једном ширем интерпретативном моделу протумачено не значи: слабљење државе је нужна консеквенца регионализма, а како претпостављамо сагласност око потребе за јачом државом, следи да регионалисти греше јер заговарају политику која има и за њих нежељене последице. Кад наш савремени етатиста каже да регионализам слаби државу, то значи:

ко заговара регионализам тај је пасивни или активни, свесни или несвесни, али, свеједно, стварни државни непријатељ. Ако би се узвратило да је онда сваки слободни грађанин реални или потенцијални непријатељ државе, мршав би то био аргумент. Зато што етатиста то, наравно, већ зна, верује у то и понаша се према слабуњавим клицама те отровне биљке.

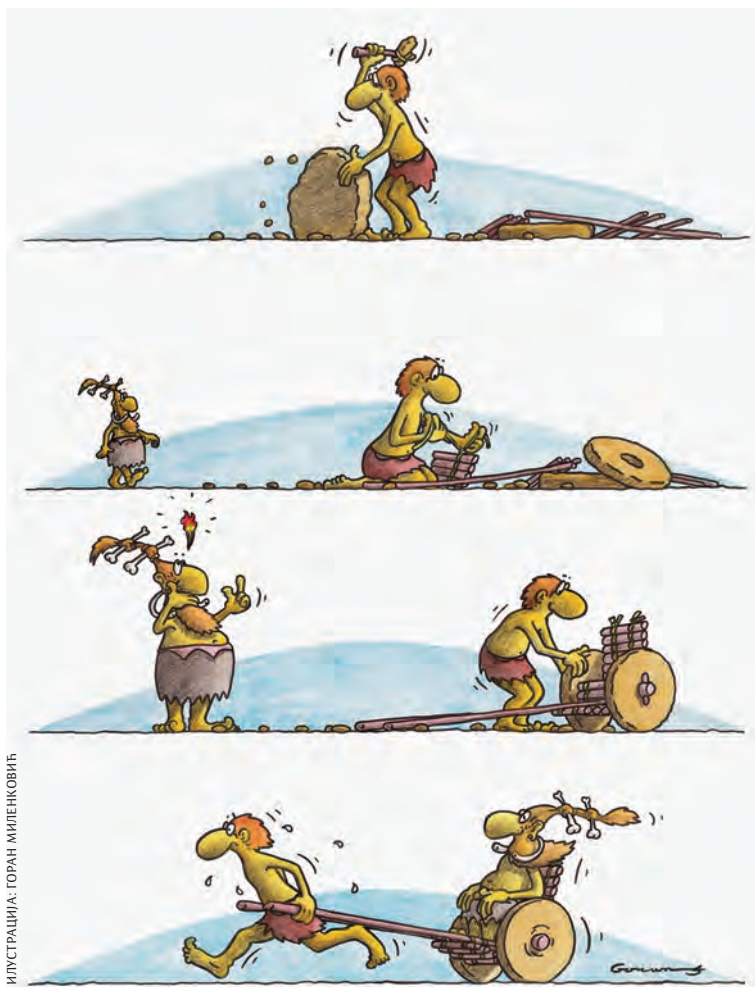
Зато нам Закон о Агенцији за борбу против корупције сумњивим на корупцију проглашава све изабране представнике грађана. Процедура контрола и пријава имовине не подлежу ни генерали војске, ни високи официри полиције, ни начелници разних служби и управних одељења. То су, ваљда, проверени људи. Грађанин је сумњив. Посебно је сумњив и штетан по државу грађанин регионалиста.

Како је етатизам одавно за себе резервисао ексклузивно право национализма, односно патриотизма, та се пресуда заправо односи мање на тему државног надзора и контроле, а више на претњу комадом Србије. Регионализација је, мисли се ту, само прикривена федерализација, а федерализација је, то смо ваљда видели, само успутна станица на путу до отцепљења и независности. Дакле, регионализам слаби државу јер јој одузима ингеренције и онемогућава да се ефикасно бори против сепаратистичких тенденција, које успутно још и подстиче.

Ту је негде врхунац цинизма у којем етатизам открива своје право лице. Он подразумева живу присутност сепаратистичких тенденција у српском друштву, чак њихову природност. Он и не помишља да се било шта, било где, за Србију држи зато што њој припада. Он подразумева да је све у Србији у Србију утерано његовом силом и сила државе је једина која му не да да оде. Зато је та сила државотворна. Када би та сила попустила, све би се разишло. Етатиста, дакле, стварно верује да нико нормалан и паметан не живи у Србији зато што то воли. Зато нема ничег недоследног у томе што он први своју дечу издржава у западном иностранству или их не издржава, него послују на истоку. Он вероватно има план да раскрчми шта још има по Србији, па први хвата маглу.

Српска нација је дотле доведена да патриотском националном политиком назива политику презира и багателизације живота и вредности у Србији. Оно што Србију види као силу која непопустљиво не да ничему у земљи да се развија, шири и ослобађа, него гвозденом руком стеже и сабија у Београд, као под једну шљиву за све Србе, оно што Србију види као насиљем и чврстом руком централизма одржив поредак, то се данас у Србији зове национализам и патриотски будна свест.

Аутор овог текста, то је ваљда очигледно, не прави разлику у значењу између речи национализам и патриотизам. Изван семантике, више педагошки, истовремено сматра да је национализам ствар доброг васпитања. Учтив свет се тиме не размеће,

ИЛУСТРАЦИЈА: ГОРАН МИЛЕНИЈЕВИЋ

Колумбо

чак о томе и не говори много, баш као ни о крсној слави или породичној интими. Са национализмом се живи и ради, уз дубоко поштовање истог таквог патриотизма код људи других нација. Али, како да поверујете да у Србији уопште постоји било каква позитивна грађанска националистичка традиција, кад се код нас национализам поистовећује са љубављу према држави. Љубав према држави се, семантички коректно, зове властољубље, подаништво, милитаризам, како се већ нијансира у конкретной ситуацији.

Углавном, није природно да човек воли било коју државу. Држава је као репресивни високобирокупативни апарат нужно зло. Њена неопходност је заснована на високим вредностима заједнице које не смеју бити препуштене случају и које неко мора физички да штити. Због тога је стављање својих личних снага у ту функцију увек скопчано с поштовањем и почастима које заједница указује. У средњем веку целати су били сматрани божјим људима. Војници су се увек китили венцима, знамењима и златом, али само зато што они један мрски посао преузимају на себе и врше га као своју дужност у име заједничких вредности из којих држава извире. Те заједничке вредности, од колективних сећања, преко слободе пословања, до личних права појединца, јесу оно што волимо у љубави према својој држави и што потпуније изражава национална култура него држава. Држава је само средство заштите, без које је живот људи чиста биологија.

” Оно што Србију види као силу која непопуствљиво не да ничему у земљи да се развија, шири и ослобађа, него гвозденим руком стеже и сабија у Београд, као под једну шљиву за све Србе, оно што Србију види као насиљем и чврстом руком централизма одржив поредак, то се данас у Србији зове национализам и патриотски будна свест

товој бирократској мустри, него из друштвеног превирања, дословно као ствар народа. У том процесу Србија ће најзад постати оно што по имену већ јесте, а чега ни сама није свесна - Република. Република није држава. Република је грађанска творевина у којој је јавност овладала својом државом и држи је зауздану законима и демократским процедурама. Тада ће посланици, министри и председници коначно престати да буду државни функционери, што данас чак изричито, по слову закона јесу. Постаће званичници Републике, што ће рећи наши представници који у наше име и за наш рачун надзиру државу и управљају њоме.

Зато је регионализам по дефиницији патриотизам. Он сав извире из бриге над тим вредносним језгром и из једног савременог осећања да га глобализујуће тенденције универзализма и технолошке унификације постмодерног света угрожавају, растачу и потиру. Не може човек да живи скрћен у шестомилитардијској заједници. Без права на своје националне, завичајне, локалне и кварталске слободности, он постаје лишен нечега битног људског. Регионализам зна да човек не звучи само гордо, него и слабо, и несавршено, и на полетку, смртно. Зато, водећи бригу о регионалној и локалној инфраструктури, о завичајном фолклору, о ми-

љеу ситних људских веза и малих заједница, регионализам јача друштво. И при том слаби државу, и то у начелу, као институцију, отворено доводећи у питање њену мање блиску будућност и далеку перспективу, као можда и преживеле цивилизацијске тековине.

Када се као једини одговор на регионалистичке импулсе у Србији данас појављује само ућукивање са позиција догматског етатизма, природно се рађа сумња у приврженост бранилаца државе нацији и друштву. У том се етатизму види недоречена политичка филозофија према којој држава није нужно зло и није само инструмент заштите оног вредносног језгра које називамо нацијом, већ је, сасвим супротно, сама себи сврха, највиша вредност и једини разлог сопственог постојања. Та супстанцијална држава уопште и није држава, него узурпирани привилегиј једне касте - преживеле брзовске аристократије.

Дакле, или је регионализам једина патриотска национална политика у држави Србији данас, или Србија као држава уопште и не постоји.

Ето, сасвим у горгијанском духу, парадоксално следи да ће регионална политика, она која слаби државу, у Србији тек бити у прилици да је ствара. И то одоздо, не по готовој бирократској мустри, него из друштвеног превирања, дословно као ствар народа. У том процесу Србија ће најзад постати оно што по имену већ јесте, а чега ни сама није свесна - Република. Република није држава. Република је грађанска творевина у којој је јавност овладала својом државом и држи је зауздану законима и демократским процедурама. Тада ће посланици, министри и председници коначно престати да буду државни функционери, што данас чак изричито, по слову закона јесу. Постаће званичници Републике, што ће рећи наши представници који у наше име и за наш рачун надзиру државу и управљају њоме.

До тада бегови и локални шерифи, омиљена тема над којом сеире носили етатистичке критике регионализма, раде користан посао. Самовољно леме нелегитимну власт самопрокламованих кнезова. Предуслов за нестанак неформалних шерифа јесте настанак институционализованих региона. А тада више ни кнежева неће бити..

Ову рубрику у склопу пројекта **РАЗУБЕНА СРБИЈА** суфинансира МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

ЦЕНТРИ И „ПРОВИНЦИЈА”, ЕЛИТА И ПОДАНИЦИ

Кога је молити није га кудити

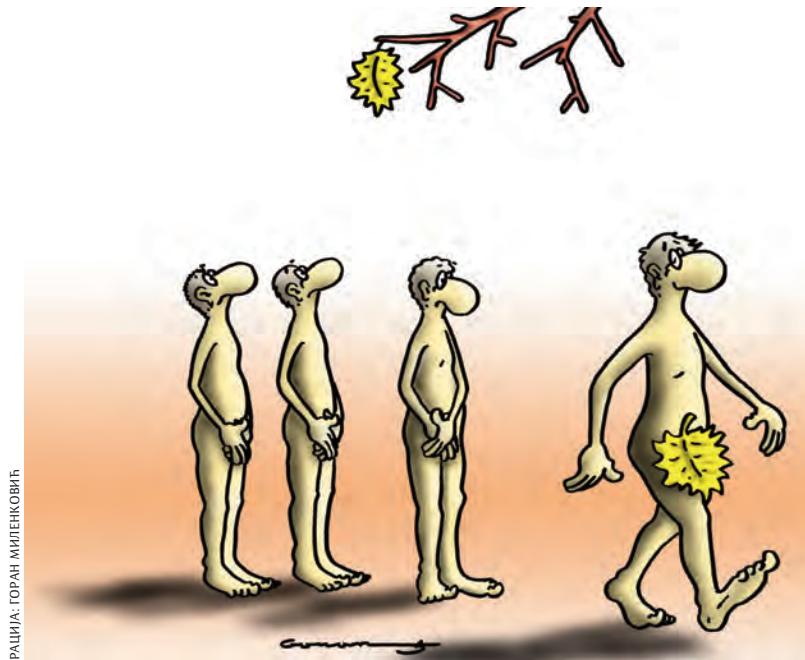
Пише
Лела
Вујошевић

У транзицијским земљама стратешки се пресликава модел функционисања глобализације као планетарног процеса - стварају се и одржавају на власти елите које контролишу путеве новца, политичких интереса и погледа на свет. На примеру Србије, ту своју функцију централизација остварује нарочито током процеса приватизације, када се највећи део новца оствареног од приватизације, слио у главни град.

Креатори пројекта глобализације су са поносом истицали да су „ставили тачку“ на геополитичку биполарност света. Међутим, истовремено се ствара економска, али и културно-социјална биполаризација као вид нове реколонијације света („не-западна“ културна добра се омаловажавају или немилосрдно пустоше). Та изражена глобална неравнотежа друштвене моћи најверније се пресликава унутар земаља у развоју или земаља у транзицији. Илустративан пример прекомерне централизације је управо Србија у којој је однос бруто дохотка најнеразвијеније и најразвијеније општине 1:15.

Као што актуелна глобализација функционише тако што центар усисава остатак света у своје хијерархије, а истовремено се промовише лажна слика о потреби децентрализације и парадире се идеологијом равноправности на свим нивоима власти, тако и транзицијске земље успостављају своје локалне хијерархије по начелу центар – периферија (унутрашњост), чија је основна функција такође у прибављању профита, али и остваривању патроната и регулације.

Упоредо са процесом глобализације теккао је процес фрагментације, стварања слабих, лилипутанских држава. Те земље, земље полу-периферије или земље у транзицији, не остварују свој статус пер се, већ свој политички значај и релевантност остварују у односу на постигнути степен приближавања Европској унији и укључивања у ЕУ дискурс. Таква правила понашања наметнута су и градовима и општинама у унутрашњости - они интериоризују маргинализованост, подређеност, стратегију прилагођавања и удвориштва

Градови и општине у унутрашњости не усмеравају се на мобилизацију сопствених ресурса и знања, већ енергију троше на додворавање центрима моћи у циљу редистрибуције централизованих средстава

„центрима моћи“, негују однос зависности и пресликавања у процесу економске, политичке, културне, медијске метрополитације земље.

Као што је знање произведено у земљама полу-периферије инфериорно и другоразредно по значају и интересовању у односу на знање из земаља „центра“, тако и теоријски дискурс који се подстиче у „унутрашњости“ своју релевантност остварује у трансмисији са темама које производе центри моћи у метрополи. Та политика се спроводи и преко ресорних министарстава која одређују приоритете за финансирање научноистраживачких и издавачких пројеката. На тај начин не само што се утиче на обликовање, већ се успоставља и контрола локалних хијерархија, а то центрима моћи обезбеђује хегемонистичку позицију и патерналистичку „мисију“ која се огледа у „поправљању“ укса, вредности и понашања становника и системског уређења земаља полу-периферије, односно становника из унутрашњости.

Градови и општине у унутрашњости, налик стратегији коју примењује читав земља, не усмеравају се на мобилизацију сопствених ресурса и на развијање

функционалног корпуса знања, нити изграђују објективан однос према окружењу. У таквим околностима друштвена и радна енергија се троши на додворавање „центрима моћи“ у циљу редистрибуције средстава, уместо на креативност и друштвени развој.

Прекомерном централизацијом, односно развојном неуравнотеженошћу, економија и финансије транзицијских земаља се стратешки криминализују и таквом политиком се у транзицијским земљама непрестано структурира хаос који, са своје стране, сам себе репродукује. Томе доприноси и дугогодишњи незаустављив процес „одлива мозгова“.

Из представе „Мрешћење шарана“ Александра Поповића која је препознатљив синоним за пропадање једног друштва које нема снаге, а ни воље, да то пропадање заустави, или макар, успори, много пута је цитиран горко-циничан коментар: „У комунизму, сви ћемо живети у Београду!“ Судећи по податку да је само током прошле године 30.000 људи досељено у Београд, остварење те утопијске слике је сасвим извесно.

(Ауторка је дипломирани социолог из Крагујевца)

РЕАГОВАЊА

Глас против скрнављења биста

Ко и зашто скрнави бисте револуционара, народних трибуна и српског реформатора Вука Стефановића Караџића у Крагујевцу? Зашто ћуте органи власти, институције и удружења? Које то идеје у прилог?

Као чланови велике породице Димитријевић из Белошевца дижемо свој глас против ћутања институција и органа власти Крагујевца, удружења и других који не реагују због скрнављења бисте народног хероја Ђуре Димитријевића, сина старог и прослављеног комите, ратника из Првог и Другог светског рата, носиоца значајних одликовања и истакнутог револуционара Микана Димитријевића. Дубоко смо разочарани да се у нашем Крагујевцу оскрнави и „украде“ биста највећег српског реформатора, оца ћирилице, великог Вука Стефановића Караџића, затим највећег стрелца светског реномеа, који је свој живот положио пред немачким фашистима 21. октобра 1941. године у Шумарицама, чика Мате Марковића, социјал-демократа Трише Кацле-

ровића, хероја Воје Радића, Тозе Драговића, Миодрага Урошевића Артема.

Свако од њих је у своје време обележио историју града и оставио трајни печат у његовом живљењу. Нажалост, институције града ћуте, не реагују и не предузимају ништа да се прекине овај вандализам, који је почео са уклањањем биста у Парку народних хероја (Великом парку) и трајно заштите споменици једног времена и једне епохе. Докле ће се сагињати главе пред онима који каљају част и углед српског народа, који наш град, познати раднички црвени Крагујевац, овим вандализмом блате и љагају? Има ли снаге да се таквим нељудима стане на пут и осујети се њихово дивљање и бестидност?

Такође, постављамо питање ко сме да прекраја историју Шумарица, да себи за право даје да се број стрељаних смањује, да се хумке оштећују (пример је гробница где је стрељан херој Тоза Драговић)? Ко омогућава историчару Бркићу из Спомен парка да умањује број стрељаних, да се заједно са руководством ове институције, коју су довели на руб срама, игра са мртвим патриотима и родољубима који су положили живот пред крвавим фашистима зарад наше будућности? Постоје ли здраве снаге које ће се супротставити оваквим људима, који изгледа раде по налогу „страних ментора“ и оних којима не одговара потпуна и права истина? Не смеју заборавити да су Шума-

рице наше највеће светилиште, познато и признато у свету. Зато апелујемо на јавност, на челне људе Крагујевца, а и шире, да се најодлучније супротставе оваквој бестидности, вандалима и „прекрајачима историје“ како би се могло несметано кренути даље у будућност, која нам са тим и таквим лицима није срећна.

Породице Димитријевић, Јовановић, Милојевић, Срејеновић, Аранђеловић, Ракић, Јањић, Васљевић и остале, сви из Белошевца

Слици ратног злочинца није место у Гимназији

Поводом истицања слике Милана Недића, председника квислиншке владе Србије, кога је Државна комисија за утврђивање ратних злочина окупатора и њихових помагача огласила за ратног злочинца, Окружни одбор СУБНОР-а Шумадије најенергичније изражава свој протест и згражава се над оваквим поступком оних који изгледа не признају, нити познају суд историје.

Они који су се одлучили на овакав поступак нису имали у виду да је време када је поменути Не-

дић био председник квислиншке владе Србије у Крагујевцу учињен злочин над синовима Шумадије, патриотима, родољубима, радницима и сељацима и, посебно, баш над ђацима Крагујевачке гимназије. Постављамо питање шта је он учинио да би помогао да се један овакав монструозни злочин спречи?

Изгледа да они који су у Гимназији одлучили да поставе Недићеву слику заборављају величину и херојство професора Милоја Павловића, народног хероја и истакнутог слободара, носиоца мноштва одликовања из Првог светског рата. На овај начин скрнави се усумњена на његову личност и бесмртно дело јер се у истој равни никада не могу, нити ће се наћи бесмртни Милоје Павловић, Лаза Пантелић, професор Миодраг Јовановић - Зека и други са лицем које је проглашено за ратног злочинца, као што је случај са Миланом Недићем.

Зато његово излагање, односно постављање слике, није у складу са свим оним што је историја забележила и што је њен суд. Уједно, поручујемо им да, ако желе, остваре увид у Фонд 110 Државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, у Архив Југославије у Београду и досије поменутог Милана Недића Ф. број 802. Он ће им све одговорити.

Пред судом историје свако је једнако одговоран и пред њега излази.

Окружни одбор СУБНОР-а Крагујевац

КОМУНАЛНА ПОЛИЦИЈА ПОЧЕЛА СА РАДОМ

Два месеца за упозорења

У прва два месеца Комунална полиција неће изрицати мандатне казне које износе 2.500 динара за физичка лица и 10.000 за правна, већ ће само упозоравати грађане на прекршаје. Баш због широк овлашћења него што су икада имали инспектори очекује се да уведу комунални ред

Уторак, 8. март, остаће у памћен као дан када је Комунална полиција, званично, први пут изашла на улице Крагујевца. За 20 униформисаних лица у сећању ће вероватно остати и дани пре овога, јер су им 4. марта уручена решења, а 7. марта у просторијама ове нове градске службе, које се налазе у Улици Бранка Радичевића (последњи спрат Управе за имовину) и службене легитимације.

Управо одатле, из строгог центра града, 12 полицајаца и осам полицајки обучени у тамно плаве униформе крећу на своје реоне и, бар према садашњем плану рада, у наредна два месеца упознаваће се са грађанима, а грађане са улогом комуналне полиције.

У том периоду неће кажњавати, а мандатне казне, које се наплаћују на лицу места, износе 2.500 динара за физичка лица и 10.000 за

правна, уз додатак од 2.500 динара за одговорно лице у предузећу. Баш због таквих широк овлашћења него што су икада имали комунални инспектори очекује се да у наредном периоду нови полицајци лакше уведу комунални ред.

Да ли ће убудуће кажњавати за бачени опушак на улици, још увек нико не може поуздано рећи. На „листи“ прекршаја за кажњавање је окачени веш на тераси (само у екстра зони), бацање шута и ненаменског отпада у комуналне контејнере, чиме се ове посуде уништавају, стварање дивљих депонија. Баш из тог разлога могло се чути да ће Комунална полици-

ја граду донети одређене уштеде.

Како је таксативно наведено, у опису посла ове службе је одржавање реда од значаја за комуналну делатност, вршење контроле над применом закона и других прописа и општих аката из области комуналне и других делатности из надлежности града, остваривање надзора у јавном градском, приградском и другом локалном саобраћају, у складу са законом и прописима града, заштита животне средине, културних добара, локалних путева, улица и других јавних објеката од значаја за град, подршка спровођењу прописа којима се обезбеђује несметано од-

вијање живота у граду, очување градских добара и извршавање других задатака из надлежности града, односно, одржавање градског реда.

Ипак, пре свега, треба рећи да је приоритет помоћ у извршењима (асистенција) надлежним органима града, као и предузећима, организацијама и установама, када по оцени надлежног органа града постоје претпоставке да спровођење њихове извршне одлуке неће бити могуће без присуства комуналних полицајаца или употребе средстава принуде.

Са друге стране, у свакодневном послу пресудна је сарадња са

Овлашћења комуналне полиције

За пружање отпора - лисице

Прописано је да комунални полицајац пре него што крене у решавање одређеног проблема мора да се представи и покаже своју службену легитимацију, па тек онда поступа у складу са дефинисаним процедурама.

У обављању послова прво у низу овлашћења којима располаже је упозорење. Упозориће лице које својим понашањем, деловањем или пропуштањем одређене радње може да наруши законом и другим прописима уређени комунални или други ред из надлежности града.

Упозорење се даје - усмено, писано или путем средстава јавног информисања. Усменим наређењем издају се обавезна упутства и забране, налажу се мере и радње од којих непосредно зависи успешно обављање послова из делокруга комуналне полиције.

Кад комунална полиција предузима хитне мере и врши спасилачку функцију усмено наређења издају само док те послове не преузму надлежни органи града и то ради отклањања непосредне опасности за људе и имовину, као и неодложне заштите животне средине и друге заштите из делокруга града.

Комунални полицајац може извршити проверу идентитета лица чије понашање или деловање представља кршење прописа из делокруга комуналне полиције. Проверу идентитета комунални полицајац може извршити и на оправдан усмени захтев службеног лица надлежног органа града, односно овлашћене организације

Провера идентитета врши се увидом у личну исправу или на основу изјаве лица чији је идентитет проверен, а пре провере идентитета комунални полицајац је дужан да упозна лице са разлозима провере његовог идентитета.

Ако не може да утврди идентитет лица, то лице ће без одлагања довести надлежном органу - ради утврђивања идентитета. Комунални полицајац може извршити преглед лица затеченог у кршењу прописа из делокруга комуналне полиције, возила и предмета који су у непосредној близини лица под надзором лица које прегледа. Наравно, преглед лица мора вршити лице истог пола.

Предмет који је прибављен, употребљен или настао кршењем прописа комунални полицајац ће привремено одузети, издати потврду о привремено одузетим предметима и предати их надлежном органу. У случају кад се против лица од кога је предмет одузет не покрене поступак пред надлежним органом, предмети ће се одмах вратити лицу од кога су одузети.

У циљу спречавања кршења прописа из делокруга комуналне полиције одређени простор и објекти могу се обезбедити видео надзором. Уређаји за видео надзор морају бити видљиви, са истакнутим натписом да је простор или објекат обезбеђен видео надзором.

Предвиђена је и употреба средстава принуде, физичке снаге, службене палице и средстава за везивање. Физичку снагу и службену палицу комунални полицајац може да употреби само ако у обављању послова на други начин од себе или другог не може да одбије истовремено противправни напад. Средства за везивање комунални полицајац може, у складу са законом, да употреби против лица које пружа отпор или покушава да побегне.

У закону су предвиђене казне за прекршај (од 10.000 до 50.000 динара) за лица која ометају или спречавају комуналног полицајца у обављању послова комуналне полиције.

Иако су штрајкачи разочарани изјавом начелника Првослава Миленковића да запослени у „Светлости“ „превише очекују од Инспекције рада“, он тврди да је нереално очекивати велику помоћ Инспекције, јер, наводно, законска овлашћења нису велика

Синдикат новинара „Светлости“ прошле недеље се отвореним писмом, достављеном медијима, обратио одељењу Инспекције рада Шумадијског округа. У писму је наведено да је штрајкачки одбор „Светлости“ изненађен медијским изјављивањима начелника Инспекције рада, Првослава Миленковића, који је говорио о недоречености Закона о штрајку и послодавцима који користе недовољно прецизне одредбе овог закона и ангажују преко уговора о делу или пословно-техничкој сарадњи нове раднике уместо оних који су обуставили рад. Штрајкачи наглашавају да су нарочито изненађени Миленковићевим објашњењем да радници који штрајкују „превише очекују од Инспекције рада“.

Како кажу, у случају недељника „Светлост“ Инспекција није донела кључно решење, којим би послодавцу наложила да дозволи приступ радним местима запосленима који су у штрајку. На тај начин је, сматрају штрајкачи, власнику остављена могућност да и у време потпуне обуставе рада,

МЕСЕЦА ДАНА ШТРАЈКА „СВЕТЛОСТИ“

Незадовољни радом Инспекције

ВЛАСНИК КАЖЕ ДА НЕМА ПАРА ЗА ШТРАЈКАЧЕ „СВЕТЛОСТИ“

различитим врстама ангажовања, омогући да се недељник штампа и појављује на киосцима. Истовремено, синдикат се обратио и Министарству рада и социјалне политике, тражећи да се надлежни из сектора за рад изјасне о законитости штрајка и обавезама послодавца у време његовог трајања.

■ Инспекција не решава проблем

Након објављивања отвореног писма у медијима, у „Светлост“ је дошао начелник Инспекције рада Првослав Миленковић, обавио разговор са штрајкачима и добио детаљније информације о ангажовању нових људи, који већ четврту

недељу заредом учествују у производњи новина.

У изјави за „Крагујевачке“ новине Миленковић је подсетио да је, по обраћању запослених у „Светлост“, инспектор рада извршио надзор и донело решење којим је обавезао и послодавца и Штрајкачки одбор да наставе преговоре, с тим што је истовремено послодавцу наложио да исплати заостале зараде у одређеном року. Послодавац је, међутим, искористио законску могућност и жалио се на ово решење, чиме је за неколико месеци одложена правоснажност - док другостепени орган не донесе коначну одлуку.

Наш саговорник тврди да је нереално очекивати велику помоћ

Инспекције рада, јер законска овлашћења нису велика.

Оно што је највише разочарало запослене у „Светлост“ је изјава у којој сам рекао да се превише очекује од Инспекције рада. Разлог томе је искључиво тумачење Закона о штрајку, који не даје готово никаква овлашћења инспектору рада. Оно што је било у оквиру законских могућности је и учињено, а односи се на налагање да се наставе преговори, утврђивање одређених чињеница и мимо тога више ништа, објаснио је Миленковић, уз напомену да ни ово решење, као ни прекршајна пријава, односно управни поступак, не решавају крајњи проблем због којег је штрајк и почео, а то је неисплаћивање зарада.

НАЧЕЛНИК ИНСПЕКЦИЈЕ ПРВОСЛАВ МИЛЕНКОВИЋ

Он подсећа да је, прошле године, ова инспекција већ једном донела решење да се исплате зараде из 2009. године, али ни оно није испоштовано, због чега је покренут управни поступак, а следи и казна од 800.000 динара.

За неисплаћене зараде прошле године донето је решење Инспекције, на шта се послодавац жалио и тренутно је поступак одлучивања у другостепеном органу, али такође иде и прекршајна пријава - и то је све што Инспекција рада може да предузме. То вероватно не може да задовољи запослене и зато сам и рекао да се од нас превише очекује, али ми радимо оно за шта смо надлежни по законима о раду и штрајку, тврди Миленковић.

Према његовим сазнањима, рачун предузећа „Светлост“ већ дуго време је у блокади и нема пара да се исплате заостале зараде. Због тога сматра да једино компромисом између послодавца и Штрајкачког одбора може да се нађе излаз из настале ситуације. Компромис, међутим, подразумева извесна одступања и уступке обе стране, јер не може га ни бити уколико је једна страна искључива и очекује бескомпромисно решење, каже Миленковић.

■ Изигравање или кршење закона

Једно од кључних питања односи се на ангажовање људи који оба-

грађанима, који могу подносити пријаве, петиције и предлоге и то писменим путем, електронском поштом, а у хитним случајевима телефоном и непосредним усменим обраћањем, о чему Комунална полиција прави службену забелешку. Како су комунални полицајци новост у граду, али и у Србији, тек ће се видети ефекти у пракси.

Треба рећи да је реч је о униформисаним лицима која не носе оружје, али имају пендрек и лисице, могу да примене силу, приведу прекршиоца, дају упозорења, усмена наређења, али и да провере идентитет лица, врше видео-надзор. Актуелних двадесеторо комуналних полицајаца, укратко, треба да одговори на све оно што није могао редовни састав полиције, јер није било у надлежности МУП-а.

Комунална полиција треба да унесе и додатну сигурност код су-

грађана и допринесе да се њихови проблеми много лакше и оперативније решавају. У сваком случају, грађани који имају проблеме из надлежности комуналне полиције могу то да пријаве на број 034 506-117 или електронском поштом на komunalnopolicija@kg.org.rs. Иначе, број комуналних полицајаца мора да одговара броју становника града према последњем попису, тако да на сваких пет хиљада становника иде један комунални полицајац. Одлучено је да се у формирање Комуналне полиције уђе фазно, а Управа за инспекцијске послове којој припадају нови полицајци недавно је закључила и други конкурс за 17 нових кандидата који ће, такође, као и прва група од 20 људи, морати да прођу двомесечну обуку у центру Министарства унутрашњих послова у Сремској Каменици.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

вљају посао запослених штрајкача. Иако Закон о штрајку, у члану 15, јасно ставља до знања да у „у току штрајка организованог под условима утврђеним овим законом послодавац не може запошљавати нова лица која би заменила учеснике у штрајку“, осим у одређеним случајевима, послодавац је, користећи недореченост овог члана, то ипак учинио.

Међутим, чланом 19, који говори о новчаним казнама у случају непоштовања овог Закона, стоји другачија одредница, која каже да ће се казни новчаном казном од 800.000 до 1.000.000 динара предузеће или друго правно лице „ако у току штрајка организованог под условима утврђеним овим Законом прими нова лица која би заменила учеснике у штрајку, осим ако није друкчије предвиђено“.

Миленковић, пак, тврди да у оба случаја то значи да послодавац не може да запосли друго лице, што подразумева уговор о раду и пријављивање социјалном осигурању.

Ми смо добили информацију од Штрајкачког одбора да је ангажована агенција која обавља све послове, па сходно томе Инспекција рада не може да предузме никакве мере јер није реч о новом запошљавању, већ о уговору о пословно-техничкој сарадњи. Накнадно смо тек сазнали да се тај уговор, међутим, не односи на издавање новина већ на неке сасвим друге послове, што би значило да сви који раде у новинама долазе под удар контроле по основу ангажовања радника. Поновном контролом је утврђено да те послове обављају хонорарни сарадници

који су на издавању листа радили и пре отпочињања штрајка.

Неоспорно је да они могу да раде тај посао, али смо дошли до податка да постоји одређени број сарадника са којима нису закључени одговарајући уговори, из чега може да проистекне закључак да је реч о „раду на црно“. Прерано је, међутим, у овом тренутку говорити о томе, али очигледно је да постоји несклад између броја људи са којима су закључени уговори о хонорарном раду и броја људи који раде на издавању листа. Наш задатак је да утврдимо ту разлику, објаснио је Миленковић.

На питање да ли је приликом ангажовања маркетиншке агенције изигран закон, начелник Инспекције рада је рекао да би могло да се каже да је тако, уколико постоји само уговор о пословно-техничкој сарадњи, при чему нема новог запошљавања. Чињеница је, међутим, да агенција не ради послове производње новина, што значи да су ангажовани нови људи. Тиме се знатно мења ситуација и у том случају закон је прекршен, што доводи до другачијег тумачења и поступања Инспекције рада са различитим последицама.

Након разговора са начелником Инспекције рада, у петак, 4. марта, запослени су добили и допис државне секретарке за рад Снежане Лакићевић Стојачић, којим је потврђено да је послодавац дужан да запосленима у штрајку обезбеди приступ радним местима, да не може да одређује радно време, нити да запосли друге људе док траје штрајк.

Гордана БОЖИЋ

ИЗВРДАВАЊЕ СЛУЖЕЊА ЗАТВОРСКИХ КАЗНИ

Најбоље никад, а ако мора - што касније

На одлазак у затвор тренутно чека 388 особа из Крагујевца и околних општина, међу њима је и осам жена. Док малолетници одлазе брзо да одслуже казне, одрасли максимално пролонгирају рокове, чак до застарелости

Пише Елизабета Јовановић

Од како је реформисано правосудје, у Основном суду у Крагујевцу, Одељењу за извршење заводских санкција, кажу да око 200 особа чека на одлазак у затвор. На листи чекања је и 188 лица раније правоснажно осуђених у крагујевачком, али и другим судовима који су, после реформе, прикључени овдашњем Основном суду.

По неким ранијим пресудама од прошле године до данас у затвор је отишло 350 особа. Њима ће се ускоро придружити осам жена, колико их је укупно на листи чекања.

До података ко најдуже чека на одлазак у затвор и због чега, као и који су конкретно случајеви застарели и зашто, није било могуће доћи. Образложење Вере Јевтић, в.д. председнице Основног суда, је да би то значило задирање у приватност. Отуда ће читаоци бити ускраћени за одговор на питање због чега, рецимо, један осуђени судија не иде у затвор због корупције, или како и зашто једног бившег директора мимоилази апс, а осуђен је због злоупотребе службеног положаја, захваљујући чему се докопао стана велике квадратуре.

■ Пролонгирање рокова

Највише осуђених чека на затвор због имовинских деликата, насиља у породици, нарушавања безбедности саобраћаја, трговине наркотицима и наношења тешких телесних повреда. Само један од свих правоснажних предмета Основног суда односи се на кривична дела из области привредног криминала. Према речима Иване Рачић, портпаролке Основног суда, примећује се и повећан број

ВИШИ СУД

Малолетници брзо одлазе

Сузана Грујовић, портпарол Вишег суда, каже да су, да би рад учинили ефикаснијим, у велико место референта за спровођење заводских санкција.

Некада је све ишло преко Општинског суда и доста дуго се чекало. У овом тренутку само два малолетника, око месец дана, чекају на завршетак процедуре за одлазак у васпитно-поправне домове, а последњи је упућен пре 20 дана због већег броја крађа и тешких крађа.

Код њих нема гужви и застоја не само зато што је мање малолетника међу извршиоцима кривичних дела, већ и стога што Виши суд врши контролу спровођења васпитних мера, обилазећи домове у које су их упутили. Тренутно је њих 11 на преваспитавању у Нишу и Ваљеву. У сваком тренутку знају какво је стање и да ли има слободних места.

ЗАКОНСКИ ДОПУШТЕНО ОДЛАГАЊЕ

Молба са доказима

Закон о извршењу заводских санкција тачно прецизира разлоге и трајање одлагања издржавања казни затвора на молбу осуђеног, у којој се наводе разлози, прилажу докази и назначавате време за које се одлагање тражи.

По члану 48 казне затвора се могу одложити ако је осуђени оболео од тешке акутне болести, док она траје, али је осуђени дужан да једном у три месеца (а на захтев надлежног суда и чешће) суду подноси извештај установе у којој се лечи о свом здравственом стању.

Казна се може одложити и осуђена жена која је навршила шести месец трудноће или има дете млађе од једне године, а казна се одлаже најдуже до навршене треће године живота детета.

До три месеца одлагање се може добити због смрти или тешке болести брачног друга, детета, усвојеника, родитеља или усвојеноца осуђеног, а најдуже шест месеци ако је супруга осуђеног на три месеца пред порођајем или је од њеног порођаја протекло мање од шест месеци, а нема других чланова домаћинства који би јој помогли; као и у случају ако су заједно са осуђеним на издржавање казне позвани његов брачни друг или други члан заједничког домаћинства или је неко од њих већ у затвору.

И посао може бити оправдан разлог за тромесечно одлагање затворске казне: неодложни пољски, сезонски или радови изазвани каквим удесом, а у породици осуђеног нема потребне радне снаге, односно ако је осуђени обавезан да заврши започети посао услед чијег неизвршења може настати знатна штета.

Ако је осуђеном одлагање потребно због завршетка школовања одлагање може бити најдуже шест месеци, а ако је реч о полагању већ пријављеног испита два месеца.

казни затвора код оних којима су замењене новчане казне од стране Привредног суда због привредних преступа.

Осуђеници за најтежа кривична, за које је и предвиђена најдужа робија, вазда су покушавали да изиграју закон и ослободе се „окова“. То чине и данас, најчешће бекством из земље или добрим скривањем у Србији, док не прођу сви рокови за одлазак иза решетака.

Најдуже су у раду предмети у којима смо због скривања осуђених издали наредбе за расписивање централних потерница, што је последње што спада у надлежност судова у поступку извршења кривичних санкција, и то су уједно и једини предмети у којима долази до наступања апсолутне застарелости извршења кривичних санкција пре ступања осуђеног на издржавање казне затвора, каже портпаролка Основног суда.

Расписивање међународних потерница, као решење да се дође до осуђених, у извесном броју случајева није уродило плодом, па су те особе заувек остале амнестиране од заслужене робије, упркос томе што су некога убили, силовале, опљачкале или опустошили фирме. И они који су остали на свом огњишту изнајмили су којекакве оправдане разлоге за одлагање, тако да се неки, и после скоро једне деценије од коначне осуде, нису нашли међу затворским осуђеницима, где им је место, и велико је питање да ли ће и када. За извештај број њих пре прође рок него што се нађу иза браве.

Међутим, више неће бити, тако поручује Вера Јевтић:

Ми излазимо у сусрет скоро свима приликом првог одлагања, други пут ту и тамо, а трећи пут само уколико за то постоје оправдани разлози које закон стриктно прописује, попут тешке акутне болести. На том плану затекли смо јако лоше стање од раније, радимо на ажурирању података, а и Петровац је пун, каже председница Основног суда.

■ Пребукираност затвора

Према речима Иване Рачић, Законом о извршењу заводских санкција тачно су прецизирани разлози за одлагање почетка одслуживања затворских казни, тако да се, када осуђени поднесе молбу за одлагање почетка извршења казни затвора (у којој наведе разлоге које суд оцени као оправдане), издржавање

казне може пролонгирати за неколико месеци.

Поред разлога који су наведени у молби, а спадају у законом предвиђене разлоге, суд цени и тежину кривичног дела који је осуђени почињо, односно тежину казне којом је осуђен, као и то да ли је у питању повратник и да ли је већ користио право на одлагање. Рокови су најдуже пролонгирани код осуђеника чије здравствено стање није могуће третирати у затворима, као и у случају самохраних родитеља, када од Центра за социјални рад добију извештај да моменат извршења затворске казне може лоше утицати на малолетну децу осуђеног.

У молбама за одлагање почетка служења казне затвора осуђеници се најчешће позивају на лоше здравствено стање, тешку материјалну ситуацију, односно необезбеденост њихових породица, незавршеност послова - пољских, сезонских, образовних.

Иначе, постоји више рокова у поступку извршења кривичних санкција, почев од рока од три дана од дана пријема правоснажне и извршене пресуде до дана упућивања налога за издржавање казне затвора осуђеном у заводу у коме ће издржавати казну, у коме се оставља рок од осам до 15 дана од дана пријема налога до дана ступања на издржавање казне.

Извршење кривичних санкција ограничено је институтом апсолутне застарелости, које почиње тећи даном правоснажности пресуде, рокови су одређени законом, зависе од тежине изречене казне, а како су то рокови који се мере у годинама, представљају време које је довољно за извршење кривичних санкција, тако да је застарелост веома ретка, напомиње Иване Рачић.

Један од проблема је и што су и затворски капацитети ограничени и недовољни да приме армију осуђеника, па су отуда спискови постали све дужи. Примера ради, у крагујевачком Окружном затвору, који следи за институцију отвореног типа, биће слободних места тек од маја, речено нам је у овдашњем Основном суду. На исте околности својевремено су се жалили и управници затвора полуотвореног и затвореног типа, због чега је држава одршила кесу и почела да инвестира у изградњу нових затвора. Проширење капацитета за нових 500 места било је најављено и за крагујевачки Окружни затвор.

Република Србија, ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за комуналне послове и надзор

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше, или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за комуналне послове и надзор-Одељење за саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца. Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у среду, 23. марта 2011. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:
- Да поседују возачку дозволу „Б“ категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају. Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца. За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

На основу члана 35. став 1. Закона о култури („Сл. Гласник РС“ бр. 72/09), члана 15. Статута Музичког центра, Крагујевац, и одлуке Управног одбора о расписивању јавног конкурса за избор директора од 17. фебруара 2011. године, Управни одбор Музичког центра расписује:

ЈАВНИ КОНКУРС

ЗА ИЗБОР ДИРЕКТОРА МУЗИЧКОГ ЦЕНТРА У КРАГУЈЕВЦУ

I Услови које кандидат треба да испуњава за избор:
опште услове утврђене законом
VII степен стручне спреме друштвеног смера организационе способности
три године радног искуства

II Садржина пријаве

Пријава за конкурс садржи:

- 1) име и презиме кандидата,
- 2) датум и место рођења,
- 3) адресу становања,
- 4) податке о образовању,
- 5) податке о дужини и врсти радног искуства са кратким описом послова на којима је кандидат радио до подношења пријаве на конкурс и одговорностима на тим пословима,
- 6) предлог програма рада и развоја установе,
- 7) податке о посебним областима знања.

III Докази који се прилажу уз пријаву на јавни конкурс:

Уз пријаву на конкурс, кандидати за директора Музичког центра подносе:

- 1) уверење о држављанству,
- 2) извод из матичне књиге рођених,
- 3) диплому о стручној спреми,
- 4) исправе којима се доказује дужина и врста радног искуства у струци (потврде, решења и друге акте из којих се види на којим пословима и са којом стручном спремом је стечено радно искуство),
- 5) доказе о посебним областима знања,
- 6) доказ да кандидат није под истрагом, да се против њега не води кривични поступак, односно да против њега није подигнута оптужница,
- 7) доказ да кандидат није осуђиван.

IV Рок за подношење пријаве:

Пријава на конкурс подноси се Музичком центру, Николе Пашића 6/3, у року од 15 дана од дана објављивања конкурса.

V Начин подношења пријаве:

Пријава и докази који се прилажу уз пријаву се подносе у писаном облику препорученом поштом или лично на адресу: Музички центар

Николе Пашића 6/3, 34000 Крагујевац
„За јавни конкурс – избор директора Музичког центра“

VI Подаци о изборном поступку:

Управни одбор, дужан је да у року од 30 дана од дана завршетка рока из тачке IV овог Јавног конкурса, изврши избор кандидата.

Сва обавештења о јавном конкурсима могу се добити на број телефона: 034 33 42 64

НАПОМЕНА: Пријаве уз које нису приложени сви тражени докази у оригиналу или овереној фотокопији, као и непотпуне и неблаговремене пријаве, неће се разматрати.

МОДЕРНИЗАЦИЈА ТОПЛАНА У СРБИЈИ

Сви на гас, Крагујевац на угаљ

Крагујевачка топлана годишње емитује убедљиво највише пепела и сумпордиоксида од свих топлана у Србији, а додатни проблем је што шест до седам хиљада домаћинстава такође троши угаљ за огрев, једнако као и топлана

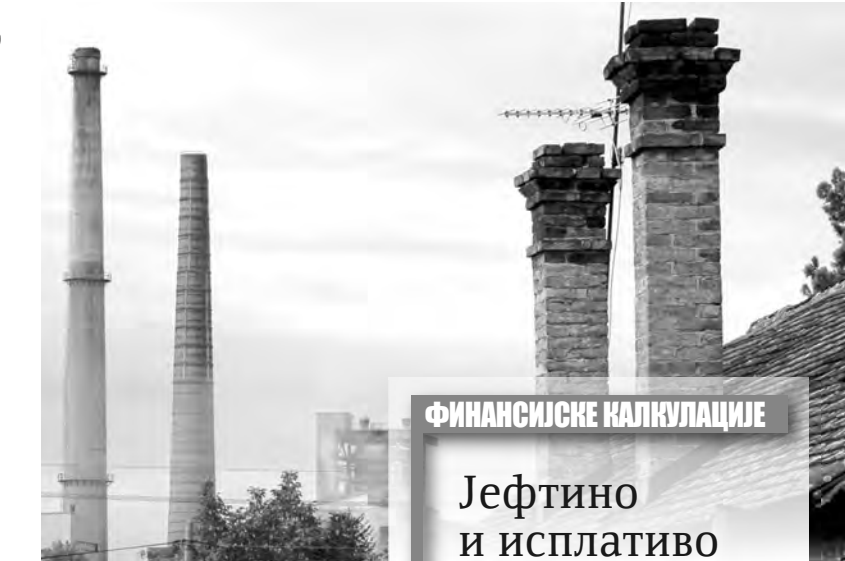
Пише Никола Стефановић

Од 47 топлана, колико их има у целој Србији, крагујевачка је, без конкуренције, највећи потрошач угља, те од 190 хиљада тона годишње само у Крагујевцу током једне грејне сезоне, за потребе готово 19.000 привредних и приватних корисника грејања, сагори око 100.000 тона овог горива. Уз то, у овдашњој топлани се за исте потребе сагори још око 700 тона мазута и тринаест милиона кубних метара природног гаса. Због овакве структуре потрошње енергената, од свих у Србији, крагујевачка топлана емитује и највише честица пепела, сумпордиоксида, азотових оксида и осталих опасних и штетних продуката сагоревања, а посебан проблем чини и то што се још између шест и седам хиљада домаћинстава такође греје на угаљ, у својој режији.

Ово је само део резултата до којих је дошао др Марин Ивошев, инжењер „Енергетике“, током истраживања и анализирања података о сагоревању енергената у топланама Србије у периоду од 1998-2008. године, а које је презентовао на Међународној конференцији о климатизацији, грејању и хлађењу, одржаној 2009. у Београду.

Да топлане по Србији махом прелазе на гас говори податак да је у тих десет година потрошња угља у топланама драстично опала:

- Видно је да је удео потрошње природног гаса у топланама Србије у 2008. години, у односу на 1998., повећан са 46 на 58 одсто, док је удео угља у укупној потрошњи смањен са 39 на свега осам одсто. Са еколошког аспекта, повећање удела природног гаса позитивно утиче на квалитет продуката сагоревања. Јасни показатељи ове појаве су смањење или

МНОГО ШТЕТНИХ И ОПАСНИХ ПРОДУКАТА САГОРЕВАЊА

потпуно елиминисање опасних и штетних продуката сагоревања, сумпордиоксида, азотових оксида и пепела, истиче др Ивошев.

До таквих закључака се недвосмислено долази и анализом емисија димних гасова и чврстих честица пепела у „Енергетици“, котла на угаљ (64 мегавата) и котла на гас (32 мегавата), као и праћењем крагујевачке „руже ветрова“. Када се по потрошњи енергената у топланама упореде четири највећа града у Србији, долази се до још занимљивијих података. Наиме, локална топлана потроши чак 13 пута више угља од београдске, док га је новосадска у потпуности избацила из употребе. У Нишу се, такође, одустало од угља, користе се само мазут (25 одсто) и природни гас (75 одсто). Све ово за последицу има и далеко већу емисију штетних материја у центру шумадијског округа:

- Гледано са еколошког аспекта сагоревања енергената, јасно се открива да у Крагујевцу има највише проблема, што потврђују и измерене количине, па је, примера ради, апсолутна количина емитованог сумпордиоксида скоро duplo већа у односу на Београд и вишеструко у односу на Ниш, док Нови Сад у производима сагоревања од топлана нема ово опасно хемијско једињење. Скоро идентичан случај је и са количинама пе-

ДР МАРИН ИВОШЕВ

ЕУ ТРАЖИ СМАЊЕЊЕ ЗАГАЂЕЊА

Краткорочне и дугорочне мере

Влада Србије својом уредбом с краја 2005. године обавезала је све емитере продуката сагоревања на плаћање еколошких такси. Сем тога, све земље ЕУ, као и земље кандидати за чланство у ЕУ, морају испуњавати извесне еколошке критеријуме који се односе на концентрације опасних и штетних продуката сагоревања и које морају бити далеко мање у односу на оне количине које овог тренутка има крагујевачка топлана:

- Краткорочне мере, као кључни регулатор будућег развоја „Енергетике“, су, пре свега, набавка квалитетног угља, придржавање пројектованих параметара рада котлова и погонских упутстава и, напосок, квалитетно одржавање погонске исправности опреме. Дугорочне мере имају три стратешка правца: прелаз на природни гас, генерална реконструкција електрофилтера и прелаз на алтернативна обновљива природна еколошка горива, истиче др Марин Ивошев.

ФИНАНСИЈСКЕ КАЛКУЛАЦИЈЕ

Јефтино и исплативо

Један од најчешћих аргумената заговорника коришћења угља у топланама је да је његова набавна цена duplo нижа од цене других енергената, посебно природног гаса. По др Ивошеву, површно посматрано, неком може деловати да је исто толико јефтинија и целокупна производња топлоте на угаљ у односу на природни гас. Међутим, није све онако као што изгледа:

- Однос укупних трошкова није исти. Угаљ, осим опасних и штетних продуката сагоревања, ствара још низ проблема и трошкова: депоновање, „тихо“ сагоревање, интерни транспорт до котлова, заглављивање, регулација количине, млевање угља великим ротационим машинама, одвајање пепела у електрофилтерима...

Ово је, наглашава др Ивошев, само прва фаза претварања енергије угља у топлоту, а ту је још низ проблема и трошкова око сложене и скупе енергетске опреме, трошкова електричне енергије за погон те опреме, одржавања и ремонта, одржавања радних услова и безбедности рада радника, трошкова за противпожарну заштиту...

- Ниједна од наведених појава не постоји у топланама које користе природни гас, а све ово поменуто знатно финансијски оптерећује укупно пословање топлане у Крагујевцу.

пела, због драстичног смањења количина угља у овим градовима, објашњава др Ивошев.

Он наводи да је очигледно да је од четири највећа града у Србији практично само Крагујевац „остао“ на угљу. Истина, и у њему је ситуација 2008. била много боља раније, јер док је „Застава“ радила годишња потрошња угља достигала је и 200.000 тона. Да ли се и колико доласком „Фијата“ та потрошња поново повећала, прави подаци се могу очекивати тек за коју годину, након упоредне анализе. Осим Крагујевца, угаљ користе у већој мери још само Бор (48.000 тона годишње), где је због рудника загађење иначе велико, па је ово само кап у мору, Крушевац (30.000 тона), Лесковац (8.000 тона) и Ужице (2.500 тона).

Но, иако се топлана врло често у јавности апострофира као највећи загађивач, др Ивошев скреће пажњу да аерозагађењу у Крагујевцу увелико „кумује“ и све већи број возила на улицама. Коначно, једна, а можда и једина предност овог горива доживела је свој врхунац око Божића пре две године. Због спора Русије и Украјине Србија је остала без гаса, а топлане у Новом Саду и Београду су стале. Крагујевачка је радила.

НАПЛАТНО МЕСТО У „ВОДОВОДУ“

Пише Александар Јокићевић

Недавно је већина националних медија објавила вест да извесни Чачанин остаје без стана уколико Градској топлани не плати дуг за грејање који је прешао 600.000 динара. Према процени стан на тржишту вреди око 30.000 евра, али је дужнику предочено да ће морати да се исели, а да ли ће му разлика у новцу, по продаји некретности и принудној наплати, бити довољна да се поново скупи, није проблем овог јавно-комуналног предузећа.

Хоће ли се слично догодити и у Крагујевцу? Због дуговања за обједињену наплату комуналних услуга Јавно стамбено предузеће је недавно поднело око 7.500 тужби против дужника. Укупно неизмирено задужење грађана, а то само за период од јануара до октобра прошле године који је покрио ово утужење, износи 110 милиона ди-

нара, од чега је највећи дуг према „Енергетици“ за грејање и износи 67 милиона.

Тешко пословање предузећа

На рачуну СОН-а су и износи за услугу чистоће, где грађани дугују 14 милиона динара, такса за градско грађевинско земљиште и еколошка такса, што је достигло 20 милиона дуга, и трошкови одржавања стамбених зграда и осталих услуга Стамбеног предузећа, за шта се дугује девет милиона динара.

У граду има 56 хиљада домаћинстава и број дужника који су тужени је нешто већи од 10 одсто. Према речима члана Градског већа задуженог за комуналну привреду Зорана Јовановића, о овом проблему се интензивно разговара. С обзиром да су пресуде већ донате у корист комуналних предузећа, а како је реч о великом новчаном износу и о 7.500 поро-

ГРАДСКА УПРАВА ПРИСКАЧЕ У ПОМОЋ КОМУНАЛНИМ ДУЖНИЦИМА

Отплата на три године

Због огромних дуговања грађана за услуге из система СОН понудиће им се отплата дуга на 36 рата без камате. Понудом је обухваћен и дуг од 600 милиона динара по извршним судским пресудама од 2003. године. Тврди се да је овај потез последња опомена, а ко не прихвати ни такав репрограм суочиће се са принудном наплатом, пописом и заплемом имовине

дица, одлучено је да град још једном изађе у сусрет дужницима.

Свесни смо да су грађани у великим проблемима. Да бисмо избегли, за почетак, попис и пленидбу покретне имовине, дужницима ћемо понудити отплату на 36 рата без камате. То је још једна врста репрограма, уз обавезу да се плаћа текућа потрошња и део старог задужења. Хоће ли предлог ићи преко Градског већа, или је довољна само одлука Управног одбора Стамбеног предузећа, видећемо, наводи Јовановић.

У супротном, уколико се дуговања не наплате, а тренд неплаћања се настави, могло би се десити

ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ

да најпре „Енергетика“ не може да обезбеди грејање ни потрошачима који рачуне редовно измирују. У тешкоћама је и „Чистоћа“. Директор Дејан Раонић наглашава да је пословну годину завршила са добитком од четири милиона динара, али упозорава да је требало да буде далеко већи. Он тврди да је дуг грађана из претходног периода знатно већи од 14 милиона, колико се дугује за 10 месеци прошле године. Дугује се укупно 120 милиона динара и баш због ненаплаћених потраживања, како он каже, краткорочни и дугорочни кредити које „Чистоћа“ има, али и курсна разлика добрим делом су „појели“ добит.

Пред-драстична мера

Славољуб Јелић, директор Стамбеног предузећа, које је задужено за Систем обједињене наплате комуналних услуга СОН, подсећа да 110 милиона динара представљају дуг према комуналним кућама за период јануар-октобар 2010. године, а да је укупно дуговање по извршним судским пресудама, почев од 2003. године, од увођења СОН-а, око 600 милиона динара.

Репрограмом ће бити обухваћена свеукупна дуговања. Наравно, треба рећи да неће моћи као до сада да репрограм буде склопљен ради реда, већ ће морати да се плаћа. Одлучено је да не поступимо по тужбама, тако да треба отворено рећи, то је добра воља. Ко се не одазове примораће нас на радикални корак. Свесни смо чињенице и да отплата на 36 рата без камате представља повластицу на којој могу да нам замере они који редовно плаћају комуналије, али, покушавамо да избегнемо драстичне мере, каже Јелић.

У бољој ситуацији није ни „Водовод“, који је, додуше, ван СОН-а, где дуговања грађана и привреде износи 680 милиона динара, а већ дужи временски период, како би избегли застарелост потраживања, нуде репрограм. Директор „Водовода“ Обрен Ђетковић, пак, посећа да се и ти прихваћени репрограми све теже исплаћују. Он оцењује да је све више грађана који због тешке материјалне ситуације не могу да измирују обавезе и апелује на локалну самоуправу која је оснивач предузећа да сачини социјални програм за такве случајеве.

ПЕТНАЕСТИ КУП ЗА НОВИНАРЕ У СТРЕЉАШТВУ

Стрелци са РТК погађали у сригу

За новинаре се често каже да умеју „баш да погоде у мету“. Е, баш то, али буквално, омогућили су им људи из фабрике „Застава оружје“, под чијим се покровитељством традиционално, већ петнаести пут, одржава Куп у стрељаштву за крагујевачке новинаре.

Прошлог четвртка, 3. марта, у стрељани хале „Језеро“ на овој медијско-пуцачкој манифестацији наступило је 25 такмичара из неколико редакција. Пуцало се „стандардно“ из „Заставине“ ваздушне пушке ВП 97.

У појединачној конкуренцији за новинарке победник је била Јелена Васковић из „Шумадија преса“ са респектабилних 86 „кругова“, док су друго и треће место освојиле Марица Миловановић (РТК) и Снежана Милисављевић уредница сајта Градске туристичке организације.

Најбољи међу новинарима био је Дарко Чојић (РТК) са 84 поготка, док су сребро и бронза припали Саши Стаменићу (РТК) и Милошу Пантићу из „Крагујевачких“.

Екипно, најбоља редакција је РТК са скором од 247 „убијених у сриду“, други смо били ми, тј. „Крагујевачке“ са 225 „кругова“, трећи стрелци „Шумадија преса“, са само поеном мање.

З. М.

НОВЕ ТАБЛИЦЕ И ПЛАЋАЊЕ ПАРКИРАЊА СМС-ОМ

Чему слова са квржицама

Паркирање у зонираним деловима града СМС-ом може се платити тако што се уместо слова Ђ, Ђ, Ч, Ш или Ж могу унети најближа слова, Д, Ц, С или З

Са увођењем нових регистарских ознака од 1. јануара ове године појавили су се проблеми са латиничним ознакама приликом плаћања паркирања СМС поруком. „Паркинг сервис“ је, како кажу у овом предузећу, промене ипак спремно дочекао.

Колико спремно - онолико колико је могуће.

Регистарски број возила састоји се од цифара од 0 до 9 и комбинације слова на две позиције. Осим ознаке града, односно, регистарског подручја, слова регистарског броја су сва слова латиничног писма, разуме се, са квржицама, и латинична слова: Ц, и Њ. Систем за наплату и контролу паркирања препознаје новоуведене ознаке, тако да власници нових регистарских ознака које имају латинична слова Ш, Ђ, Ч, Ж и Ђ без тешкоћа могу СМС-ом платити паркирање, а повратну пору-

ку од оператора добиће знацима који одговарају тим словима. Тако ће уместо Ђ добити Д, (Ђ – Д), уместо Ч – Ц, (Ч – Ц), уместо Ђ – Ц, (Ђ – Ц), уместо Ш – С, (Ш – С), а уместо Ж – З, (Ж – З).

Паркирање у зонираним деловима града СМС-ом могу платити и возачи чији мобилни телефони не подржавају наведена латинична слова, с тим што уместо слова Ђ, Ч, Ђ, Ш или Ж могу унети најближа слова, односно Д, Ц, С или З.

Такође, из „Паркинг сервиса“ обавештавају кориснике повлашћених станарских карата који изврше промену регистарске ознаке, а поседују важећу станарску карту, да промену регистарске ознаке могу извршити једноставно, слањем електронске поште (е-маил) на офиси@паркингсервис.рс са следећим обавезним подацима: име и презиме, број личне карте, стара регистарска ознака и нова регистарска ознака. А. Ј.

ВЕЋА АКТИВНОСТ „ЧИСТОЋЕ“

Стаклена недеља у Крагујевцу

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ са првим регистрованим оператером за управљање амбалажним отпадом „Секопак“ организовало је еколошку акцију у којој око 30 кафића из центра града прикупља стаклену амбалажу. Акција под називом „Стаклена недеља“ почела је прошлог понедељка и трајаће до наредног понедељка, 14. марта.

Кафићи из Главне улице и Улице Иве Лоле Рибара у центру града имају задатак да одлажу своју стаклену амбалажу у еколошке кесе које ће преузимати градско комунално предузеће. Стаклени отпад ће се превозити до места где ће бити сортиран, након чега ће се даље слати центрима за рециклажу.

Угоститељски објекти убудуће ће имати обавезу да поред стаклене одвајају пластичну, металну, тетра пак амбалажу, папир и картон за које ће имати обезбеђене еколошке кесе и транспорт. На овај начин „Чистоћа“ заправо припрема пред-

узетнике и привредне субјекте, као и грађане, на примарну сепарацију – вид одвајања амбалажног отпада на месту настанка, наводи се у саопштењу организатора акције. Како је речено, поред уведеног еко-контејнерског система, укључивање еколошких кеса допуниће већ живели систем управљања отпади-ма и пружиће могућност грађанима за одлагање искоришћене амбалаже.

У успостављању тог новог система, пре свега, очекују помоћ грађана, а осим већ постављених 300 се-контејнера (процена је да их је потребно око 600), у плану је и набавка кеса за прикупљање и одвајање амбалажног отпада које ће бити доступне грађанима. ЈКП „Чистоћа“ планира да у сарадњи са фирмом „Секопак“ организује и друге еколошке акције у школама које ће се заштитити на прикупљању старог папира или пластичне амбалаже у насељима. А. Ј.

МИРОСЛАВ НИКОЛИЋ - ОД ПОЛИЦАЈЦА ДО ПОЉОПРИВРЕДНИКА

Срећу нашао у воћарству

Пише Никола Стефановић

Родом из Сибнице код Краљева, а данас мештанин Балосаве, недалеко од свог родног места, Миодраг Николић тек што је ушао у пету деценију живота, а већ иза себе има животну причу достојну писаца авантуристичких романа. Након завршене полицијске школе у Сремској Каменици запослио се у полицији, а судећи по судбини коју је доживео, свој посао је обављао поштено, што је уосталом напоменуто потврдио и суд. Ипак, након петнаест година посвећеним овом позиву практично је из службе „најурен“, због чега је био приморан да се бави било чиме како би прехранио породицу.

О овом периоду Николић невољно прича, као да покушава да избрише из сећања прошлост.

Обављајући своју дужност са још неким колегама дошао сам до прилично компромитујућих података о тада познатим и утицајним личностима, са све непобитним доказима. Све то смо проследили у Београд, поштујући правила службе, дакле да све буде у тајности, међутим уместо да та лица буду позвана на одговорност, нама су 95. уручена решења о престанку радног односа. Тако је почео период „пакла“ за мене и моју породицу, који је трајао четири и по године, колико је трајало суђење са државом, описује Николић најтеже тренутке у животу.

Суд је на крају пресудио у моју корист и враћен сам на посао, где сам буквално провео три дана, да бих добио - ново решење о престанку радног односа. Због толиког губитка времена и живаца и довођења у питање и здравља и будућности

Пошто је „отеран“ из полиције 90-их, јер је открио компромитујућа дела неких утицајних фаца, обрео се у воћарском комбинату, да би данас поседовао сопствени воћњак уређен по светским стандардима. Планира и развој сеоског туризма, а уз све то производи и опрему за противградне мреже

своје породице, дигао сам руке од полиције, поготово што сам кроз разговор са неким пријатељима увидео да је стање све горе, с обзиром какви су све кадрови примани у службу.

■ Од обичног радника до свог воћњака

Посао је најпре нашао у познатој крагујевачкој компанији чији је власник у међувремену купио пољопривредно имање ПИК „Јужни Банат“ у Белој Цркви. То је било Николићево наредно одређиште.

Руковођење том фирмом преузео сам ја, формирао сам менаџмент и њом управљао готово шест година. Власник је био отворен за иновације у производњи, тако да смо примењивали нове технологије у воћарству које смо, путујући по Европи и региону, практично само преписали и применили и тако постигли значајне резултате, не само у Србији, већ и у околним земљама.

На крилима тог стеченог искуства Николић је одлучио да сам крене у воћарство.

Отприлике пре две године изашао сам из ове фирме, из више разлога, мало због година, мало због носталгије за Шумадијом, па ми је

прва мисао била формирање породичног домаћинства. Познајући наш терен и климу, али и прилике у пољопривреди јер су сеоска домаћинства већином старачка, нисам сумњао да је одговор у овом позиву. Једноставно, док се, на пример, у јужном Тироли у аустријским Алпима боре да добију одговарајућу боју, тврдоћу и укус јабуке, овде је све то дат од саме природе.

Први проблем на који је наишао био је откуп земље. Наиме, жеља му је била да се врати у родно село и тамо откупи спојене поседе површине до десет хектара. Међутим, када је о томе „пукао“ глас, познато је шта следи.

Такви су наши људи, кад се прочуло да желим да купим земљу, почели су драстично да дижу цене, те сам био принуђен да одустанем. Онда сам чуо од пријатеља да се у Балосави продаје парцела од два и по хектара, па затим још три, тако да сам на крају успео да од седам власника откупим укупно око десет и по хектара. По неким европским стандардима, површина коју може да покрије једна породица је око седам хектара, тако да имам више него довољно, а у склопу земље откупио сам и кућу у којој сада живимо.

Прошлог пролећа Николић је засадио прва четири хектара. На два хектара јабуку, на два брескве - нектарине, а у плану је и садња трешњи и ширење постојећих засада, али и нова велика улагања.

То је план за наредних неколико година, а све то радим у договору са признатим универзитетским професорима, при чему су у све укључена и моја браћа. Тако је један брат у Сибници на свом поседу засадио три хектара нектарине, а брат од стрица, који је рођен и живи у Француској, тренутно ради на извозу смрзнутог воћа на француско тржиште из Србије и свежих воћа на тржиште Словеније. У сарадњи са њима планирам и да ове године, или бар наредне, подигнем хладњачу на ободу воћњака.

■ Почетни капитал и субвенција

Став већине пољопривредника и оних који би пољопривредом да се баве да су оваква улагања превише скупа и да је папиологија за добијање субвенција и донација превише компликована, Николић сматра погрешним. И-

ЗАСАД ВОЃКИ СНИМЉЕН ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ - ПОД СНЕГОМ И ЈЕСЕНАС

је могуће ако сте стално присутни.

За своје воће Николић има обезбеђено тржиште. Захваљујући контактима оствареним претходних година, јабуци је већ отворен пут у Русију.

Одржао сам те контакте из „Јужног Баната“ са сарадницима, а

ми смо извозили тада доста за Русију. Ово тржиште, и то не руско, већ само московско, је огромно, нарочито кад је реч о воћу и поврћу. Наши људи често погрешно мисле да је у Русију и даље могуће извозити свакакве производе, но и они су поострили критеријуме, тако да је и њима примаран квалитет, а то је већ нешто око чега ја не бринем.

Кад год дође до приче о новцу, настаје проблем, кроз осмех констатује наш воћар.

Јасно је да постоји минимум који је потребан да бисте поставили један засад, свеједно која је воћка у питању. Ево грубе процене: најпре треба извршити темељне анализе и припрему земљишта, затим набавити неки просечан садни материјал, поставити такође просечан систем за наводњавање и противградне мреже. Ја сам користио половне дрвене бандере у ту сврху, тако да ин-

стина, почетни капитал је неопходан да би се озбиљно кренуло у овакав посао.

■ Уз све - и сеоски туризам

Николићеви планови су, рекло би се на први поглед, мегаломански, међутим ако се узме у обзир његова предузимљивост, онда и нису нереални.

Иако се највећа добит остварује продајом свежег воћа, наш план је да продајемо смрзнуто сецкано воће за воћне салате или пите, што је у свету прилично тражено. Затим бисмо, по подизању хладњаче, ишли и на паковање сецканог поврћа, али то тек у неким наредним годинама.

И не само то. Већ је у изгледу и развој сеоског туризма.

Категорисали смо домаћинство за сеоски туризам и у шуми у близини воћњака планирамо да направимо мали парк за децу и објекте за семинаре и едукацију, као и неки мањи спортски терен. У близини је и манастир Каменац из 14. века, што нам такође иде у прилог, „сипа“ Николић своје идеје.

Додајмо томе да је у дну воћњака ископао артески бунар дубине 154 метара и направио акумулацију од 2.000 кубика за потребе наводњавања. Са једним од браће покренуо је производњу свих металних елемената за противградне мреже и већ сада широм Србије раде пројекте, а тренутно покривају 50 хектара у Шиду.

Своју енергију Мирослав црпи и из породице која је одувек била његов највећи ослонац. Данас може да се подичи и синовима, старији је члан веслачке репрезентације Србије, а млађи крчи пут у глумачким водама и иза себе већ има улогу у филму „Дашак“.

Тако то ваља иде у животу. Некад је све тешко, а некада се све коцкице сложе, закључује спокојно и задовољно Мирослав Николић.

МИРОСЛАВ НИКОЛИЋ И ТОКОМ ЗИМЕ ИМА ПОСЛА У ВОЃНАКУ

вестиција по хектару јабуке износи 30 хиљада евра, а нектарине 18 хиљада евра. Дobar део ове суме може се обезбедити из субвенција, каже Николић и објашњава:

Ако имате регистровано газдинство и на време прибављену документацију, можете добити подстицајна средства у износу и од преко 40 одсто од укупне вредности инвестиције. Негде се добије више, негде мање, па се тако најмање помоћи добија за противградне мреже, док се за садни материјал добије и 70 одсто.

Кад је реч о обиму посла и уложеном раду, постоји још једна заблуда да у воћњаку мора да се ради „од јутра до мрака“.

Осим садње и почетног уређивања воћњака и саме бербе, посла толико и нема, али је свакодневно присуство домаћина неопходно.

Највише рада има док се постави комплетан воћњак. Касније, ако говоримо о јабуци, има петнаестак третмана, од заштите до прихране, и пар кошења, дакле све оно што до бербе не захтева превелико ангажовање, али тражи константно праћење стања у воћњаку. Ако лист пожути или се биљка савије, значи да је неопходно одмах реаговати, а то

ПОШТОВАНИ СУГРАЂАНИ,
У циљу побољшања и унапређења животне средине град Крагујевац, ЈКП Чистоћа и Секонпак д.о.о., започињу акцију

Вашу амбалажу у рециклажу!

Акција је саставни део процеса унапређења новог система управљања амбалажним отпадом.

Упознајте Секонтејнер вашег новог комшију.

Станује у вашој улици, и вредно ради за вас и још тридесетак породица око вас.

Сваки дан!

Секонтејнер је ту како би помогао да нам комшијук буде чист и леп и да нам уштеди велики новац!

У СЕКОНТЕЈНЕР ОДЛАЖЕМО СВУ ИСКОРИШЋЕНУ АМБАЛАЖУ ЗА ТЕЧНОСТ. ТО СУ:

КАРТОНСКА ПАПИРНА И ТЕТРА ПАК АМБАЛАЖА

ПЛАСТИЧНА И ПЕТ АМБАЛАЖА

ЛИШЕНКЕ

И СТАКЛЕНА АМБАЛАЖА

Када га једном напуните амбалажним отпадом, садржај Секонтејнера преузима локално комунално предузеће.

Уместо на депонију, као до сада, отпад ће завршити на разврставању, па лотом у рециклажи.

Систем започиње у насељима: Ердоглија Мала Вага Пивара

ПРИРОДУ ЧУВАЈМО ЈЕР ДРУГУ НЕМАМО ХВАЛА ВАМ!

www.kragujevac.com

ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ СА ПОДРУЧЈА КРАГУЈЕВЦА НА САЈМУ У ПАРИЗУ

Проширили видике у праду светлости

По квалитету стоке заостајемо за развијеним земљама за око 20 посто, по механизацији много више, а по учешћу државе у доношењу стратегије у аграру и подстицајима производњи заостајемо највише, кажу шумадијски пољопривредници по повратку из Париза

Пише Милош Пантић

Група од 20 одабраних пољопривредних произвођача са подручја Крагујевца у организацији Скупштине града посетила је највећи пољопривредни сајам у Европи, који је од 26. фебруара до 4. марта одржан у Паризу. Учесници овог путовања одабрани су на основу признања за квалитет производа које су остварили они сами или њихова удружења на Шумадијском сајму пољопривреде, а предводила их је др Снежана Живановић Катић, помоћник градоначелника за област аграра.

На свечаном пријему који је за њих по повратку приредио градоначелник Веролоуб Стевановић, своје утиске описивали су најчешће само једном речју - импресивно. Ђорђе Лазаревић, млади вођар из Чумића, коме је ово било и прво путовање у Западној Европу, истиче да је још боље што су путовали аутобусом, јер је тако могао много више да види него да су, попут комшија из Јагодине, путовали авионом.

Ђорђе каже да га је на парискком сајму највише одушевила његова величина, која је отприлике као три новосадска сајмишта, али и организација приредбе. На сајму посвећено пољопривреди приметио је много деце, која су дошла организовано преко школе, што говори да је цела држава посвећена овој приредби.

■ „Јаке“ цене воћа

На Сајму пољопривреде у Паризу истовремено се одвијају две приредбе на две локације. Једна је посвећена механизацији и техничком достизању, а на другој се излажу расна грла, вођарски, повртарски и ратарски производи и храна. Ђорђе је као вођар највише био заинтересован за своју браншу.

- Очекивао сам више изложеног свежег воћа, да се упо-

знам са сортама. Али, видео сам да су цене изложеног воћа много „јаке“. Тако је цена једног килограма сувих шљива 15 евра, а код нас је у откупну цену највише до 1,2 евра. Ту се поставља питање где смо ми? Код нас не постоји организација посла око продаје воћа, јер држава каже - организујте се сами. А када би држава уложила само пет одсто од онога што улаже у индустрију да се формирају откупно продајни центри, који би имали складишне и пакирне просторије и хладњаче, где би нам био крај, каже Лазаревић. Он примећује да су наши вођари сада оријентисани само на руске купце, али то су, како каже, све накупци са московске пијаче.

Горан Милошевић из Удружења „Сељак“ из Цветовјевца бави се овчарством. Утисци са Сајма у Паризу су толико јаки да је одлучио да следеће године, ако не буде одабран да иде бесплатно, сам финансира путовање. На основу онога што је видео Горан каже да су нам западњаци по механизацији у пољопривреди за сада недостижни, а што се тиче квалитета изложених сточних грла ми смо им се доста приближили и сада смо на неких 85 посто њиховог квалитета. Горан је успео, иако не зна ни речи француског, да се упозна са двојицом француских фармера и са њима размени доста искуства, а како су се споразумевали то само они знају.

- Сазнао сам да они у гајењу сто-

НАШИ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ РАЗГЛЕДАЈУ МЕХАНИЗАЦИЈУ У ПАРИЗУ

ке примењују принцип да су говеда, на пример, много више у пољу, на пашњаку, него код нас, и да се само у случају лошег времена склањају под вењаче, а у затвореном простору бораве само када падне снег. Код нас говеда много више времена проводе у шталама које су све у бетону, што је погрешно. Видео сам да смо ми навикли да се много мучимо без потребе, а код њих је све некако једноставније. Они поставе на сред ливаде балу сена и краве, када више нема траве, прилазе том сену и хране се, а ми и све приносимо, каже Горан. Он је разменио бројеве телефона и мејл адресе са својим француским колегама и покушаће да организује њихов долазак на следећи Шумадијски сајам пољопривреде у Крагујевцу на јесен, за шта су, каже, веома заинтересовани.

Влада Јаковљевић, одгајивач свиња из Чумића, каже да су наши про-

извођачи, гледајући квалитет изложених у свиња у Паризу, у овом тренутку егал са Европом. Али, оно по чему ни приближно нисмо равни јесу подстицаји државе, јер, како је сазнао, у Француској одгајивачи свиња имају годишње субвенције од 200 евра по грлу крмаче, док се код нас новчано субвенционису само млечне краве.

■ Субвенције за свиње

- Највећа разлика је што у Француској воде рачуна да у току године нема већих разлика у цени живе стоке, а код нас у току једне године она може да се промени за сто посто. Прошле године у ово време цена свиња била је 1,7 евра по килу живе ваге, а сада је 1,2 или 1,1 евра. То уноси велику несигурност код нас произвођача, плус што је садашња цена неисплатива, јер трошкови узгоја свиње су 1,3 евра по килограму, каже Јаковљевић. На основу свега што је видео у Паризу стекао је утисак да у Француској постоји јасна стратегија у пољопривреди и да се она не мења, без обзира из које је странке министар.

За Љубишу Јовановића из Горњих Грбица, коме је ово друга посета Сајму у Паризу, најинтересантнија је била изложба млечних кржава расе „мобиљар“, пошто се и сам бави млечним говедарством, али и начин како су ова грла

посебно припремљена да би била изложена на сајму. Овога пута посебну пажњу је посветио механизацији за обраду земље на мањим газдинствима, а нарочито су му били занимљиви најновији модели трактора, који имају сателитско навођење и цојстик у кабини.

- За мала газдинства на Западу користе тракторе велике снаге од 80 до 100 коња, који коштају преко 50.000 евра, док се код нас користе знатно слабије машине и упола јефтиније. Разлика је у условима, јер француски сељак за куповину механизације може да узме кредит са каматом од 1,9 одсто, а код нас је то вишеструко скупље, каже Јовановић, који је упркос томе решио да повећа производњу и предао је захтев за одобрење кредита, јер намерава да увезе још 20 расних млечних кржава.

Он каже да на оваквим сајмовима стиче драгоцену искуства, али има утисак да наши људи споро мењају деценијске навике. Тако му не иде у главу да се и даље код нас граде нове штале за узгој млечних кржава са бетонским плочама на таваницама, иако је то у развијеном свету одавно превазиђено, а још је и знатно скупље.

Поред свега што су видели и сазнали шумадијским сељацима је било посебно задовољство и то што су много боље прошли од комшија Јагодинаца, који су боравили са својим градоначелником на истом сајму, испраћени силним ТВ камерама са београдског аеродрома. Иако су летели авионом Јагодинци су током боравка у Паризу били везани искључиво за посете сајмишту, док су Крагујевчани имали и комплетан туристички део боравка. Посетили су све најважније знаменитости „града светлости“, укључујући Лувр и Версај, и упознали се са богатом француском историјом.

Др Снежана Живановић Катић посебно је на пријему у Скупштини града истакла задовољство што је обавила један непредвиђен задатак. Наиме, пре поласка на уговорену посету делегације пољопривредника из Шумадије у Амбасади Србије у Паризу добила је обавештење да ће моћи да приме само три представника пољопривредника. Она је одбила овај услов уз одговор да ће доћи или сви, или нико. Након тога уследио је позив да сви чланови шумадијске експедиције могу да дођу у Амбасаду.

ЂОРЂЕ
ЛАЗАРЕВИЋГОРАН
МИЛОШЕВИЋВЛАДА
ЈАКОВЉЕВИЋЉУБИША
ЈОВАНОВИЋ

OD SADA NA 4 LOKACIJE!

NIKOR

BLACK HORSE
AutoPart
BOSCH

NOVO! MOTO AKUMULATORI

ULJA
FILTERI
LAMELE I NAPADNA TELA
AUSPUSI "KILLER"

Mobil
Castrol

GUME
PUTNIČKI PROGRAM
TELEFNI PROGRAM
POLJOMANIZACIJA
MOTORCIKLI I BICIKLI

TRAYAL
MAGALIN
rumogume
BFGoodrich
MICHELIN
Sava

BESPLATNA MONTEŽA!

1. JANKA VESELINOVIĆA 72, 034 430 658
2. ATINSKA BB, AERODROM, 034 372 371
3. KNEŽA MIHAILA 140, MALA YAGA
4. JOVANA RISTIĆA 134, BRESNICA

PAPIR PRINT

www.papirprint.com

Veleprodaja papira
Kancelarijski materijal
Design & štampa

034 331 319

Svi papiri na jednom mestu

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 - 15 сати

ПОСЛОВНИЦЕ:
Књић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и
рекламације 370 - 300

БОЈАН СТОЈАНОВИЋ - СТИПЕНДИСТА „ЕУРОБАНКЕ“

Исплати се бити најбољи

Бојан Стојановић је, у шали се може рећи, од „ЕФГ Еуробанке“ добио 1.000 евра да како доликује почасту себе и друштво, пошто је у септембру прошле године дипломирао као најбољи студент Медицинског факултета у Крагујевцу. Прича није баш таква, али је стипендија коју ова банка сваке године додељује најбољим студентима државних универзитета у Србији Бојану „легла“ баш два месеца пошто је са просеком 9,81 дипломирао и добио златник од свог факултета.

Бојан, сада већ стажиста у Дому здравља у Станову и студент докторских студија, за стипендију ЕФГ банке пријављивао се два пута.

– Први пут сам конкурисао претпрошле године, али нисам прошао. Додуше, лани сам и поправио просек. За добијање ове једнократне стипендије услов није само одличан просек, већ комисија нарочито води рачуна о томе да су кандидати ангажовани у локалној заједници. Чињеница да сам годинама волонтер Црвеног крста умногоме ми је помогла. Поред тога активан сам био и у Српској асоцијацији студената медицине. Иначе сам, на неки начин, ухватио „задњи воз“ за добијање ове стипендије, пошто конкурс сваке године траје до октобра, каже Бојан Стојановић.

О Бојану су „Крагујевачке“ већ писале. Годинама је био најбољи студент у својој генерацији, међу десетак најбољих студената Универзитета у Крагујевцу, освајао је награде, био је и стипендиста Фонда „Драгослав Срејовић“. Читав поступак добијања стипендије „ЕФГ Еуробанке“ био је посебно занимљив овом младом човеку.

– Знање енглеског језика врло је битно за добијање ове стипендије, пошто се сам пријемни формулар попуњава на овом језику. И разговор који се са кандидатима обавља касније такође је на енглеском. По-

себно је занимљиво што тај разговор готово у потпуности имитира разговор за посао, што је за сваког студента драгоцену искуство. Зато и препоручујем студентима који имају просек преко 9,5 да се обавезно јаве на конкурс, пошто ће им све ово пуно значити чак и ако на крају не добију новац.

Овај конкурс, иначе, спроводи Институт за европску едукацију, једна од најстаријих међународних институција у области размене у високом образовању. Људи који су ангажовани на интервјуисању кандидата су сарадници европских факултета, објашњава наш саговорник.

Бојанови планови везани су за медицину. Тренутно је на стажу, али истовремено похађа докторске студије клиничке и експерименталне хирургије. Стипендије које је годинама добијао као најбољи студент много су му значиле, пошто је његова породица, у којој је осим Бојана још двоје студената, избегла са Косова 1999. године. Бојан, ипак, свет гледа са ведрије стране.

– Да нисмо отишли из Призрена сигурно не бих студирао медицину, каже он. Нада се да ће добити посао у Крагујевцу. Ако остане на факултету, још боље, ако не, све опције су отворене.

– Родитељи су ми незапослени. Сестра и брат су на студијама, па није лако. Помаже то што сам стипендиста Министарства за науку и технолошки развој, али би ситуација када бих пронашао посао била много боља. Не бежим ни од тога да одем у иностранство уколико овде за мене не буде посла, каже овај младић.

Бојан се ипак нада да ће остати у Србији, али за сваки случај учи немачки на курсу за студенте који се одржава на Машинском факултету.

М. ОБРЕНОВИЋ

ИЗЛОЖБА УДРУЖЕЊА „КГ РУКОТВОРИНЕ“

Уникати пуни маште

Накит, слике, мараме, везенина, плетенина и хеклерај - све то се могло видети на осмомартовској изложби, трећој по реду које ово удружење за свега три месеца постојања организује

У Књажевско-српском театру било је протеклог викенда врло живо, иако није било позоришних представа. У фоајеу ове установе окупиле су се уметнице чији су „медиијуми“ свила, конач, дрво, камен, стакло, тканина... Наиме, недавно основано удружење „КГ рукотворине“ окупило је тридесетак дама и двојицу представника јачег пола на четвородневној изложби уникатних ручних радова.

Било је ту свега – накита, слика, руком сликаних ешарпи, блуза, прекривача рађених техником пачворка, хекланих и везених радова, плетенине, осликаних женских ситница и још мали милон дамама драгих драгулија. Ова осмомартовска продајна изложба трећа је по реду коју ово удружење за свега три месеца свога постојања организује.

– Удружење је у децембру прошле године основало десетак жена, а врло брзо прикључивали су се нови чланови. Сада нас има близу 50. Бавимо се различитим видовима ручног рада, али нам је заједничка идеја да своје умеће некако презентујемо ширијој публици. За сада немамо просторије, нити стално седиште, једноставно контактирамо преко фејсбука међусобно, али и са купцима, каже Љерка Радановић, једна од чланица Удружења „КГ Рукотворине“ која је и сама изложила своје радове од канапа.

ЉЕРКА РАДАНОВИЋ

МАРИЈА ЛЕКОВИЋ

ДАЛИБОРКА ХАЦИЋ (ЛЕВО)

Већини чланица израда уникатних ручних радова је хоби. Једна од таквих је и Марија Лековић, која је изложила осликане мараме и ешарпе.

– По струци сам економиста, али сам увек волела уметност. Једноставно, волим да се играм бојама на

свиле и муслину, каже Марија показујући своје „слике које се носе око врата“.

Оља Ристић изложила је своју палету уникатног накита. Жицу, стакло и каменчиће ова дама претвара у права мала уметничка дела.

– Израда накита ми је хоби и забава. Прављење накита ме једноставно смирује и, пре свега, то радим из личног задовољства, каже Оља.

Тик наспрам Оље свој мали штанд поставила је и Далиборка Хацић, гошћа из Параћина која свој накит израђује од масе за моделирање. Шарене фигуре у облику Патрика, Бети Буп и Гуарана сове посебно су заинтересовале најмлађе посетиоце изложбе.

Иначе, приредба је била права прилика да се набави занимљив поклон за Осми март, али и пазари комад гардеробе или каква потрештина за кућу. Љиљана Ђормаз изложила је своје ручно плетене џемпере.

– Овome сам се посветила након одласка у пензију. Радим за себе и своје најмилије. То је више љубав и занимација него што је могуће остварити неку зараду, прича Љиљана. За четири дана колико је изложба Удружења „КГ рукотворине“ трајала хол Књажевско српског театра у појединим моментима био је премали да прими све посетиоце, тим пре што је требало вратити се по неколико пута да би се видело шта се на сваком од штандова нуди. На срећу, чланице удружења најављују да ће се ускоро поново наћи све заједно на још једној изложби, а до њих је најлакше доћи преко фејсбука.

М. ОБРЕНОВИЋ

STUDENTSKI KULTURNI CENTAR KRAGUJEVAC

IC Informacioni centar
Studentski kulturni centar Kragujevac

learn

ENGLJSKI JEZIK

POSLOVNI ENGLJSKI JEZIK

ENGLJSKI ZA DECU

ITALIJANSKI JEZIK

HEMAČKI JEZIK

SPANSKI JEZIK

Stručni engleski jezik po Kembridž programu

Припрема за полагање испита

/ESOL EXAMINATIONS/ u Britanskom savetu

KURSEVI RAČUNARA

TEL. 034 300 985
034 336 122
WWW.SKCKG.COM

Radoja Domanovića 12

ПРВИ ЦРКВЕНИ РАДИО У КРАГУЈЕВЦУ И ШУМАДИЈИ

РАДИО Златоуст

СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ

Представља вам своју нову емисију

ДРУГО ЈА

емисија о толеранцији и суживоту са мањинским друштвеним групама у локалној заједници

Сваке среде од 20 до 23 сата

16.03.2010. Тема: **Албанци у Крагујевцу**
23.03.2010. Тема: **Избегла и расељена лица у Крагујевцу**
30.03.2010. Тема: **Адвентисти у Крагујевцу**

www.radiozlatousti.rs

90,5 Mhz

БРАНКО НЕДЕЉКОВИЋ АМЕРИКАНАЦ

Шумадија је најлепша на свету

Потеру води Милан Пурић

Ја сам Бранислав Недељковић, дипломирани инжењер машинства, рођен у Старој радничкој колонији, лета господњег 1951. године на Туциндан, уочи Божића. Основну и средњу школу завршио сам у Крагујевцу, а Машински факултет такође у Крагујевцу, давне 1978. године. Отац сам двоје деце, ћерке Станиславе Д.И.А. и сина Саве, дипломираног економисте.

Чег се најрадије сећаш из детињства?

Пошто у моје време није било превоза као данас, радо се сећам излета до Шумарица и Бешњаје који су се организовали поводом неких празника. Крагујевац је био подељен по насељима (Радничка колонија, Вашариште, Ердоглија...) и сви су добијали називе према својим насељима у којима су живели. Интересантно је било такмичење у малом фудбалу између тих насеља, то су били сусрети и навијања за незаборав, као да се игра дерби Звезда - Партизан.

Како су ти текли момачки дани?

Дани момковања били су за незаборав. Знано се, излазак на корзо после школе у вечерњим сатима, од шест, а најкасније до ТВ дневника. Не дај боже да те види професор на улици или у кафани после тог времена, сутрадан би цела школа сазнала за такав прекршај. После тога следило је избацивање из школе или строги укор пред искључење. У шетњама на „корзоу“ причали смо која се девојка коме свиђа, како да ступимо у контакт са симпатијама, да ли неко познаје њену другарицу... Теме су биле и пуно других младалачких непознаница, које су се рађале кроз период момковања. Они који нису шетали стајали су са стране, свако на свом месту, јер у то време се знало тачно ко где стоји: код „Кристала“, код „Пеливана“, код 22. децембра... Додавали по неку умесну шалу својим симпатијама: „Што ви личите на неку глумицу или лик из серије „Дуго топло лето“... Недељом се обично одлазило на фудбалске утакмице и обавезно и на бокс мечеве. У то време „Раднички“ је био првак државе дуги низ година у боксу, сви смо се дивили Бабеи Јаковљевићу и његовој чувеној левици. У Великом парку увек је била присутна за спортске и неспортске приче незаборавна генерација крагујевачке кошарке, чије

За разлику од великих градова, Крагујевац има душу, непосредност и топлину гостопримства, овде се некако „ужива“ и живи спорије. Имамо и околину која је изузетна, свет на вештачки начин прави лепоте које је нама природа дала на длану, само би према њој требали да се односимо с одређеним циљем и стратегијом

су се приче годинама препричавале, као она о „Олд стар“ играма на броду за Америку кошаркаша Заставе, на челу са Загинцем легендом. Суботом и недељом обавезно се одлазило на игранке где су свирали „Хоризонти“ или „Смак“ и понека пратећа група из краја.

Какав утицај има породица данас, а какав је имала у време твог одрастања?

Она је увек била најважнија база за одрастање и стицање свих животних правила у моје време. Из куће се носило, пре свега, васпитање, а то се односи на поштовање родитеља и ближњих, поштовање старијих (обавезно је било да се јавиш старијем из комшилика, да му помогнеш ако ти затражи неку помоћ...), поштовање наставника, лепо понашање на улици (далеко било да запалиш цигару пред старијим или на улици, а да не говорим у школи).

Данас мислим да је све то другачије, част изузетцима. Жао ми је што су све категорије девалвирале, оне које су у моје време важиле као основ за правилно одрастање и за формирање врлина које красе човека.

Шта је потребно да човек постане успешан у животу?

Постоји више услова, али најважније је да имаш жељу да постанеш успешан, а после је све ствар како личних услова, тако и услова које пружа окружење. Код нас има једно правило: најтеже је бити успешан у својој средини.

Да ли постоји крагујевачки дух?

Мислим да се данас тај дух изгубио, нестао је у цивилизацијским превирањима и трци за стицањем материјалних вредности. Последњих неколико десетина година, распад Југославије, економска криза и низ других недаћа доста је утицало да се крагујевачки дух изгуби.

Ко су истакнути представници тог духа које ти памтиш?

Пре свега, треба рећи да је Крагујевац град ђака, студената и радника, а то је покретачка снага једног друштва и од њих се увек очекује нешто ново. Моје време је носило оптимизам у свим сферама живота, такозван позитивну енергију, а данас, бојим се, није тако, све је некако под великим знаком питања и неизвесно. У моје време Крагујевац се поистовећивао са „Заставом“, имао је индустријски дух, а и студентски дух.

Кафане некад и сад у Крагујевцу?

Кафане су у моје време били институције. Пре свега, знало се ко у коју кафану иде и који профил људи где одседа. „Балкан“ и „Стара Србија“ биле су култне кафане. Ту су се водили разговори о свим друштвеним и културним збивањима у граду, од књижевних, сликарских и драмских, до привредних кретања и новотаријама у ондашњем гиганту „Застави“.

Данас су кафане места на којима се искључиво пије и уз пригодан фолклор припреми и понека прерава за наступање у јавном животу.

Начин комуникација међу Крагујевчанима некад и сад?

Комуникација у моје време одвијала се само у живим контактима и понекад телефоном, ко га је у то време имао. Данас се људи и не познају, а комуницирају преко неког „фејсбука“ или мобилног телефона, па чак тако склапају и брачне везе. То је заиста тешко упоредити.

Како си објашњавао Американцима из ког града си стигао у Америку?

Америка је чудна у свему, па и географском знању. Они не знају ни најближе место на неколико десетина километара од њих, али имају веома јаке медије који утичу на њихово формирање става о некоме или нечему. Они су једино чули за Тита у оно време када сам ја био тамо пре 40 година. Тако су знали и за Југославију, али никако нису знали на ком је то континенту.

Где су лепше девојке, овде или у Америци?

Лепе девојке су увек лепе, ма где се налазе, али наше су слађе. Девојке у Америци су у могућности да своје недостатке лепог изгледа надокнаде разним козметикама и корекцијама, наше имају здраву, изворну лепоту, која краси словенски народ.

Шта је спорт био за претходне генерације, а шта је сада?

Спорт за моју генерацију је значио много. Кроз спорт смо одрастали у људе са одговорношћу и креативног духа, у својим срединама афирмисани су људи који су постојали идоли свог времена. Данас се све то претворило у бизнис, све је у функцији бизниса.

Који део града највише волиш?

Пошто сам ја одрастао изнад кафане „Балкан“, а то је у центру, то

је за мене најлепши део града, кога ја и највише волим. За мене је ту био центар света, ту су се дешавала сва збивања која су била интересантна за цео град, а ми смо успут учили живот на улици.

Како ти Крагујевац данас изгледа као урбана средина?

Крагујевац је град који је највише претрпео промена у урбаном смислу. Могао би постати центар културе Србије, јер највише има младих који могу да промене много тога у њихову корист, потребна је само жеља да се то оствари.

Имаш ли кулинарских склоности?

Викендом се скупљамо код мене у Корману нас неколико носталгичара и заљубљеника у ову нашу Србију и припремамо национална јела, пасуљ, купус, сарму, коленице, а окренемо и по неко прасе и јагње. Ваљда је то дошло с годинама.

Каква је околина Крагујевца?

Ту и тамо понешто блесне, али никако плански, са неким одређеним циљем и стратегијом. Наша околина по природним потенцијалима је изузетна, може се поредити са свим светским природним лепотама. Свет на вештачки начин постиже све то, а ми имамо на длану што је нама природа да-

ла. Нећу претерати ако кажем да је Шумадија најлепша на свету.

Шта то има живот у Крагујевцу, а нема у Чикагу?

За разлику од великих градова, Крагујевац као мали град ипак има душу, непосредност и топлину гостопримства. То велики градови немају, они су сурови и без пардона, тамо се брзо живи и бори за голи живот, а овде се некако „ужива“ и живи спорије...

Како би волео да град изгледа за 30 година?

Да буде лепши, организованији, да људи имају све услове за живот, да млади воде главну реч, да буде део света, оног у коме вреди живети, а не долина глади, како га сада називају. Све што бих рекао више од овога био бих носталгичар, а не човек који жели напредак овог града.

Постоји ли и данас појам „Велики свет“?

То је релативно, за мене постоје добри и лоши људи који живе у разним световима и на разним континентима, а где они живе то је „Велики свет“.

Шта си добио од крагујевачког духа, а шта си му дао?

Крагујевачком духу дао сам младост, најлепше животно доба сваког човека, а за узврат сам добио припадност једном прелепом граду из моје младости.

DR PAVIĆEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

Stomatološka ordinacija
Dr BLANUŠA
034 466 308 064 12 23 661
Kragujevac Zmaj Jovina 43

radno vreme
od 8–12h
17–19h

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT
Prim.Mr.sci.
Šimić Dr Momčilo
Specijalista za
bolesti usta i zuba

Protetika
Hirurško lečenje
rasklačenih zuba
Hirurško usađivanje zuba
– metalni implantanti
Beljenje zuba – Beyond metoda
Miloja Pavlovića 10 - 333-506 063 631 486

DAM d.o.o.
Kolor C1
Jovana Ribica 111
034 330 432

Kolor C2
Kneza Mihaila 56
034 300 191

Kolor C3
Vladimira Rolovica 14
034 340 301

Бесплатан превоз за веће порudzбине
Радимо и недељом

Boje Lakovi Fasade

DR ALARM
UGRADNJA
SERVIS
PROJEKTOVANJE
ALARMIH SISTEMA

Miroslava Antića 4
Tel-Fax 302 380, 063 605 318

Canokg
servis biro opreme

Foto kopir aparata, Telefakse
Elektrokalkulatora
Laserske i matricne štampače
Reciklaža glava i toner kasete
Prodaja novih i
recikliranih
fotokopir
mašina

KNEZA MIHAILA 55
Tel. 336 920; 302 919; 065 618 74 99

УКРАТКО

Хуманитарни концерт

Крагујевачки рокери и њихови гости, још једном показаће солидарност са онима којима је помоћ најпотребнија. Овог пута циљ хуманитарне акције је помоћ шестогодишњем Андрији Томићу за прикупљање средстава за операцију којом ће повратити вид.

Концерт под називом „Хуманитарни рок маратон - за Андријин вид“ одржаће се вечерас (четвртак, 10. март) у 20 часова у дворани „Шумадија“, а наступиће „Октава“, „Старс“, „ЕКГ“, „Форевр сторм“, „ЛУР“, „Проп-аганда 117“, „Попечитељи“, „ЧБС“, „Звонцекова биљезница“, „Чипи и индустрија“ и „Соул кру“. Улазнице коштају само 200 динара. Осим подршке, посетом музичком догађају, новчану помоћ можете уплатити следећим путем: Банка ЕУРО-БАНК ЕФГ; Број рачуна: 250-4010049861500-08; Прималац: Боркица Стефановић Сврха уплате: Помоћ за дете Андрију Томића.

Звуци урбаног (метал) фолка

У петак, 11. марта, у Дому омладине наступиће тренутно најпопуларнији метал бенд Србије - „Перо деформеро“. Овај бенд се природно надовезује на оно што је

започео „Нервозни поштар“ или Рамбо Амадеус у својој популистичкој фази пробијања на сцену по сваку цену. Истина,

бенд нагиње мало више ка првом саставу, доста доследније убацујући народњачки вокал у музичку атмосферу тешког метала - да све буде што урбаног.

На свом првом наступу у Крагујевцу „Перо деформеро“ промовисаће нови албум врло доследног и пригодног имена „Андергранд“ са хитовима „Дошли смо до краја пута“, „Силвана“, „Ферари“ и „Каубој из Босне“. Наравно, свирача и свој највећи хит „Готичарка“. Овај бенд стиже у Крагујевац некон велике турнеје по свим већим градовима бивше „Југе“. Концерт почиње у 22 часа, а улаз је 300 динара.

Песник дрвета

Сликар, вајар и дизајнер намештаја Раде Марковић је мајстор минијатуре и песник дрвета. Тако су пре неколико година о њему писали енглески критичари. Изложба овог уметника отворена је у Галерији Универзитета, а представио се низом слика, колажа, асамблажа, скулптура и објеката. У свом ликовном изразу он користи различите материјале и нађене објекте, а највише дрво. Овадешњој публици овај уметник није познат, а у својој богатој каријери ретко је излагао ван Београда.

Углавном је, како стоји у каталогу изложбе, излагао по Европи. По струци је грађевински инжењер, и иза себе има петнаест година рада у индустрији. Од 1997. године ради, пуно радно време, као професионални уметник.

Оснивач је и власник уметничке радионице „РМ“ која дизајнира и производи предмете од дрвета и уметнички намештај.

ЕВРОПСКИ ФОНДОВИ И ДОНАЦИЈЕ

Неискоришћена шанса

Крагујевачке установе културе не користе приступ европским фондовима, сви се ослањају на градски буџет и подршку Министарства. Најмањи проценат одлази на програме, а највише пара се издваја за плате

Већина конкурса за доделу средстава из европских фондова и донација почетком марта је завршена. Паре су подељене, а ни ове године ни једна крагујевачка установа културе није аплицирала. Иако већ неколико година и српске установе културе и организације могу да користе ова средства, сем Београђана и Војвођана нико не конкурише.

Са друге стране, културни програми трпе - за велика улагања пара нема у буџету.

Нови проблем је што су телефон и интернет у неким установама повремено искључени. Дуг није на време плаћен, па су радиле маказе, а одговорност се као пинг-понг лоптица пребацује са једне стране на другу.

Већ сви знају да је убедљиво главни извор финансирања за све овдашње установе културе градски буџет. Ова појава је најизраженија код Књажевско-српског театра, који се финансира из буџета са чак 99 одсто. Највише пара одлази на плате. После буџета града, најзначајни извор финансирања у већини установа је, наравно, републичка каса.

Највиши проценат средстава из републичког буџета у укупном приходу има Завод за заштиту споменика културе, тачно трећину, док најнижи имају Спомен-парк и Театар.

Подршку Министарства установе добијају аплицирањем на конкурсе, и то за активности у оквиру своје основне делатности и организацију манифестација.

Поступак аплицирања ништа се битно не разликује ни код европских фондова.

Ипак, од крагујевачких културнока смо добили занимљиве одговоре зашто не конкуришу за ова средства. Незванично смо сазнали да је једна установа заинтересована да аплицира, али да им је проблем повремена блокада рачуна. Наиме, тужени су од стране бившег радника, па се боје да би добијена средства у овој години отишла за намиривање судских трошкова, а не за програме, а тиме би себи направили медвеђу услугу.

Зоран Ђорић, директор Позоришта за децу, сматра да тренутно нема потребе да аплицира за европске фондове.

- Имали смо разне препоруке, али ми се ослањамо на сопствене могућности и приходе. Оно што зарадимо то и потрошимо, текуће одржавање покривамо од пара које се зараде од продаје карата, од ове године и биоскопа, али и од изнајмљивања стале. Средства за нову представу stigла су из донације немачких синдикалаца ауто-индустрије, реч је о поклону, каже Ђорић. Занимљиво је да у неким установама и даље сматрају да су фондови и донације намењени само невладиним организацијама. Тачније, сматрају да нема вајде да конкуришу.

У Дому омладине се спремају да ове године по први пут аплицирају на конкурс Европске уније, као партнери са једном невладиним организацијом. Како су нам рекли у овој установи, редовно аплицирају

код Министарства, а последњи пројекат за који су им одобрена средства је „ПОП форум“. Тренутно организују велики број самофинансирајућих програма, углавном концерата. Слична ситуације је и у Књажевско-српском театру. Ослањају се на домаће ресурсе, а приступ европским фондовима још нису користили, али то не значи да неће. За оба фестивала имају подршку Министарства.

Како смо сазнали, само Завод за заштиту споменика има донације.

У ситуацији када проценат буџета који се одваја за програме у неким установама представља најмању ставку, јер се понекад издваја више новца за текуће трошкове, овдашњи менаџери у установама културе требало би да се добро замисле. А једно од решења су управо европски фондови. М. ЧЕР

КОНКУРС МИНИСТАРСТВА

Откуп књига за библиотеке

Министарство културе Србије објавило је конкурсе за откуп публикација објављених 2010. године и за откуп поновљених издања објављених 2009. и 2010. године, на којима могу да учествују правна и физичка лица са територије Србије која се баве издавачком делатношћу. Рок за пријављивање на конкурсе је од 7. марта до 8. априла.

Министарство културе откупиће одабране наслове првих издања публикација на српском језику објављених у 2010. години, у штампаној или електронској форми (ЦД/ДВД издања), за мрежу јавних библиотека на територији Србије.

Публикације треба да буду од значаја за културу и уметност из следећих категорија: домаћа савремена књижевност и преводна књижевност (проза, поезија, есеј, драма, критика), књижевност за децу и омладину (проза, поезија, драма), уметност (историја, теорија и критика уметности) и хуманистичке и друштвене науке у области културе.

Министарство откупљује и одабране наслове поновљених издања на српском језику, објављене у 2009. и 2010. години. Публикације које могу бити откупљене су: критички приређена, измењена и допуњена или издања од посебног значаја за науку, културу и уметност, која нису присутна на тржишту више од петнаест година, из следећих категорија: домаћа и преводна књижевност (проза, поезија, есеј, драма, критика), уметност (историја, теорија и критика уметности) и хуманистичке и друштвене науке у области културе.

Текстови конкурса са детаљним упутствима биће објављени на сајту Министарства културе.

У току су и конкурси за суфинансирање издавања првих издања вредних дела из области домаће и преводне књижевности у 2011. години, као и за пројекат преводне репрезентативних дела српске књижевности у иностранству у 2011. години.

Ти конкурси отворени су до 15. априла, а детаљи о учешћу налазе се на сајту Министарства културе.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Антиканцер

Док контроверзе око природних приступа лечењу рака и даље заузимају место у полемикама међу лекарима и истраживачима, књига „Антиканцер - Нов начин живота“ Давида Сервана-Шрајбера у међувремену је постала светски бестселер. Два читаоца „Крагујевачких“ овог петка добиће на поклон ову књигу, а потребно је да у петак, 11. марта, позовете 333 111, после 11 часова ујутру, и будете најбржи. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у новоотвореној књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

Давид Серван-Шрајбер, истраживач и „звезда у успону“ Питсбур-

шког универзитета, у тридесет првој години открио је да има нимало безазлен рак мозга. Као одговоран лекар, а пре свега као човек одговоран према себи, Шрајбер се одлучио на све класичне и незаменљиве методе лечења и успешно пребродио прву кризу. Када му се после неког времена, међутим, болест повратила, код њега се, како сам приповеда, јавио природан страх и питање да ли је шта важно пропустио. Преиспитујући своје лекарске-пацијентске одлуке и поступке, Шрајбер открива да

НОВИ БРОЈ „КОРАКА“

Старе рубрике, нови писци

У првом овогодишњем двоброју „Корак“ представљени су нови романи, изабране хаику песме, говори се о књижевности у Републици Српској, а стижу и нови преводи

Недавно је из штампе изашао нови двоброј часописа „Кораци“, а и овога пута најављене су занимљивости по већ устаљеним рубрикама.

У рубрици „Међ јавом и мед сном“, између осталог, нашли су се одломак из новог романа Боре Драшковића „Смрт бициклисте“ и одабране песме Бојана Јовановића.

Рубрика „Меридијани и паралеле“ доноси нове преводне. Тако ће читаоци „Корак“ по први пут моћи да се сусретну са изабраним хаику песмама. У овом избору налазе се преводи јапанских хаику песама, тачније четрдесет и један настале током Едо периода (1603-1867), у којима је заступљено двадесет четворо истакнутих песника из тог

доба. Два великана, Башоа и Бусона, који су такође обележили ово раздобље, овде нема, јер већ постоје збирке њихових одабраних песама на српском од истог преводиоца.

У истој рубрици један део је посвећен Јахиму Тополу, сину чешког драмског писца Јозефа Топола и унуку писца Карла Шульца. Јахим је један од међународно најзапаженијих чешких писаца данашњице, а књиге су му преведене на 16 језика. Познат је као припадник чешке андерграунд сцене седамдесетих и осамдесетих година.

У рубрици „Теразије“, вагаће се и мерити о новим књигама Михајла Пантића, Бориса Јовановића, Димитрија Николајевића, Весне Капор...

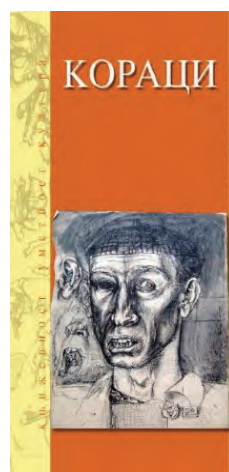
На крају, рубрика „Палета“ посвећена је недавно преминулом Миодрагу Далу Ђурићу, о коме пише Оливера Вукотић.

Први овогодишњи број „Корак“ посвећен је и књижевности младих у Републици Српској.

механизмима рака, имуностистема и њихове међусобне борбе.

Са акцентом на здравој исхрани, окружењу, физичкој активности, контроли стреса и посвећивању себи, „Антиканцер“ спада у оне ретке „букваре здравља“ који су применљиви у сваком здравственом стању и свакој животној доби. С новим начином живота и новом свешћу какве ће бар донекле усвојити након читања, сваки читалац ове књиге свакако ће осетити захвалност на знању, искуству и подршци коју је писац поделио с њима.

Књига која афирмише живот - пуна је практичних савета који оболелима од рака омогућају да превазиђу почетно осећање беспомоћности те да усвоје активни став оних који преживљавају.

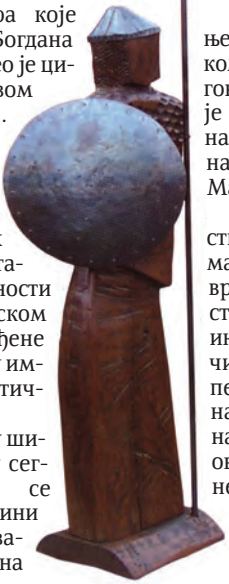
ИЗЛОЖБА „ЈУГОВИЋА” У НАРОДНОМ МУЗЕЈУ

Чувари баштине на мртвој сиражи

Наша историја, баштина и епска поезија и даље су неисцрпан извор инспирације за савремене уметнике. Једна таква изложба, инспирисана националним предањем и епским певањем, отворена је прошле недеље у уметничкој галерији крагујевачког Народног музеја. Реч је о скулптурама вајара Миодрага Ивановића.

Десет скулптура које представљају Југ Богдана и девет Југовића део је циклуса под насловом „Чувари баштине”. Скулптуре изведене у комбинацији дрвета и метала, сведених форми, монументалних карактеристика, статичне фигуративности које су у галеријском простору распоређене неокласично, делују импресиивно и драматично.

Избор теме, и у ширем контексту и у сегменту којим се представља, у суштини је очекиван од Ивановића, с обзиром на

У уметничкој галерији Народног музеја отворена је изложба скулптура „Чувари баштине” вајара Миодрага Ивановића. Циклус „Чувари баштине” састоји се од стилизованих статуета (рађених у комбинованој техници метал и дрво) деветоро Југовића и старог Југ Богдана

његову потребу да пластичним језиком, враћајући се у прошлост, говори о опаком времену у којем му је дато да живи и о чињеници да нам прискрбна времена нису била наука, рекао је о изложби Срђан Марковић.

Он је оценио да Ивановић инсталира на деликатном односу према материјалу, настојећи да што мање врши директне упаде у његову структуру. Углавном површинским интервенцијама дефинише различитост материјала - сугерира драперију, панцирне кошуље и мреже на главама ратника. Своје место налази и метал у копљима и штитовима, а све то, дрво и метал - чине кохерентну и коректну пластичну целину.

Може се говорити о симболици, да ова тема стварно чува од

заборава, али и о метафори о новом животу епских ликовних корпорираних у нашу савремену стварност. Скулптуре су монументалних стилских карактеристика, сведене форме, и представљају статичне фигуре, изведене у комбинацији дрвета и метала. Док дрво садржи елементарне особине фигуре, делови од метала (штитови, копља и везири) својом рустичном израдом импресионирају и подижу температуру аутентичности, написала је у каталогу изложбе „Чувари баштине” Радмила Савчић.

Аутор поставке Миодраг Ивановић (42) рођен је у Приштини, где је и дипломирао на Факултету умет-

ности, смер вајарство у класи професора Зорана Каралејића, код кога је похађао и постдипломске студије.

Магистрирао је на београдском Универзитету уметности, на групи за менаџмент у уметности и култури код професорки Весне Ђукић и Милене Драгићевић Шешвић.

На завршној години студија ради као студент демонстратор, а по дипломирању добија звање асистента на катедри за вајарство. У тешким условима, због измештања факултета из Приштине, активно учествује у организовању и извођењу наставе.

Учествује у организацији пресељења факултета у Звечан, где изнова организује наставу на катедри за вајарство. Учесник је више ликовних колонија и излагао је на више колективних изложби, док је самосталне изложбе имао у Београду, Врбасу, Кули и Апатину.

Изложбу у Крагујевцу отворио је директор Народног музеја Александар Стаменковић рецитирајући стихове из песама Косовског циклуса, а изложба је отворена до 27. марта.

З. МИШИЋ

МИОДРАГ ИВАНОВИЋ

ИЗЛОЖБА СЛИКА ГОРАНА РАКИЋА

Први домаћин у Риму

Галерија „Рима” изложбеном годину започиње делима Горана Ракића. Овај крагујевачки сликар редовно је излагао у родном граду, а вероватно је свима још у сећању изложба из 2006., у галерији Народног музеја, која је била најпосећенији ликовни догађај те године

По први пут од свог оснивања галерија „Рима” представиће дела једног овдашњег уметника. Ова галерија изложбеном годину започиње делима Горана Ракића, уметника и педагога чије сликарство последњих година достиже пуну зрелост.

Називи композиција као што су „Распеће”, „После кише”, „Тајанствена башта господина Монеа”, „Матисове златне рибице”, „Зид”, „Зелено поље”, „Помпеја” - ту су да нам сугеришу само уметничко стање из кога је његова апстрактна слика проистекла.

У каталогу изложбе, који потписује Милен Марјановић, стоји да Ракић није аскетски окренуо леђа сликарству да би пркосио свакој логици. Како год се његова слика погледа - она је логична. Логичном је „држи” чврста композиција у којој једна боја истиче другу, једна форма подиже или спушта другу, а целина кад-кад може и да се обрне тако да композиција не смета.

До аутентичне апстракције Ракић је дошао школовањем и искуством. Временски процес, ипак, носи сликарству свест о чину сликања: „почео сам од фигурације која је трајала до тренутка када сам интуитивно схватио да дечји цртеж може кћерке поседује суштину коју рацио укида. Сликање је чиста емоција”, каже уметник данас.

Године су пролазиле и Ракић је „учио” да слика као дете, сматра Милен Марјановић и додаје да уметник не прибегава циклусима који емоцију разводњавају, а чин сликања учине понављачким. У тој тежњи често је долазило до решења слике брзим гестуалним потезима. Несвесни креативни импулс учинио је своје: слике су тражиле велика платна, боја аутентичну пасту.

Знак и симбол неминовне су парадигме става о емоцији као покретачу и унутрашњем креатору слике. Знак је аутоматизам који му намеће сећање на Матиса и његове златне рибице. Симбол никада свесно измишљен већ несвесно изнедрен на путоказу интуиције - постаје колористички врт историје у којем се на длану нуди широк дијапазон боја које дотичу Монеа. Ракић је апсолвировао њихово искуство сликања, усвојио га и оно сада делује попут архетипа.

Марјановићева сматра да Ракићеве слике увек носе знак за нешто друго, оно што није читљиво на први поглед, - да „После кише” заиста буде универзално осећање које ће свако препознати. Ако вам се то деси, макар у делићу секунде, Ракићеве слике ћете „присвојити” заувек. Односно,

„Зелено поље” ће постати сва зелена поља, „Помпеја” све Помпеје, а „Распеће” сва распећа, сматра Марјановићева. Овај крагујевачки сликар редовно је излагао у Крагујевцу, а вероватно је свима још у сећању његова изложба из 2006. године, у галерији Народног музеја, која је била најпосећенији ликовни догађај.

Иначе, рођен је у Крагујевцу 1956. године, а Академију ликовне уметности завршио је у Сарајеву, 1986. године. Постдипломске студије је завршио у Београду на Факултету ликовних уметности, а члан је УЛУС-а од 1987. године. Излагао је на преко сто колективних изложби у земљи и иностранству.

М.Ч.

ХУМАНИТАРНА ПРОЈЕКЦИЈА СТУДЕНТСКИХ ФИЛМОВА

Будући филмски лавови и лавице

Идеја за студентску филмску ревију потекла је од две Крагујевчанке, Милице Димитријевић и Марије Ђоковић, које су прошле године уписале катедру за камеру

Филмове младих аутора, генерација које тек долазе, данас је тешко видети. А некада смо на малим екранима имали чувени серијал под називом „Запамти ме”, у оквиру којег су представљана најбоља филмска остварења студената режије, камере, продукције...

Вођени том идејом, али и чињеницом да је у Крагујевцу биоскоп затворен, група студената камере на ФДУ одлучила је да направи кратку ревију испитних филмова. Тако ће овдашња публика, у суботу, 12. марта, у 21.30 часова, бити у прилици да види девет остварења од исто толико аутора. Ова пројекција „младих лавова” одржаће се у Свечаној сали Прве крагујевачке

гимназије, а сав приход биће уплаћен на рачун за лечење Александра Пријовића.

Идеја је потекла од две Крагујевчанке, Милице Димитријевић и Марије Ђоковић, које су уписале катедру за камеру у септембру прошле године. Њихову идеју прихватиле су и све колеге са класе, па ће се сви они, њих деветоро, представити својим видео радовима.

Будући да Крагујевац већ више од две године званично нема биоскоп, наша жеља је да своје пр-

ве студентске радове прикажемо нашим пријатељима и поштоваоцима филма и на тај начин „покренемо” неку врсту борбе за културу, не само у граду, већ и у целој Србији, будући да су се акцији радо прикључили и осталих седам студената ове класе. Уколико млади аутори немају никаквих услова да прикажу своје филмове, онда услове треба створити, каже

МИЛИЦА ДИМИТРИЈЕВИЋ И МАРИЈА ЂОКОВИЋ

Милица Димитријевић. Иако су тек на првој години, а сви филмови су настали као испит првог семестра, ови млади синеасти желе да се њихови радови виде, а критике и похвале су пожељне.

Осећамо да је део терета на нама - зашто све препустити другима и кукати, кад се неке ствари могу променити. Све је више Крагујевчана који уписују уметничке факултете. Примера ради, школску 2010/11. на ФДУ уписало је чак петоро Крагујевчана. Поред нас две, два момка су уписала звук, а једна девојка продукцију. Зар треба да чекамо наше дипломске филмове, па да се боримо за место где да се прикажу, отворена је Милица. Она додаје и да овде није реч о филмовима, јер је то „тешка” реч, већ би их пре назвала видео радови.

Сви радови трају од пет до 15 минута, а на овој ревији ће се представити и млади аутори из Панчева, Пожеге, Ужица, Љубљане и Београда.

Сви они се надају да ће се овакве ревије одржавати сваке или сваке друге суботе.

М. Ч.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

Четвртак, 10. март, 20 часова
Арт-кафе галерија

Десет година бенда
„The No Smoking Orchestra”
Отварање изложбе фотографија
Драгана Тодоровића

Четвртак, 10. март, 20 часова
Градска дворана „Шумадија”

Хуманитарни рок маратон
- „За Андријин вид”
Учествују: „Октава”, „Старс”,
„ЕКГ”, „Форевр сторм”, „ЛУР”,
„Пропаганда 117”, „Попечитељи”,
„ЧБС”, „Звонцекова биљезница”,
„Чипи и индустрија”, „Соул кру”

Четвртак, 10. март, 20 часова
Књажевско-српски театар

Представа
„Ђаво и мала госпођа”
Редитељ Жанко Томић

Четвртак, 10. март, 21 час
Дом омладине

Школа рок музике „Октава”
Јавни час

Петак, 11. март, 20.30 часова
Књажевско-српски театар

Представа „Бајка о
мртвој царевјој кћери”
Редитељ Бошко Димитријевић

Петак, 11. март, 22 часа
Дом омладине

Концерт „Перо деформеро”

Субота, 12. март, 12 часова
Позориште за децу

Представа
„Радознато слонче”
Режија: Тодор Влов

Субота, 12. март, 22 часова
Дом омладине

Концерт „Миксед
експеримент”

Среда, 16. март, 18 часова
Позориште за децу

Представа „Принцеза
на зрну грашка”
Режија: Тодор Влов

Среда, 16. март, 20.30 часова
Књажевско-српски театар

Представа
„Дневник једног лудака”
Монодрама Ивана Видосављевић

„АЛНАРИ” НАГРАЂУЈЕ

Неверовајна

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће овог петка у прилици да добију занимљив наслов издавачке куће „Алнари”. Читаоци који, у петак, 11. марта, позову редакцију нашег листа на број 034 333 111, после 10 часова ујутру, добиће роман Саре Шепард „Невероватна”.

Ауторка овог бестселера доноси нову сторију о четири слатке мале лажљивице, чији се животи предметно у праву ноћну мору. Емили су послали у Ајову да живи са изузетно конзервативном родбином. Аријин дечко завршио је иза решетака - и то због ње. Спенсер сумња да је умешана у Алино убиство. Међутим, Хани је ипак најгоре: бори се за живот у болници зато што се преврше приближила истини. Док им мистериозна А. и даље прети, а Алин убица је још на слободи, девојке морају да открију истину - о А., али и о томе шта се догодило Хани, пре него што и оне постану жртве. Међутим, ако открију мистерије и тајне Роузвуда, хоће ли то значити крај ужаса, или његов почетак?

Ако волите „Очајне домаћице”, ово ће вам се сигурно допасти.

ДОРА СА КЊИГОМ И БИСТОМ
СИНА МИЛОША С. МАКСИМОВИЋА

Пише Зоран Мишић

Еутра ће бити тачно сто година од рођења песникиње Доре Пилковић, уметнице која је још пре објављивања прве збирке песама „Уклети сан“ (1931) на себе скренула пажњу тадашње југословенске и српске књижевне критике. Скоро читав радни и песнички век провела је у Крагујевцу. „Песник, преводилац, професор, културни и јавни радник, она је непрестано деловала и даровала, неуморно, али и ненаметљиво“, написао је о Дори славни Драгиша Витошевић, додавши да „се она придружила оним изузетним, знаменитим женама, такође ‘дошљакињама’, као што су сестре Нинковић и Катарина Богдановић, које су у овом граду оставиле светао траг, узиђујући се такође у здање целе наше културе и зрачећи (да се тако вратимо овој речи) женски тихо, а у сваком погледу далекосежно“.

Дора Пилковић била је и супруга неправедно стрељаног крагујевачког књижевника и професора Светислава М. Максимовића, човека који је први сачинио запис о немачком злочину и стрељању у Шумарицама („Они су нас убијали“). Стрељан је после рата од „ослободилачке народне власти“. Дора је била мајка прерано и трагично преминулог, једног од најталентованијих крагујевачких сликара и песника Милоша С. Максимовића.

Прву песму Дора Пилковић објавила је у „Венцу“, фебруара 1927. године. Тек је била напунила шеснаест година. Од тада па до 1931. године, када се појавила ње-

ДОРА МАКСИМОВИЋ НА ОТКРИВАЊУ БИСТЕ ЂУРИ ЈАКШИЋА НА ЛИПАРУ 1936.

на прва песничка збирка „Уклети сан“, штампала је четрдесетак песама, махом у еминентним књижевним листовима „Венцу“, „Искри“, „Препороду“ и „Јужном прегледу“.

■ Песникиња урођене скромности

О њеном песничком првенцу похвално пишу, сврставајући је у ред „свежих поетских истраживачица“, имена као што су Десимир Благојевић, Живко Милићевић, Десанка Максимовић, која је била Дорина професорка и кућна пријатељица до краја живота. Њене стихове карактерише тамна гама, симболика црних светова и сетна звучност лиричности као и „широка сестринска самилост и саучешће према свему живом и неживом“. Млада песникиња као да је већ у својим раним песмама наслутила сопствену животну драму.

„Песме госпођице Доре Пилковић пуне су нежности, свеже су и непосредне. Већ при првом читању поделе се свака у своје засебно лирско биће, нарочитих ознака. Ипак, све имају нешто заједничко: благу музику, сликовитост и смисао за стварање расположења“, написала је баш Десанка Максимовић, песникиња са чијим су лирским сензибилитетом најчешће поредили Дорине стихове.

„Од када знам за тај Крагујевац, за његов дух и његово осећање, откад постоји ОН, постоји и ОНА: песник, професор и хуманиста Дора Пилковић и њ - М а к с и м о в и ћ, написао је у њену част познати писац Иван Студен.

Песникиња Дора Пилковић рођена је на Сушаку, где се њен отац, клесар, Драгутин затекао због пословног ангажмана. Пет месеци касније вратила се у Београд, где завршава основну школу и Трећу гимназију у којој јој, између осталих предају и Десанка Максимовић и Аница Савић Ребац. Дипломирала је на београдском Филозофском факултету на групи где је изучавала југословенску књижевност, савремени књижевни израз, старословенски језик, руски и францу-

ски језик и националну историју.

У „Правдиној“ анкети из 1932. године, спроведеној међу новосадским матурантима „о најомиљенијим песницима“, Дора

Пилковић је високо котирана („Као неко њима врло близак“) уз имена попут Дучића, Шантића, Ракића, Ђурићина, Крклеца и Пандуровића.

У београдској Саборној цркви 15. октобра 1933. године венчава се са песником Светиславом М. Мак-

симовићем, професором крагујевачке гимназије. У знак поштовања према супругу из католичке прелази у православну веру и на крштењу добија име Мирослава. Постаје прво суплент у крагујевачкој Мушкој реалној гимназији, а потом на захтев Катарине

СТОГОДИШЊИЦА РОЂЕ

Крагујевачка породица Максимовића

Управо се навршава стогодишњица рођења једне од најпознатијих крагујевачких и српских лиричарки, преводиоца, професора, супруге неправедно погубљеног писца

Светислава М. Максимовића, који је први писао о крагујевачкој трагедији, и мајке трагично и прерано преминулог талентованог сликара и песника Милоша С. Максимовића. Књижевник Слободан Павићевић систематизовао је сву заоставштину ове крагујевачке готово ренесансне породице и похранио у завичајне фондове

не Богдановић прелази у Женску гимназију. У Доњој Сабанти, на Липару, 18. октобра говори приликом откривања бисте Ђури Јакшића.

Једно време ради у пиротској гимназији (до немачке и бугарске окупације), па и овдашњој Учитељској школи, а од 1950. године била је професор Више педагошке школе у Крагујевцу.

Почетком Другог светског рата започиње њена породична трагедија, која се неће и завршити његовим крајем. Супруг Светислав имао је срећу да преживи стрељање у Шумарицама 1941. године и да о томе остави први документовани запис, дело „Они су нас убијали“, али не и среће да четири године касније преживи „ослободилоце“.

Светислав М. Максимовић рођен је 1905. године у Светлићу, основну школу и гимназију завршио је у Крагујевцу, а Филозофски факултет (група опште и националне историје) уписује у Београду а завршава у Скопљу. Бабио се успешно књижевним радом, објављивао песме, приповетке, песме у прози и радове из области теорије књижевности и

ИЗ ПОЕЗИЈЕ ДОРЕ ПИЛКОВИЋ

Она реч

Понећу је у мрак да ме брани да ме брани уплашену изгубљену понећу реч ону задњу неречену

да ме љуба као траву као биљку, да ми шане као ветар у бусену

Понећу је у мрак да ме греје понећу је тамо да ме чува да ме чува саму затрављену

МЛАДИ СРПСКИ ПЕСНИЦИ: СВЕТИСЛАВ МАКСИМОВИЋ, РАДЕ ДРАИНАЦ, ДУШАН ЈЕРКОВИЋ (ПРВИ РЕД), ЈАНКО ТУФЕГЏИЋ, ТИН УЛЕВИЋ, СЕНИША ПАУНОВИЋ, ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ И САВА ШТЕДИМЛИЈА

АУТОПОРТРЕТ МИЛОША С. МАКСИМОВИЋА И ЊЕГОВА ФОТОГРАФИЈА

НА ПЕСНИКИЊЕ ДОРЕ ПИЛКОВИЋ

евачка ренесанса ца Пилковић, мовић, Петани

ОДБОР ЗА ИЗДАВАЊЕ СПОМЕНИЦЕ ГИМНАЗИЈЕ, СВЕТИСЛАВ ТРЕЋИ С ЛЕВА

књижевне критике. Био је веома цењен професор крагујевачке Гимназије и успешан репортер у овдашњим листовима. Учествовао је као сарадник на изради легендарне „Споменице“ професора Милена М. Николића поводом стогодишњице крагујевачке Гимназије.

Пријатељство са многим познатим писцима као што су Тин Ујевић, Раде Драинац, Десимир Благојевић, Сениша Пауновић, Душан Јерковић, Коста Милуновић, Бошко Новаковић, Јанко Тугегић, Велимир Живојиновић Масука, Живко Милићевић...

Једно време радио је у Приштини и Пироту а био је и биран за одборника крагујевачке општине.

■ Супруг и данас без гроба

Светислав је преживео шума-ричку трагедију, јер је у реду за стрељање који је требало да броји тачно сто Крагујевчана - био сто трећи. Ухапшен је на дан ослобођења Крагујевца од стране Руса и партизана. У затвору је провео месец дана и пуштен је на инсистирање супруге и бројних Крагујевчана.

Поново је ухапшен 19. маја 1945. године после говора пуног

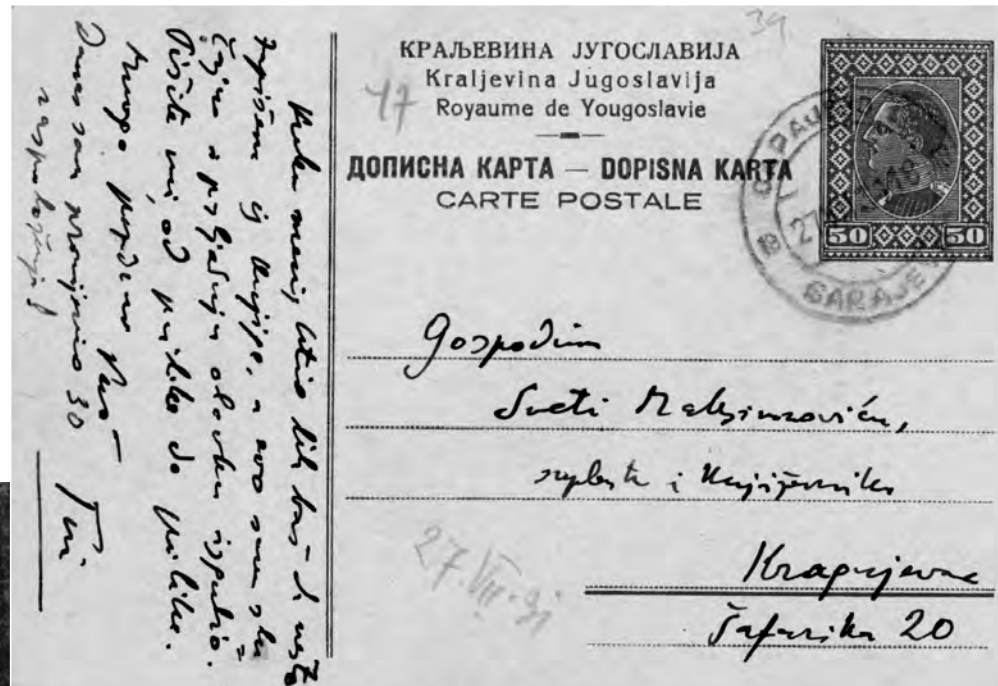
горчине на сахрани свог ученика Љубише Вукомановића, матуранта, који је страдао на Сремском фронту. После два дана, 22. маја, наводно је скочио кроз прозор канцеларије шефа ОЗНЕ Свете Нешића. Заправо, зверски је ликвидан у крагујевачком затвору. Породици није дозвољено да га сахрани. Никада се није сазнало где је његов гроб.

Објавио је књиге „Немирне ноћи“ (1928), „Усамљени бор“ (1932), „Ветар над градом“ (1932), „Ужаси страсти“ (1932), „Песник у овом времену“ (1936), „Звезде над гробом“ (1941), „Они су нас убијали“, што је крагујевачка ратна хроника од 1941. до 1943. године, уз коју је у рукопису приложио и два песничка циклуса писана у грчу човека који је преживео страстиште - „Балада о осам хиљада“ и „Лешеви Европе“ који су, захваљујући породичном пријатељу, песнику и издавачу, објављени тек 2003. године.

Слободан Павићевић исправио је још једну неправду објавивши 1990. године, после пуне четири и по деценије забране, у „Новој Светлости“ Максимовићеву књигу „Они су нас убијали“.

■ Трагична погибија сина

„После скоро педесет година отворен је рукопис најаутентичнијег сведочења о стрељању у Крагујевцу и годинама окупације у овом граду и Србији. Иза седам брва, из мртвих уста, отворила се тако жива, неукроћена реч нашега језика и памћења. Никад касно да обелодани злочине и именује злочинце“, речено је на промоцији Максимовићеве књиге 1991. године, на којој су сем Павићевића говорили Матија Бећковић и Љубиша Манојловић.

МАКСИМОВИЋЕВА ПРЕПИСКА СА ТИНОМ УЈЕВИЋЕМ

ПОРТРЕТ ДОРЕ ПИЛКОВИЋ ИЗ 1936.

У току најтеже, друге године окупације, 19. априла, Дори и Свети се родио син Милош. Он је после основне школе и Крагујевачке гимназије завршио Академију за ликовне уметности у Београду у класи професорке Љубице Сокић. Поред сликарства успешно се бавио есејисти-

ком и књижевношћу, а био је и хроничар у нашем музичком животу. Систематизовао је читав историјат ликовног живота у Крагујевцу, учествовао на бројним колективним изложбама и био један од оснивача ЛУК-а.

На повратку са изложбе Стојана Аралице 26. јуна 1973. године погинуо је у саобраћајној несрећи у Београду, где се већ био преселио и добио атеље пошто је уписао трећи степен студија. Његове слике налазе се у фонду крагујевачког Народног музеја, а од 2003. године додељује се и стипендија из фонда названог његовим именом за најталентованије студенте са одсека за дизајн крагујевачког ФИЛУМ-а.

„Навикавам се да живим, у паклу у мени“, написала је годину дана касније очајна мајка Дора. Године 1976. Дора Максимовић удала се за познатог крагујевачког професора, педагога и интелектуалца Петра Петанија (1900-1995), са којим се зближила као колегица радећи у Вишој педагошкој школи.

- Била је то срећа која ју је задесила на крају живота. Петар Петани посветио јој је толико пажње и обасипао је са пуно љубави после свих породичних трагедија која је преживела, каже породични

пријатељ Слободан Павићевић.

Милош С. Максимовић због своје преране смрти није дочекао да буде исправљена неправда нанета његовом оцу, али супруга Дора јесте. После објављивања књиге „Они су нас убијали“, дочекала је да види 1993. године његово име на табли у Удружењу књижевника Србије у Француској 7 и да коначно, после више од пола века, са његовог имена буде скинута етикета „издајника“. У припреми је и књига „Пријатељства“, факсимили Максимовићевих преписки са најпознатијим књижевницима пре Другог светског рата, која ускоро треба да изађе из штампе као заједнички пројекат крагујевачке „Јефимије“ и београдског „Службеног гласника“.

Песникиња Дора Пилковић Петани преминула је 14. јануара 2001. године.

Објавила је збирке песама „Уклети сан“ (1931), „Пламен ћутања“ (1933), „Дрво ћути“ (1978), „Смешак предалеки“ (1986) и књигу поезије за децу „Јагорчевина у наручју“ која је изашла 1996. године.

ДОРА СА ДРУГИМ СУПРУГОМ ПЕТРОМ ПЕТАНИЈЕМ 1981. ГОД.

„Једина човекова горда надмоћ пред животом је умети губити“, записала је достојанствено и без горчине песникиња која је сву своју личну патњу преобликовала у стихове, песме и елегije.

Сахрањена је на београдском Новом гробљу поред сина Милоша.

ДОРА СА ДЕСАНКОМ МАКСИМОВИЋ У БИБЛИОТЕЦИ 1968.

ИЗ ПОЕЗИЈЕ СВЕТИСЛАВА М. МАКСИМОВИЋА

Лешеви Европе

Копajte раку највећу, најдубљу и најмрачнију, да буде дубља од ридокопа, да пређе и ад!

Копajte раку да у њу спустимо мртве градове, да у њој сахранимо брда и села, прокопамо родне њиве.

Копajte раку бескрајну да у њу стане сва Европа која се предала мирно да би сишла у гроб!

Копajte раку за Нарвик и Амстердам, за Варшаву, за Антверпен и Крим! за Крагујевац, Париз и Праг!

Нека су ту сви они невини као деца, млади као цвеће. Један до другог у низу недогледном примише кишу плотуна смртну.

А гроб безмерно дубок нека казује сутра: да је ту мртва Европа; то привићење није но дело германске Викторије.

Одбор за обележавање празника, јубилеја и доделу признања, на основу члана 49. став 3 тачка 11 Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" бр. 18/08), члана 15. став 1 Одлуке о сталним радним телима Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" бр. 19/08) и члана 27. Одлуке о признањима града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" бр. 8/05), на седници одржаној 08.03.2011. године донео је

О Д Л У К У

О УТВРЂИВАЊУ ЛИСТЕ КАНДИДАТА ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗА ДОДЕЛУ ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА ЂУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ

Члан 1.

Овом Одлуком утврђује се листа кандидата предложених за доделу ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА – ЂУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ, за достигнуће које је постало доступно јавности у периоду 01.01. - 31. 12. 2010. године.

Листа кандидата утврђена је по редоследу пријема предлога кандидата који испуњавају услове и садржи:

- име и презиме кандидата, односно групе аутора или назив правног лица,
- назив дела, односно резултате рада кандидата,
- назнаку области за коју се кандидат предлаже,
- назив предлагача кандидата.

Члан 2.

Утврђује се листа кандидата предложених за доделу ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА – ЂУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ:

1. **Ивана Ретас**, за ауторски кратки филм о Крагујевцу „Седам у Седам“ – у области новинарства, коју су предложили проф. Наташа Миросављевић, др сци. фарм. Мирослава Драгојевић, Мирослав Јовановић, Марко Видојковић, Зоран Петровић, Сузана Стевић и др Мирјана Матовић.

2. **КУД „Свилен конац“ – Багремар, Крагујевац**, за освојена прва места на такмичењима у Бидгошћу, Пољска и Китену, Бугарска – у области уметности, које је предложио „Самостални синдикат металача Србије – Синдикат Група Застава возила а.д.“.

3. **Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља**, за свеукупне активности и постигнуте резултате у 2010. години – у области привреде, коју је предложила Асоцијација приватних предузетника „Шумадија“ Крагујевац.

4. **Проф. др Зоран Матовић**, за књигу "150 ГОДИНА КРАГУЈЕВАЧКЕ БОЛНИЦЕ" – у области медицине, кога су предложили Универзитет у Крагујевцу, Клинички центар „Крагујевац“, Удружење „Крагујевац - наш Град“, Српско лекарско друштво – Окружна подружница Крагујевац, Медицински факултет Универзитета у Крагујевцу, прим. др Раденко Петронијевић и Удружење Крагујевчана и пријатеља Крагујевца.

5. **Центар за социјални рад „Солдарност“**, за организовање Саветовалишта за породицу и реализацију услуге "Предах смештај" за децу и младе са потешкоћама у развоју – у области социјалне заштите, кога су предложили ОШ "Вукашин Марковић" Крагујевац, Школа са домом за ученике општећеног слуха, Геронтолошки центар Крагујевац, Завод за смештај одраслих лица „Мале Пчелице“, Друштво за помоћ ментално недовољно развијених лица Крагујевац и Удружење за помоћ особама са аутизмом Крагујевац.

6. **Живорад Нешић**, за увођење система управљања безбедношћу и квалитетима производа НАССР и ISO 9001 – у области привреде, кога је предложила Регионална привредна комора Крагујевац.

7. **Др Јовица Уштевић**, за реанимацију превремено рођене бебе – у области хумани-

тарног карактера, кога су предложили Драгица Домановић, Марија Ђорђевић, Весна Димитријевић, Евица Цветковић, Ана Ненадовић Живановић, Јагода Аћимовић, Андријана Мрвовић, Јелица Дедић, Јасмина Спасић, Предраг Томашевић, Ивана Тодоровић, Предраг Милићевић, Лела Петровић, Марија Величковић, Марина Живковић, Марија Оташевић, Јован Стојиљковић, Мирјана Стаматовић, Јасмина Миловановић, Младен Стевановић и Данијела Лазаревић.

8. **Славица Отовић**, за програме сталног стручног усавршавања „Буди прав – бићеш здрав“, „Растимо уз плес“ и „Развојни Монтесори материјали у функцији развоја деце припремног предшколског програма“, као и два рада са стручних сусрета „Васпитачи – васпитачима“ и већи број активности реализованих у 2010. години – у области образовања, коју су предложили запослени у вртићу „Сунце“, Удружење директора предшколских установа Србије, Образовно - културна заједница Рома „Романипен“ Крагујевац, Центар за социјални рад „Солдарност“ Крагујевац, Плесни клуб „Сава“ и ОШ „Вук Караџић“ Крагујевац.

9. **Видосава Вукосављевић**, за слику „Обронци планине Букуља у близини Аранђеловца“, која је изложена у галерији „Арт“ 2010. године – у области уметности, коју је предложила Видосава Вукосављевић.

10. **Александар Ристић**, за освајање првог места у шампионату Националне лиге Србије у америчком фудбалу – у области спорта, кога је предложио Клуб америчког фудбала „WILD BOARS“ Крагујевац.

11. **Др Драган Челиковић**, за освајање врха Монт Еверест – у области спорта, кога су предложили Планинарско - еколошки клуб „Гора“ Крагујевац и Ксенија Петровић.

12. **Слободан Павићевић**, за књигу „Кочије вилиног коњица“ – у области уметности, кога су предложили Међународни центар књижевности за децу „Змајеве дечје игре“ и Удружење књижевника Србије.

13. **Миодраг Лазић**, за књигу „Машински факултет у Крагујевцу 1960 - 2010“ - у области образовања, кога је предложио Машински факултет Крагујевац.

14. **Радивоје Радосављевић**, за организацију 20. Сениорског првенства света у каратеу – у области спорта, кога су предложили СД „Раднички“ Крагујевац и Карате федерација Србије.

15. **Зоран Глишовић**, за 20.000 објављених текстова који су систематизовани у збирку од 40 књига рукописа – у области новинарства, кога је предложио Голбал клуб „Junior“ Крагујевац.

16. **Мр Драган Павловић и Душанка Ђировић**, за реализацију пројекта „Развијање функционалног модела примене инклузивног образовања“ - у области образовања, које су предложили Школски одбор ОШ "Милутин и Драгиња Тодоровић" Крагујевац и Друштво учитеља Крагујевца.

17. **Владимир Божовић**, за ТВ серију „Дестинација Шумадија – Рудничка Шумадија“, други серијал Шумадијских зимских игара, мултимедијални перформанс „Крагујевац заувек“ и документарну серију „Живот је у ...“ - у области новинарства, кога су

предложили Душанка Танић, Десанка Луковац, Александар Ђујић, Александар Јекић и Горан Шугић.

18. **Удружење естрадних уметника и извођача Шумадије „Крагујевац - концерт“**, за реализацију музичке продукције у 2010. години – у области уметности, које су предложили Савез естрадно – музичких уметника Србије, Центар за неговање традиционалне културе „Абрашевић“ Крагујевац и Удружење естрадно музичких уметника и извођача „Музички центар Ниш“.

19. **Др Сузана Перовић**, за ауторску идеју Првог инклузивног фестивала "Ноте за све" – за допринос у акцији хуманитарног карактера, коју су предложили Геронтолошки центар „Крагујевац“, Организација за подршку и заштиту права жена са инвалидитетом „Из круга – Крагујевац“, Удружење параплегичара и квадриплегичара "Шумадија", Удружење параплегичара и квадриплегичара „Крагуј“, Оливера Илић, Зоран Тасић, Јелена Таловић Радојковић, Удружење за помоћ особама са аутизмом Републике Србије, Предраг Петаковић и Црвени крст Крагујевац.

20. **Удружење грађана „Викторија“**, за пружање услуга својим корисницима кроз програме запошљавања и samozapoшљавања, обуку и едукацију, психо-социјалне подршке програма за децу и омладину, програма за старије и особе са инвалидитетом и волонтерске активности у 2010. години – у области хуманитарног карактера, коју је предложило Удружење грађана „Викторија“.

21. **„Валентино кидс“ д.о.о.**, за проширивање тржишта и увођење нове линије „Валентино интимо“, као и за запошљавање нових радника - у области приватног предузетништва, кога је предложило Опште удружење предузетника "Слога" Крагујевац.

22. **Удружење грађана „Сунце“ из Крагујевца**, за манифестацију Фестивал стваралаштва старих "Стварам Срцем" – у области хуманитарног карактера, које је предложила неформална група грађана „Крагујевачка иницијатива 21“.

23. **Студентски центар „Крагујевац“**, за унапређење студентског стандарда у 2010. години – у области образовања, који је предложио Универзитет у Крагујевцу.

24. **Организација Црвеног крста Крагујевац**, за реализацију већег броја пројеката у 2010. години – у области хуманитарног карактера, коју су предложили ОШ „Ђура Јакшић“, Школа са домом за ученике општећеног слуха, ОШ „Станислав Сремчевић“, ОШ „Драгиња Михаиловић“, ОШ „Живадина Дивац“, ОШ „Милоје Симић“, ОШ „Доситеј Обрадовић“, ОШ „Мома Станојловић“, ОШ „Вук Стефановић Караџић“, ОШ „Прота Стеван Поповић“, ОШ „Радоје Домановић“, ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“, ОШ „Светозар Марковић“, ОШ „21 октобар“, ОШ „Мирко Јовановић“ и ОШ „Јован Поповић“ из Крагујевца.

25. **Јелена Максимовић**, за објављивање колумни у 2010. години „Без силикона“ у недељним новинама „Крагујевачке“ – у области новинарства, коју је предложила Ивана Пецарски.

РОМИ - ИСТОРИЈА И МИ

Египат

Дуга непознаница о прапостојбини Рома разрешена је 1763. године када је научник Стјепан Вали указао да прави траг води у Индију. При томе је пресудну улогу имала лингвистичка анализа којом је утврђено да је ромски језик најсличнији хинду језицима

Приредио Александар Бабић

Роми радо слушају приче својих старијих, а предмет њиховог причања, пише Тихомир Р. Ђорђевић, нису дневни догађаји, они ревносно препричавају предања која су им оставиле генерације - о свету, о себи, природним појавама, разним чудесима и натприродним бићима. Тако се одржало и предање да су Роми пореклом из древног Египта и да су ту имали своје царство и цара Фирауна (или Вирауна).

Цар Фираун, говори легенда, хтео је да буде раван Богу, или још и моћнији од њега. Оно што је чинио Бог силни цар Фираун радио је на земљи. Кад је грмело, он је узимао велике бубњеве, лулао и говорио: „Кад ти, Боже, грмиш одозго и ја ћу одоздо!“ Кад је падала киша, цар би узимао велико решето, кроз њега просипао воду и говорио: „Кад ти, Боже, сипаш отуд, и ја ћу одовуд!“ На крају му досади такво надметање, па реши да се попне на небо и скине Бога. Онда почне да смишља начин како то да учини. Постоје две варијанте, односно две ромске приче: по једној, правио је мердевине, а по другој зидао кулу, налик оној Вавилонској.

Кулу је већ изидао четири и по сата у висину (толико је, наиме, требало времена да се стигне до платформе до које је дошло зидање). Видевши да се цар Фираун не шали, Бог учини и помеша језик Рома, радника који су радили на кули, те они почеше да не разумеју један другог. Зато више није могла напредовати градња, што је натерало обесног цара да одустане од даљег посла. У исто време баш се спремао да зарати са суседним народом и полазио је у бој, па је повео са собом и мајсторе, те је тако пропала намера о „кули до Бога“.

■ Мисија Светог Василија

Крећући се са војском, цар Фираун дође до мора. Бог је сматрао да иде у праведан рат и реши да му и он помогне. Кад је стао на обалу мора, Бог нареди да се море раздвоји како би војска могла да напредује сувим путем. Гледајући шта се дешава, цар Фираун помисли у себи: „Колико сам моћан, и море преда многа мора да устукне“. Пожури на другу страну, а кад би негде на средини пута, са неба допре глас: „Чија је ово сила?“ Цар Фираун уместо да каже „Твоја, Боже“, превари се и, пун себе, изговори: „Моја!“ Бог се разљути и нареди да се море састави, како је и било, те се Фираун и сва његова војска подаде, а само остану у животу претходница и они који још нису стигли до морске обале.

Наста кука и дрека преживелих Рома који остодаше без свога цара, те се Бог сажали на преостале људе и пошаље Светог Василија међу оне који су стигли на другу обалу. „Хоћете ли ме славити, ако вас и оне са друге стране саставим“, упита Василије? Сви Роми у глас одговорише: „Хоћемо!“ Онда се свети Василије помоли Богу и Бог створи гуску, која је помогла да они који су остали пређу море и крену у свет да траже срећу без свога цара. Од тада Роми

ТОВИ (3)

Само успутна станица

ПОРЕКЛО РОМА ПОГРЕШНО
СЕ ВЕЗУЈЕ ЗА ЕГИПАТ

ЗАСТАВА РОМСКОГ НАРОДА

славе Светог Василија, каже легенда.

На тај дан, а то је српска православна Нова година, кољу обавезно по једну, а бројније и имућније породице више гусака, али увек мора да је непарни број, јер је гуска преносила једног по једног Рома и свети Василије је надгледао да увек буде пренета жена па мушкарац да би било подједнако жена и мушкараца и да се настави Ромски род.

Постоји варијанта ове легенде у којој се каже да су остали раздвојени и у животу само један Ром из претходнице и жена која није стигла да пође са колоном, па је гуска пренела само жену и тако је настао њихов род.

Приповеда се да је цар Фираун и под морем, окован, покушавао је да се ослободи ланаца којим га је Бог спутавао. Али, тамац му остане један беочуг да раскине, а окови се поново успоставе. То је зато што Роми ковачи сваки дан кују, а када би знали који је то дан када нико не треба да удари чекићем о наковањ, њихов цар би се ослободио, изашао из мора и поново би се успоставило ромско царство. Али, нажалост, Роми никако да сазнају који је то дан у години. Њега знају само њихови противници, али неће да им кажу, јер су због Фирауна у мржњи и са њима, те тако ништа нема од ромског царства.

Дуга непознаница о прапостојбини Рома разрешена је 1763. године. Тада је научник Стјепан Вали указао на прави траг који води у Индију. И Хенрих Греиман је то потврдио касније, изричито тврдећи да порекло Рома није у Египту, већ се оно мора тражити у Индији, пошто је ромски језик највише повезан са хинду језицима, а да су после бек-

ства из Индије само неке од група боравиле и у Египту. Тако је захваљујући лингвистици пронађен прави траг и утврђено порекло Рома. Лутањем и номадским начином живота кроз векове они су постепено губили део по део свог изворног матерњег језика и полако присвајали туђе речи са оног подручја и од оних народа где су дуже боравили.

■ Роми и библијски мотиви

Ако је научно недвосмислено утврђено њихово порекло, зашто опстаје прича о Египту? Вероватно она потиче од самих Рома. Занимљиво је да су први Роми на обале Јадранског мора стигли почетком 15. века. У Дубровачком архиву постоји грађа у којој се може наћи да су Роми стигли у Дубровник 1404. године, али се у спису говори о „Египћанима“. Помиње им се још један назив: Азинганус (Цигани). Овај назив је и у ђурђијанском хакиографском тексту о животу св. Ђорђа Антонског, састављеном у манастиру Ивирун на Атосу око 1068. године од стране безименог грузијског монаха са Свете Горе.

Франц Миклошић и Де Гоеје доводе у везу назив „Египћани“ са једном групом Рома која је некада уживала репутацију предсказивача будућности и вештака у магији. Вероватно су они досељени из Египта, где су боравили (можда и генерацијама) и усвојили астролошка и друга знања која су у Египту била позната.

Појављује се овде још једно питање које треба разјаснити: откуд Ромима приче (или легенде) са библијским мотивима које су настале на Синају, Палестини и њима блиским просторима? Они те приче преносе са колена на колено као своју сопствену традицију, а у њима су они, или њихов владар, главни покретачи приче. Конкретније, где је и када су се они упознали са Библијом и прихватили библијске приче као своје? Добро је позната

особина Рома да, пре свега због сиромаштва, преузимају нешто што је неко други већ употребљавао (на пример, остатке хране, изношено одело и слично), било да им се то поклони или де се сами „послуже“ без одобрења власника. Могуће је да објашњење иде у том правцу.

Као илустрацију преносимо још две ромске приче са библијским мотивима.

Било је некада време када је човек вечито живео и кад није знао ни за рад, ни за зиму, ни за беду. Земља му је давала најлепше плодове, месо је рађало на посебном дрвећу као воће, а млеко и вино текли су уместо река. Људи и животиње живели су међу собом врло лепо и нису се плашили смрти.

Једног дана, међутим, појави се један стари човек и замоли домаћина за преноћиште. Домаћин и његова жена га лепо приме. Одлазећи, сутрадан, старац им даде једну рибу у посуду и рече: „Чувајте ову рибу и немојте је појести. Када кроз осам дана поново дођем, ако ми рибу вратите, ја ћу вас наградити“. После два дана помисли жена: ова риба мора бити врло укусна кад је старац тако љубоморно чува. Размишљала она тако и одлучи да рибу испече. Само што ју је бацила на жар, сину муња и уби је. То је био први мртвац на земљи. А онда поче да пада киша. Реке надођоше и излише се из својих корита. Деветог дана јави се онај старац домаћину и рече му: „Ти си одржао заклетву и ниси убио рибу. Узми другу жену, купи своје рођаке и сагради лађу у којој ћете се спасити. Поведи са собом и животиња да би после могао све то да умножиш“. Потом старац ишчезе, а човек учини онако како му је речено.

У овој легенди о потопу присутна је староиндијска легенда о риби, за разлику од хришћанских легенди, што указује одакле потиче. Даље се у легенди објашњава да када је престао потоп, човек више није могао да ужива, већ је морао да ради да би живео. Живот му је протицао у бризи и муци, а дошле су и болести и смрти, људи су се рађали, али и умирали. Много година је прошло док је свет постао многобројнији.

Легенда о Ноу (како кажу Роми у Босни) и потопу, гласи овако: „Било је време кад је Бог одлучио да цео свет потопом уништи, осим једног Ноу пејгамбера, коме заповеди да сагради ђемију (барку) толику да у њу може од сваке животиње по двије узети да се животињско племе не замате. Пошто Ное то изврши, Бог навали потопом, од којег нико жив остао није. Усред воде, један миш проврти ђемију која почне тонати и потонули би да се није једна змија савила у клупку и рупу зачепила. Тако је змија цео свет спасила.

Ова легенда о потопу у интерпретацији трансилванских (и босанских) Рома, за коју је такође очигледно да има библијских елемената, одступа од хришћанске у последњем делу приче, који вероватно вуче корене из легенде настале у Индији.

ЗАБОРАВЉЕНЕ ПРИЧЕ И ЛЕГЕНДЕ

Пише Александар Бабић

Цркве Стевана Високог

О манастиру Манасија у Ресави зна се оно што је најважније - кога је и када подигао, али остало је неколико легенди о томе како је добио своје данашње име. Прво се, каже легенда, звао просто: Ресави. Ову задужбину деспота Стефана Лазаревића (Стевана Високог), сина кнеза Лазара, зидали су тада најпознатији мајстори са Приморја. Црква је била красотна богомоља, живописана златом и срмом и биљуром. Пошто је сва била у злату, народ је почео говорити: „Деспот сагради да нама сија“, те се прозва „Намасија“. Али, после извесног времена завладају Турци, који са олтара опљачкају злато, а са зидова састружу златни прах и у Стамбол одвуку деветнаест твора блага. Светиња оста без сјаја и онда су они који су је посећивали (а сећали се ранијег изгледа) говорили: „Ма не сија“. Тако јој оста име - Манасија.

То је црква - задужбина Стевана Високог која је веома позната, али о две цркве подигнуте у Шумадији, у околини Крагујевца, остале су само легенде које се препричавају кроз векове, а од њих нема ни трага.

Када је кнез Лазар почео да гради своју задужбину у престолном граду Крушевцу, био је презадовољан што је успео да изгради односе са врхом Цариградске патријаршије које је пореметио претходни владар Душан Силни. Цар Душан није признавао Цариградску патријаршију и желео је да сам буде и цар и краљ и патријарх.

Пошто је Лазар имао много владарских обавеза, то је свом сину Стевану поверио да надгледа прикупљање материјала и организује допремање до Крушевца. Стеван се свесрдно прихвати посла, али младост - лудост. Дође на идеју да и он, у исто време, прави своју задужбину негде у овим крајевима. То су били дивни, брдовити крајеви по којима је радо ишао у лов, зато је решио да ту негде у скровитом пределу и он подигне цркву.

Камен за цркву у Крушевцу је вађен у мајдану Бела вода у Темнићу и одакле одвожен. Стеван је надгледао мајсторе каменоловце и распитивао се који је камен најчвршћи и најбољи за градњу. Рекли су му да је то станац-камен и показали какав је. Стеван је то добро упамтио, па је товаре са најбољим каменом упућивао на другу страну - ка месту који је он одабрао да подиже своју задужбину. Одвојио је и најбоље мајсторе зидаре.

Кнез Лазар је приметио да радови на његовој цркви у Крушевцу слабо напредују, те позове сина да се распита али каквих проблема. Стеван му рече да је застој јер нема довољно материјала, наводно су се зарушили неки каменоломи, а и доведени мајстори из даљине су се поразбољевали, али да ће све ипак бити у најбољем реду. Међутим, неки стари кириџија дојави кнезу Лазару да његов син у потаји гради другу цркву, већу и лепшу од његове у Крушевцу и док ова није још стављена под кров, Стеванова је већ освештана и пропојала је, односно држе се литургије у њој.

Кнез Лазар се жестоко расрди и позове сина. Стеван све призна - да је направио себи задужбину.

- Како ти се зове црква, љутито га упита Лазар.
- Лепеница - одговори Стеван.
- Не звала ти се, сине, Лепеница већ Непевица! У њој ти, дабогда, турски ати проњиштали!

Ова очева клетва се и обистинила, јер данас нема ни трага од Стеванове цркве у побрћу јужно од Крагујевца, а очева Лазарица, касније завршена, и данас краси Крушевац град.

Када је Стеван полазио 1396. године у Никопољску битку, кренуо је прво са сакупљеном војском као вазал на позив султана Бајазита. По Шумадији је скупио коњанике - оклопнике и кољанике и онда се упути долином Јасенице, ка Никопољу у Бугарској, где је султан ратовао са крсташима. Нису далеко одмакли, тек до испод брда Опленца, а Стеван изненада занемоћа. Морали су да подигну шатор и да он легне, јер није могао да се држи на коњу. Читав пратња се заустави на десној обали Јасенице код Тополе. Стеван, онако болестан, склопи очи и усни сан да ће оздравити ако на том месту подигне цркву!

Код Бајазита није смео да закасни, јер је знао шта чека и њега и Србију, а да путује - није могао. Зато и нареди да се одмах направи мала црква која би могла што пре да се заврши. Баца коље у правцу одакле је током ноћи чуо учане сове и чим се пробудио питао је друге да ли су и они чули да „у гори виче“. Сви потврдише да су чули и сматрали су то као лош предзнак. Требало је да се предупреди несрећа, тако што ће тамо где се забоду коље бити подигнута црква.

Врло брзо је искрчен терен, нађен камен и други потребан материјал и направљена веома лепа, али мала црква. Први се у њој причестио Стеван и одмах се осетио као препорођен: снага му се повратила и могли су да наставе пут за Никопоље. Одлазећи, Стеван је са виса погледао у правцу црквице и узвикнуо: „Изгледа као жаба!“

Место где је црквица подигнута назову Горович, јер је ту у гори викала (учала) сова, а место које се касније насели - Жабаре, јер је поред цркве која личи на жабу.

Стеван је добро прошао у Никопољској бици и допринео је Бајазитовој победи. Прича још казује да се у црквици што личи на жабу, много касније, венчао Карађорђе.

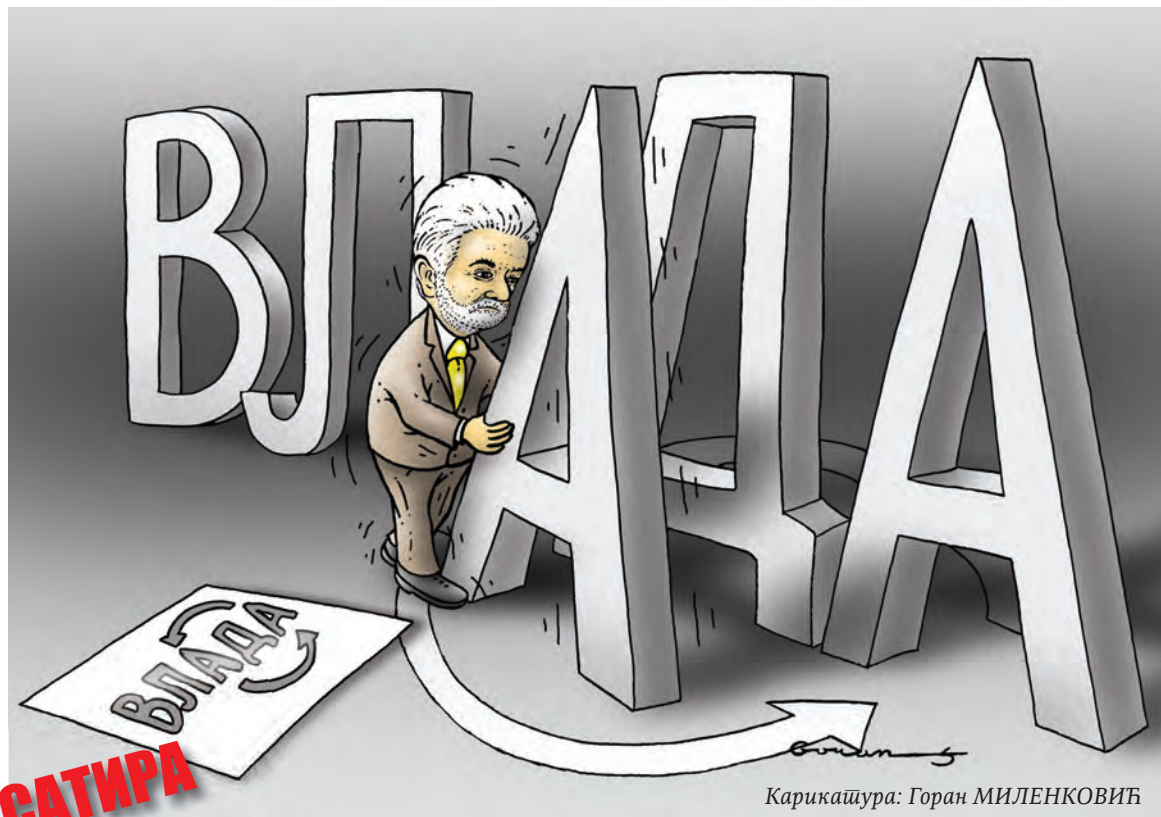
ФРЕСКА ДЕСПОТА СТЕФАНА ЛАЗАРЕВИЋА

РОМИ У ТРАНСИЛВАНИЈИ, 19. ВЕК

Финансијски извештај је фризиран, да нам се не би дигла коса на глави!

Зоран Т. ПОПОВИЋ

Карикашџура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Квалификације

- Које борилачке вештине познајете? - питао је шеф конкурсне комисије кандидата за пријем на посао.

- Двадесет година тренирам карате, а нешто краће џудо и аикидо - одговорио је стамени човек, широких рамена, јаког врата и велике главе, с грубим цртама лица.

- Да ли сте се такмичили и да ли сте освајали медаље?

- Био сам три пута првак државе и два пута први на Балкану у каратеу. У џудоу сам био други у Европи.

- А којим оружјем рукујете? - питао је други члан комисије, тридестогодишњак тамне боје коже и као угаљ црне косе.

- Знам брзо и вешто да пуцам из пиштоља, аутоматске пушке, ручног бацача, пушкомитраљеза... Уосталом, краће би било да кажем из чега нисам пуцао - рекао је човек који је седео наспрам комисије.

- А да ли сте били у неким специјалним јединицама? - и трећи члан комисије је добио прилику да постави питање.

Јутрос нисам изашао у куповину. Распала ми се потрошачка корпа!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

Наша башта

Србија је као нека башта: у свакој нам од друштвених сфера, миомирис ширећ' око себе, процветала по једна афера.

Па то цвеће дубоких корена и стабљика начичканих трном, краси башту бојама латица - жутом, плавом, црвеном и црном.

А кад нека од цвећки увене, осуши се у том цветном кругу, баштовани ове наше баште похитају да засаде другу!
Бокица МИЉКОВИЋ

- Био сам четири године у Легији странаца у Чаду - кандидат је говорио афектирајући и нервозно је гестикулирао рукама - а у домаћим јединицама борио сам се у Крајини, Босни и на Косову.

- У каквој сте сада кондицији? - имао је још једно питање шеф комисије, човек без косе на темену који је преко ћеле пребацивао праменове косе који су расли на левој страни главе.

- Могу да урадим сто педесет склекова, сто метара претрчим за 12 секунди, из бенча подижем 170 килограма...

- Добро, добро, видимо да сте у форми - председник је прекинуо испитивањем - али морамо све ово да вас питамо јер сте конкурисали за врло одговоран и ризичан по-

сао који захтева врхунску оспособљеност. Да ли сте спремни да приликом сваке акције носите специјално одело, панцир кошуљу, шлем са визиром и комплетно наоружање?

- На све сам спреман - рекао је кандидат, а тако је и изгледао.

- Да ли сте спремни да се суочите с бесним људима, који ће да вас вређају, пљују, гађају камењем, физички нападају, чак и да пуцају на вас? - питао је црномњаст члан комисије кога су због изгледа звали Обама, по црном америчком председнику.

- Апсолутно. Ако сам имао храбрости да се борим против побуњеника у Африци, усташа, муџахедина и балиста, прихватам и овај изазов.

- На овом послу биће вам теже - председник је упозоравао - још можете да се предомислите. Против вас ће се борити герилски. Знаш шта вам говорим. Ваше претходне колеге нису дуго издржале. Али, ако сте спремни, примљени сте у електродистрибуцију и од сутра сте у екипи која искључује струју неплатишима.

Александар ЧОТРИЋ

Све мање лопова хода по земљи. Народ их носи на грбачи!

Мишар ТУЦОВИЋ

Жене

Сиромашно, и никада бедније, док ја ово пишем, слави се онај "женски" празник. Признајем, никада ми није био јасан, као ни идеје другарице Цветки, генетичарке у покушају, која је пошто-пото хтела превласт и над генетиком и над Богом. Шта ту има да се меша: мушко је мушко, а жена је жена! Ствар је једноставна: мушкарац, и најбољи и најгори, неизоставно је ловац. Он лови, док жена одржава ватрицу. Ако и она почне да лови ко ће да брине о ватри, ко ће да буде одушевљен његовим дивним месом, које је донео за ручак. Да не спомињем могућност да се она из лова кући врати са јеленом, док он вуче две мршаве препелице.

Али, жене су потпуно полуделе. Или су бар на ивици нервног слома. Нарочито политичарке. Премијер нас је држао у неизвесности око састава нове владе, а у јавности је већ била процурела листа кандидата. Али, нешто танушна са женама. Па су зато ове које се батргају по државном врху закукале увређене. Њихов вапај, ваљда, требало би да добије на снази тиме што се проломио на данашњи празник. Не знам чему толика драма. Какав год да је министарски састав, код нас је то, ионако, само бесконачна реализација изнова оне народне о Курти и Мурти.

Без обзира на разне добитнице књижевних награда, такозвано женско писмо изашло је из моде. Али су се жене, изгледа, поново вратиле у њу. Судићи према естрадном тренду на нашем политичком еталону, од успутне реченице да жене у политици, можда, могу донети много боља решења него мушкарци, стигло се до некаке процентуалне обавезе заступљености полова. Па се сада тачно зна колико процената жена треба да седи у Народној скупштини, колико њих мора да се учлани у неку партију да би ова опстала, колико треба да их је на разним државним позицијама и у важним телима. Искрено, нису ми јасне жене на функцији. Некако сам пре за жену у функцији!

Тако смо стигли до такозване нове, тако рећи поновљене, борбе за равноправност. Неки то називају тежњом за новим матријархатом, а неки новим феминистичким колективизмом. У времену које нас је задесило, када је све мање посла, а од нечега мора да се живи, стварно је илузорно бирати и разврставати их на мушке или женске. Жене су, једноставно, принуђене да возе трамваје или багере, да облаче пандурску или војну униформу. И, тешко да у томе уживају више него да су козметичарке или глумице.

Женска алаовост ка мушким занимањима једино је јасна симпатизеркама неке странке које заговарају групну акцију жена на било коју тему. Па, тако крене од онога како су мушкарци до сада показали шта знају, па је ред да мало пусте жене да покажу да су боље, а заврши се тврдњом како ће оне својим епохалним подухватима у политици, култури, образовању и где затреба да донесу овој земљи процват. И, напосто, као кључни аргумент - и Србија је женског рода! Да се не лажамо, покушајте само да замислите нашта би изгледало када би нека жена правила инвестициони план! Али, женски акциони план - звучи савршено!

Нови ментални АФЖ има једну, помало комунистичку, конотацију. Истина, она је заогрнута простодушношћу и срдечношћу кроз појашњење већине жена које су данас активне на нашој политичкој сцени. Наиме, у разним интервјуима које дају не заборављају да напомену како су оне супруге, домаћице, мајке, како је лепо рађати децу и нарочито како је лепо, у исто време, давати себе политици. Наравно, ни једна од њих, при том, не спомиње дебеле новце којима је плаћена за политички ангажман, а скупштинско излагање којим нас повремено послу са неке од седница заправо је истински приказ оне народне шта значи хлеба без мотике. У женском политичком облику, пак, оно треба да преставља део великог и напредног женског усклика, јер само је жена - политичарка, несебично спремна да даје себе свом народу, држави, партији и да у исто време буде и своја, и наша.

Како ствари стоје, жене које не воле да се гомилају, нити имају шта да покажу јавности, нису за политику.

ЛЕПА ЈЕЛА

Горан Миленковић

ОДВАЈЕ

АНА БЕКУТА, певачица:
- Мало сам се уморила од варијација на тему да сам најлепша бака на естради.

ЈОВАНА ЈАНКОВИЋ, водитељка, вереница Жељка Јоксимовића:
- Мушкарац много утиче на женино виђење брака. Нико не може да ме убеди како је дами демодје и сасвим свеједно кад дотични клекне пред њу и запреси је.

МИЛАН ЛАНЕ ГУТОВИЋ, глумац:
- Мене је на ово занимање определила жеља за лаким животом. Једини посао који је исплативији од глуме је крађа, јер без улагања профитираш више него у глуми. Изабрао сам глуму уместо крађе, јер ако нешто одиграш лоше - не идеш у затвор.

ДУШАН БАЈАТОВИЋ, директор јавног предузећа „Србијасгас“:

- Ја сам овлашћени државни тајкун број један. Али, ја не отпуштам, већ запошљавам раднике и спасавам фабрике које су други тајкуни упропастили.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, градоначелник Јагодине:
- Купићемо 210 јуница из Француске и биће подељене пољопривредницима. Добитници ће бити извучени из бубња.

ДРАГАН ТОДОРОВИЋ, заменик председника Српске радикалне странке:

- Кад имате ергелу, можете у њој да имате љубимца, али и ако победи неко други, нећете патити - ваш је. И Борис Тадић и Томислав Николић су експоненти Запада, тако да не мислим да икоме на Западу нешто мења који ће од њих двојице да победи.

ВЕСНА ВУКЕЛИЋ ВЕНДИ, певачица:
- Ја сам одрасла једном ногом на улици, а другом у библиотеци.

МИТАР МИРИЋ, певач:
- Ја не могу да направим дуети са самим собом, а камоли са неким другим.

ЛЕПА БРЕНА, певачица:
- Неко пије, неко пуши, а ја се дрогирам музиком.

KUPITE STAN U SMALLVILLU PO NAJPOVOLJNIJIM USLOVIMA KREDITIRANJA

NELT
NEKRETNINE

SMALLVILLE

KRAGUJEVAC

SOCIETE GENERALE
SRBIJA

MESEČNA RATA VEĆ OD 160 EUR*

*Primer kredita iz sredstava banke sa varijabilnom kamatom, u evrima, na 25 godina:
Vrednost nekretnine : 30.000 / Učešće 10% : 3.000 / Iznos kredita: 27.000 / Udružena primanja: 321 EUR / Rata: 160 EUR
EKS 5.29% za kredit sa promenljivom kamatnom stopom, EKS 7.88% sa fiksnom kamatnom stopom, rok 60-300 meseci, indeksirano u eur.

VOLKSBANK
SRBIJA

STAMBENI KREDITI ZA GRAĐANE SRBIJE KOJI ŽIVE I RADE U INOSTRANSTVU

ZA SVE INFORMACIJE POZOVITE NAŠU PRODAJNU SLUŽBU:
Kragujevac, Bulevar Kraljice Marije 54 / Tel: 034 352 641, 011 3058 435
E mail: info@smallville.rs / Web: www.smallville.rs

СКАНДИНАВКА

068	ЛУК ЗА РАСАБИВАЊЕ	УЈЕДИЊ АРАПСКА РЕПУБЛИКА	БРЗА ИГРА ПОПУЛАР. СРЕДИНОМ 20. ВЕКА	ПЛОДНО МЕСТО У ПУСТИЊИ	ЗАДУЖ-БНАР МАНАСТИРА СА СЛИКЕ	ПЛЕХ	АЛЕКСАНДАР ОДМИЛА	ХИПОТЕТИЧКИ СТАНОВНИК ДРУГЕ ПЛАНЕТЕ
ЗАТВОРЕНИ СУД С ВЕЛИКИМ ПРИТИСКОМ								
МАНАСТИР СА СЛИКЕ								
НИЗАК ПРИЗЕМЉЕН								
НАЧЕШЋЕ СЛОВО		ВРС. МАН-ДОЛИНЕ ФИНСКИ АРХИТЕКТА				ЈЕЗЕРО У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ	ЗАВОД ПОГАБАТИ СЕ КАО НА ПИЈАЦИ	
ПУТНИЧКИ АВИОН НА МЛАДНИ ПОГОН				БЕЛОГОР. ДРВО (МН.) МЕТАЛ ЗА КОВАЊЕ				
ИСКРЦНИ РЕЈОН			АРАПСКО МУШ. ИМЕ РАЂЕНА ЖЕНА					
НАГРИЗАЊЕ МЕТАЛА У СЛЕД ДЕЈСТВА ВАЗДУХА								
	ПРИТОКА ДУНАВА КОД БЕОГР. МЕСТО У ШПАНИЈИ					1. И 14. СЛ. АЗБУКЕ ЖАЛБА ВИШЕМ СУДУ		
ПОЉОПРИ-ВРЕДНА СПРАВА								
ОБЛИК ИМЕНА ИРЕНА					САЛАМУРА, РАСОЛ ВРТЛОГ			
НАШ ПИСАЦ, СТАНИСЛАВ								"ВЕЧНИ ГРАД"
ДРУГИ ОСТАЛИ				ПРАСТА-НОВНИК БАЛКАНА РЕКА У АУСТРИЈИ				
ВРШИТИ СЕЦИРАЊЕ								
РАНИЈИ ГЕНСЕК УН. КОФИ						ЕКИПА		

ЗА МАЛЕ ЕНИГМАТЕ

Појмове са илустрација упишите водоравно тако да у обележеним дијагоналним пољима добијете преостали појам са цртежа.

					Р
					И
				И	
			О		
	П				
Д					

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: два, ром, ада, ген, оне, мит, иц, овсик, радник, р, б, еурека, обод, нав, јуначина, ани, ерат, нацртати, иранит, ц, ћи, криза, гир, и, о, пијанство, давити, р, р, аколит, арно, ака. АНАГРАМ: миленко павлов. УКРШТЕНЕ РЕЧИ: забрана, агреман, гранати, ронилац, ами, а, даскал, анласер, иако, п, ајвар, а, балоте, а, е, име, качамак, пирана, пећинар, ел, ј, ц, тамарис, атонија, кијамет. ЗА МАЛЕ ЕНИГМАТЕ: јелена и марко, лола и стефан, милица и алекса, теодора и атија, сара и петар, јана и мирко. СУДОКУ: а) 715-962-438, 243-587-961, 689-341-275, 452-796-183, 367-418-592, 891-253-647, 926-835-714, 534-179-826, 178-624-359. б) 357-819-624, 218-674-359, 469-235-187, 731-948-265, 642-351-798, 985-762-431, 524-193-876, 173-586-942-896-427-513.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									

ВОДОРАВНО: 1. Имати какве планове (0), 2. Ознака за Реомиров степен - Предњенепчани глас (грам.) (1), 3. Истеривање, присилно исељавање (лат.) (0), 4. Нота солмизације - Име америчке певачице Френклин (2), 5. Знак испред ноте која се снижава пола тона (0), 6. Ја (лат.) - Карат (скр.) - Динар (скр.) - Хемијски симбол бора (3), 7. Ознака за децилитар - Темпо (скр.) - Мушко име, Василије (2), 8. Кретати се с теретом у рукама - Иницијали вајара Лога (1), 9. Опонаша-тељи (0), 10. Ранији фудбалер, Драгослав (0), 11. Целина од три листа - Импулс (скр.) (1), 12. Језеро у Италији - То јест (скр.) (1), 13. Крпа за брисање - Ауто-ознака за Ваљево (1).
УСПРАВНО: 1. Орган колек-тивног руковођења (0), 2. Ознака за литар - Мешавина свега и свачега (фиг.) (1), 3. Затвор, хапсана - Јупитеров сателит - Ранији аустријски скијаш, То-мас (2), 4. Слој којим се нешто маже, премаз - Носилац звања (1), 5. Ранији назив за подручје насељено Илирима - Растипи-на, раствор (1), 6. Име глумца Кроуа - Врста пића од воћних екстракта (1), 7. Балетски став на једној ноzi - Јединични век-тор (3), 8. Потпуна тишина, мук - Притока Саве у Словенији - Телевизија (скр.) (2), 9. Црна шумска креда - Помиловање (правн.) (1).

ФУДБАЛСКИ АНАГРАМ

ЗИДАН: ЦЕНА РУКА!!!

ДИЈАГОНАЛНА УКРШТЕНИЦА

Укрштеницу решавате тако што решења појмова уписујете дијагонално и то одозго на доле десно и одозго на доле лево. Ако укрштеницу решите правилно добићете назив града у Србији.

1	2	3	4	5	6	7
8						9
10						11
12						13
14						15
16						17
18						19

ОДОЗГО НА ДОЛЕ ДЕСНО:

1. Кап, капка, 2. Мали модел у сразмери, 3. На једвите јаде, 4. Спорт који се игра на коњима, 5. Северни јелен, соб, 6. Иста сло-ва, 7. Бел (озн.), 8. Драгослав одмила, 10. Део авиона, 12. Стручак цвећа, 14. Лука у Израелу, 16. Симбол натријума, 18. Ампер.

ОДОЗГО НА ДОЛЕ ЛЕВО:

1. Карат (скр.), 2. Милена Дравић (иниц.), 3. Снажан, 4. Зелени простор у граду, 5. Врста болести, губа, 6. Опoјна дрога, 7. Трн, бодља, 9. Врста металне алатке, 11. Лака тканина, 13. Стругалка, макља, 15. Име песника Шопова, 17. Ана Окса (иниц.), 19. Прво слово.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

			1	5	8
	1	2	9	3	6
	2	4			
6				8	
	5	2	4	7	
	4				9
			5	6	
5	9	7	6	4	
6	7	4			

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

5	8			7	
	6	4	5	8	
	7	3			1
1				9	2
8					6
	6	2			4
7			9	2	
	1	2	3	9	
		8			1
					3

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 10. до 16. марта

Четвртак 10. март	Петак 11. март	Субота 12. март	Недеља 13. март	Понедељак 14. март	Уторак 15. март	Среда 16. март
СТАЊЕ СТВАРИ	ПРЕЛОМНА ТАЧКА	МРАК ФИЛМ	ШУМАДИЈСКИ ПРАГ	МОЗАИК	ПАТРОЛА 92	ХРОНИКА 1
20.00 Стање ствари	20.00 Преломна тачка	23.00 Мрак филм	12.05 Шумадијски праг	17.00 Мозаик	20.00 Патрола 92	19.00 Хроника 1
08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Викенд калейдоскоп р. 10.00 Кухињица р. 10.30 Пугујуће приче р. 11.00 Најсмешније животиње р. 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Кухињица р. 12.35 АБС шоу р. 13.00 Ван оквира р. 13.00 Викенд калейдоскоп 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм 15.30 Криминал у Русији 16.00 Вести 16.05 <i>Ти си моја судбина</i> р. = 17.00 Мозаик 18.00 Приче из књижаре 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стање ствари 21.00 <i>Ти си моја судбина</i> = 21.30 Шаховска хроника 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Између редова</i> = 23.30 Снимац утакмице малог фудбала Екомонац-Пирот Вести у полуремену	09.00 Вести 09.05 Викенд калейдоскоп р. 10.00 Кухињица р. 10.30 Приче из књижаре р. 11.00 Најсмешније животиње р. 11.30 Лек из природе р. 12.00 Вести 12.05 Кухињица р. 12.35 АБС шоу р. 13.00 Викенд калейдоскоп 14.00 Стање ствари р. 15.00 Цртани филм 15.30 Криминал у Русији 16.00 Вести 16.05 <i>Ти си моја судбина</i> р. = 17.00 Моја Шумадија 18.00 Fashion Files р. 18.30 Огледало власти 18.40 Препознај Европу 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Преломна тачка 20.30 Корак по корак 21.00 <i>Ти си моја судбина</i> = 21.30 Шаховска хроника 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Између редова</i> = 23.30 Криминал у Русији 00.00 Вести наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Радознало огледало р. 10.00 Кухињица р. 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг у гостима Мокрин р. 13.00 Кућица у цвећу 13.30 Fashion Files 14.00 Викенд програм 15.00 Shopping avantura 16.00 Вести 16.05 <i>Зачарана Ела</i> = 18.00 Преломна тачка р. 18.30 Корак по корак р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Лек из природе 20.30 Илузиониста 21.00 Концерт РТК 21.45 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 <i>Мрак филм</i> = 00.00 Вести наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Кина-Пут змаја р. 10.00 Кухињица р. 11.00 Радознало огледало 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг - Поповић 13.00 Агро дневник 13.30 Кућица у цвећу р. 14.00 Шумадијске зимске игре Паскурице 16.00 Вести 16.05 <i>Премлада за смрт</i> = 18.00 Док.прог. Нокаут 18.30 Улови трофеј 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Раднички - Цедевита Загреб (снимац кошаркашке утакмице) 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 <i>Немир</i> = 00.00 Вести наставак програма ТВ Крагујевац	09.00 Вести 09.05 Викенд калейдоскоп р. 10.00 Кухињица р. 10.30 Fashion files р. 11.00 Најсмешније животиње 11.30 Лек из природе 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Викенд калейдоскоп 14.00 Винотека 15.00 Цртани филм р. 15.30 Криминал у Русији р. 16.00 Вести 16.05 <i>Ти си моја судбина</i> р. = 17.00 Мозаик 18.00 Interface 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Нови Сад - Раднички (снимац фудб. утакмице) 21.00 <i>Ти си моја судбина</i> = 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Између редова</i> = 23.30 Криминал у Русији 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Викенд калейдоскоп р. 10.00 Кухињица р. 10.30 Interface р. 11.00 Најсмешније животиње 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Агро дневник р. 13.00 Винотека 14.00 Нови Сад - Раднички р. (снимац фудб. утакмице) 15.00 Shopping avantura р. 15.30 Криминал у Русији р. 16.00 Вести 16.05 <i>Ти си моја судбина</i> р. = 17.00 Мозаик 18.00 Галенов свет 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Патрола 92 20.30 Суграђани 21.00 <i>Ти си моја судбина</i> = 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Између редова</i> = 23.30 Криминал у Русији 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	09.00 Вести 09.05 Викенд калейдоскоп р. 10.00 Кухињица р. 10.30 Галенов свет р. 11.00 Најсмешније животиње 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Кухињица 13.00 Викенд калейдоскоп 14.00 Патрола 92 р. 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Криминал у Русији р. 16.00 Вести 16.05 <i>Ти си моја судбина</i> р. = 17.00 Мозаик 18.00 Пугујуће приче 18.30 Огледало власти 18.40 Препознај Европу 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 <i>Ти си моја судбина</i> = 22.00 Хроника 2 22.30 <i>Између редова</i> = 23.30 Криминал у Русији 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9**OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

ТАЧНО U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, ТАЧНО U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetnicko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.00, repriza petkom u 14.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme, pet puta dnevno, radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00 best of subotom u 09.30 i 21.00

FLASH

Kultni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima: 07.15, 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

"Ljubavna Priča" (Nova TV novela na programu TV Kanal9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

"Odeljenje za ubistvo" (Jedna od najgledanijih Američkih serija) Premijera radnim danima u 21.00, repriza narednog dana u 17.10

"Godine prolaze" (Kultni sitcom, koji je osvojio ceo svet. Premijera radnim danima u 18.25, repriza u 23.25

IGRANI FILMOVIsubota 20.00
nedelja 17.15
nedelja 23.45

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

АГЕНЦИЈА ЗА ПРОМЕТ НЕКРЕТНИНА "МИЛИЋЕВИЋ"
ул. др Зорана Ђинђића бр.21, 34000 Крагујевац
Тел: 034 301 680 тел-факс: 034 333 854; milicevic8@yahoo.com

СТАНОВИ		Аеродрум		Ердоглица		Пивара		Парк	
Центар 25,2 м², IV сп, цг	31.000	78 м², II сп, цг	68.000	200 м², 3,55 а, цг	120.000	50 м², 2,88 а	28.000	180 м², пр., гас	35.000
Центар 32+8 м², VI сп, цг	40.000	25 м², I сп, цг	28.000	400 м², 3,5 а, цг	170.000	170 м², 4 а	75.000	400 м², приз., цг	150.000
Центар 35 м², III сп, цг	33.000	26 м², I сп, гас	28.000	33 м², V сп, цг	33.000	170 м², 3,12 а, гас	75.000	Центар 400 м², приз., цг	договор
Центар 35 м², I сп, цг	43.000	33 м², V сп, цг	33.000	35 м², IV сп, цг	33.000	180 м², 3,15 а, гас	200.000	Парк 180 м², пр.	35.000
Центар 40 м², VI сп, цг	37.000	43 м², II сп, цг	35.000	43 м², II сп, цг	35.000	Бресница 50 м², 4 а	40.000	Пивара 65 м², пр., гас	50.000
Центар 47 м², III сп, цг	47.000	50 м², I сп, гас, нов	50.000	50 м², I сп, гас, нов	50.000	Бресница 71 м², 1,86 а	55.000	Код болнице 24 м², пр., гас	21.000
Центар 51 м², I сп, цг, лифт	55.000	53 м², V сп, цг	42.000	53 м², V сп, цг	42.000	Бресница 250 м², 4,16 а	110.000	Мала вага 179 м², пр.	162.000
Центар 55 м², I сп, цг	37.000	61 м², III сп, цг	56.000	61 м², III сп, цг	56.000	Багремар 60 м², 7 а	32.000	Мала вага 1650 м², приз., цг	950.000
Центар 60 м², V сп, цг	54.000	67 м², I сп, цг	64.000	67 м², I сп, цг	64.000	Багремар 70 м², 3 а	60.000	Бубањ 21 м², приз., цг	35.000
Центар 70 м², пр., гас	60.000	70 м², IV сп, цг	60.000	70 м², IV сп, цг	60.000	Багремар 127 м², 4,34 а	43.000		
Центар 74 м², II сп, гас	66.500	80 м², V сп, цг	70.000	80 м², V сп, цг	70.000	Виногради 98 м², 3,5 а	30.000		
Центар 84 м², II сп, цг	85.000	Палилуле 50 м², VI сп, цг	38.000	Палилуле 50 м², VI сп, цг	38.000	Аеродрум 52 м², 2,5 а	30.000		
Бубањ 18,15 м², V сп, та	22.000	Звезда 42 м², IV сп, та	30.000	Звезда 42 м², IV сп, та	30.000	Сушара 100 м², 4 а	25.000		
Бубањ 29 м², II сп	31.000	Мала вага 35 м², III сп, гас	33.000	Мала вага 35 м², III сп, гас	33.000	Сушара 100 м², 4 а	25.000		
Бубањ 35 м², V сп, та	32.000	Мала вага 55 м², II сп, цг	48.000	Мала вага 55 м², II сп, цг	48.000	Вашариште 60 м², 2,44 а	48.000		
Бубањ 35 м², VI сп, та	33.000	Мала вага 68 м², IV сп, цг	53.000	Мала вага 68 м², IV сп, цг	53.000	Мала вага 64 м², 1,5 а, цг	42.000		
Бубањ 38 м², IV сп, цг	38.000	Вашариште 27 м², II сп, гас	25.600	Вашариште 27 м², II сп, гас	25.600	Мала вага 100 м², 1,71 а	80.000		
Бубањ 48 м², VI сп, цг	42.000	Вашариште 32,3 м², III сп, гас	30.000	Вашариште 32,3 м², III сп, гас	30.000	Мала вага 200 м², 2 а, цг	160.000		
Бубањ 56 м², I сп, та	50.000	Вашариште 47,5 м², II сп, гас	48.000	Вашариште 47,5 м², II сп, гас	48.000	Јабучар 120 м², 3,76 а, цг	80.000		
Бубањ 65 м², VI сп, цг, нов	61.000	Озон-парк 66 м², IV сп, гас	58.000	Озон-парк 66 м², IV сп, гас	58.000	Шумарице 69 м², 7,75 а	15.000		
Багремар 23,7 м², I сп, цг	договор	Озон-парк 72,5 м², I сп, цг	65.000	Озон-парк 72,5 м², I сп, цг	65.000	Шумарице 90 м², 4,91 а, гас	55.000		
Багремар 31,5 м², I сп, та	25.000	Станово 34 м², IV сп, цг	27.000	Станово 34 м², IV сп, цг	27.000	Шумарице 200 м², 9 а	50.000		
Аеродрум 20 м², пр., цг	23.500	Станово 53 м², IV сп, цг	40.000	Станово 53 м², IV сп, цг	40.000	Дивостин 50 м², 5 а	19.000		
Аеродрум 30 м², VI сп, цг	договор	Ц. Радионица 39 м², III сп, цг	34.000	Ц. Радионица 39 м², III сп, цг	34.000	Шумарице 200 м², 8 а	110.000		
Аеродрум 36 м², II сп, цг	35.000	Ц. Радионица 79,9 м², VII сп, цг	65.000	Ц. Радионица 79,9 м², VII сп, цг	65.000	Станово 70 м², 5 а	22.000		
Аеродрум 45 м², V сп, цг	38.000					Станово 90 м², 4,85 а	33.000		
Аеродрум 45 м², V сп, цг	39.000					Станово 180 м², 4 а, ег	50.000		
Аеродрум 44,35 м², IV сп, цг	37.000					Балковац 100 м², 15 а	25.000		
Аеродрум 53 м², IV сп, цг	40.000					Корићани 100 м², 50 а	27.000		
Аеродрум 59 м², III сп, цг	49.000								
Аеродрум 65,1 м², II сп, цг	56.000								
Аеродрум 67 м², VIII сп, цг	54.000								
Аеродрум 76,5 м², VII сп, цг	58.000								

КУЋЕ
Центар 39,3 м², зај двор. 30.000
Центар 40 м², зај двор. 40.000
Центар 126 м², 4,7 а. 65.000
Центар 180 м², 2 а, гас. договор
Ердоглица 50 м², 4 а. 80.000

ЛОКАЛИ
Центар 17 м², нов. 40.000

ПОВОЉНОСТИ
Аеродром, 250 м², 5 а. 260.000

ПЛАЋЕВИ
Лекина бара - 2,11 20.000
Вашариште - 3,2 а. 26.000
Пивара - 1,5 а. 8.500
Корићани - 11,84 а. 8.500
Корман - 9,5 а. 8.500
Шумарице - 7 а. 60.000
Шумарице - 5,5 а. 42.000

ПЕТРОВАЦ - 13,6 а. - 850€/а, погодан за станбе-ни и пословни простор, излази на две улице.

ХИТ ПОНУДА

С љубављу, сестри

Снежани Недић

Косана Радовић са породицом

Poštovani!
Propala Vam je kada?

(izgrebana, pukla, rupičasta, pohabana boja ili bilo koji drugi deformitet)
Mi u vašu dotrajalu **kadu ugrađujemo novu**, istog oblika, dimenzija i boje.
Nema razbijanja pločica, nema prašine, nema galame, izvoljevanja i učenjivanja kvazi-majstora. Nije bitno od kog materijala je Vaša postojeća kada.
Celokupan posao završavamo **za 2-3 sata**.
Ovim izbegavate mukotrpno traženje kade po prodavnicama, troškove transporta, troškove vađenja stare kade i ugradnje nove.

Za sve bliže informacije javite se na telefon
063/657-290 od 08h do 15h
i svaki problem s Vašom kadom biće rešen!!!

SZR POLIMAG
063/657-290

Нема више моје мезимице

Снежане Недић
рођене Раковић

Мајка Добрила

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КРАГУЈЕВЦУ ОБЈАВЉУЈЕ

ОГЛАС

О ЈАВНОЈ ЛИЦИТАЦИЈИ ЗА ПРОДАЈУ ВОЗИЛА

А. Јавно оглашавање-усмено надметање врши се ради продаје путни-чког возила марке Застава Југо Темпо 1.1 по почетној процењеној вредности од 65.000,00 динара без ПДВ-а. Возило је нерестриковано, година производње 1999, број мотора 128A0641547283, снага 40 кв, запремина 1116 cm³, број шасије VX1145A0001059080.

Б. Јавна лицитација-усмено надметање за куповину возила одржаће се у просторијама Прве крагујевачке гимназије у Крагујевцу, улица Даничићева број 1, дана 22. марта 2011. године са почетком у 12 часова.

В. Право учешћа на лицитацији имају правна лица, чији представник мора да поседује писано овлашћење за учешће на лицитацији и извод о регистрацији и физичка лица уз личну карту и положену кауцију у износу од 2.000,00 динара. Кауција се полаже уплатом у рачуноводству Прве крагујевачке гимназије.

Г. Комисија која спроводи лицитацију пре почетка усменог надметања провериће све пријаве и положене кауције и неће дозволити учешће лицима која не испуњавају тражене услове.

Д. Кауција се не враћа понуђачу чију понуду Комисија прихвати као најповољнију, већ се иста задржава и рачуна као аванс за уплату купопродајне цене. Осталим понуђачима кауција се враћа наредног дана од дана завршетка лицитације.

Ђ. Купац је дужан да цену постигнуту на јавној продаји уплати на рачун Прве крагујевачке гимназије у року од 8 дана од дана извршене јавне продаје након чега се приступа закључењу уговора о купопродаји тј. стичу се услови за преузимање службеног возила.

Е. Сва потребна обавештења и информације могу се добити на телефон број 034/335-938, Славица Марковић, директор Прве крагујевачке гимназије.

Ж. Разгледање возила може се вршити 21. и 22. марта 2011. у дворишту Прве крагујевачке гимназије, у времену од 800-1200 часова.

Мали огласи

Услуга

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку Гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (април). Пријемни (више и високе школе и факултети). Матурски. Такмичења. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

MARKETING KRAGUJEVAČKE

telefoni 333-111
333-116

Обавештавамо рођаке и пријатеље да је

Викторија Петровић
1923 – 2011.

испустила своју добру и племениту душу у својој 88-ој години, 5. марта 2011. године, а сахрањена је 7. марта 2011. године, на Варошком гробљу.

Ожалости: ћерка Милева, син Милован, унука Лена, снаја Драгица, породице Петровић, Радошевић и Марковић

megabelt

TRAYAL GUME Putnički i teretni program
Prijemna komisija Motocikli i bicikli

ULAZI REMENJA

Auto delovi Auto kozmetika

Klasično klinasta, nazubljeno, polu-V PIPH, transportno, sintetičko, supčasto, varijatorsko, okruglo, ekstremulasti...

Mala Vaga, Kneza Mihaila 106, Telefon 325 236

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA

mani

Za pravna lica i preduzetnike

BRZO - TAČNO - PROFESIONALNO

(034) 337 270
(064) 680 36 42

Karađorđeva 17
LOKAL 17

Вечно сећање

Ранковић Драгић Драган
13. 3. 2009 – 13. 3. 2011.

Почивај у миру.

Твоји Цица и Мирче

www.kragujevacke.rs

НЕДИЋ СНЕЖАНА

(1961-2011)

"Она иде у светлу лепоте
Ко ноћ блага у звезданом сјају.
Све што има у свету красоте:
Светлог, тамног - њене очи дају.
Све нежности, и дивоте с њима,
Што дан блистав не може да има..."

ТВОЈИ ЗАУВЕК: Мића, Невена и Вељко

НЕДИЋ СНЕЖАНА

(1961-2011)

"Најдража...
Чекај ме и ја ћу сигурно доћи,
само ме чекај..."

ТВОЈ МИЋКО

СТРЕЉАШТВО

Крайки за круг

МУШКА репрезентација Србије у гађању ваздушном пушком, у чијем саставу је био и крагујевачки олимпијцац Стеван Плетикосић, освојила је четврто место на првенству Европе у италијанском граду Бреши, са "убијених" 1.778 кругова (Миросављев 594, Плетикосић 592, Марковић 592). Српским стрелцима бронза је измакла за један круг.

Прво место са 1.780 кругова, у конкуренцији 19 националних селекција, припало је Украјинцима, други су били Французи, а трећи Мађари, са кругом мање.

Јагодинцима почаст

ОВОГОДИШЊИ екипни освајач јубиларног 15. Купа „Застава оружје“ за кадете, прошле недеље одржаног у Крагујевцу, у конкуренцији 30 клубова и 132 такмичара са територије целе Србије, јесте Стрелачки клуб Јагодина 92. Њима је овом приликом уручено и специјално признање, велики пехар, за пет узастопних победа.

У појединачној конкуренцији, Крагујевчанка Невена Армуш освојила је треће место, баш као и Стеван Јовановић, али код дечака. Они су се тиме, пошто је ово такмичење уједно било и треће коло Купа Србије за кадетски и кадете, пласирали у финале, које је на програму овог викенда у Београду.

С. М. С.

РВАЊЕ

Перица пети у Мађарској

СРПСКА рвачка репрезентација учествовала је током викенда на Гран прију Мађарске, а у њеном саставу била су и двојица Крагујевчана. Перица Димитријевић је у категорији до 55 килограма заузео пето место, док је Милош Спасић, међу тешкашима до 120 килограма, изгубио меч већ у првом колу.

Наредно припремно такмичење требало би да се одржи предстојећег викенда у Бакуу.

Три брата - три медаље

КАЊИЖА је у суботу била домаћин другог кола Купа Србије за млађе пионире.

Рвач Крагујевца Јанко Милојевић освојио је прво место, док су се тројица браће Марковић, Стеван са сребром и Адам и Максим са по бронзом, такође попели на победничко постоље. Друго место на турниру забележио је и Стефан Сретеновић из Радничког.

М. М.

КОШАРКА

РАДНИЧКИ

- ХЕМОФАРМ 66:59

Одлучио финиш

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 2.600. Судије: Раговић (Хрватска), Јокић (Црна Гора), Милићевић (БиХ). Резултати по четвртинама: 22:16, 18:21, 12:11, 14:11.

РАДНИЧКИ: Ли 21, Максимовић, Милетић 6, Марковић 7, Мијатовић 3, Драшковић, Гадефорс, Алексић 5, Шпица 2, Чакаревић 6, Стојачић 3, Вукосављевић 13.

ХЕМОФАРМ: Павковић 2, Божовић 5, Хамид 6, Крстовић, Шућало 14, Савовић 15, Борисов 8, Кнежевић, Пејровић, Џордан 4, Мараш 3, Анђушић 2.

НА једвите јаде, али ипак заслужено Раднички је савладао Вршчане. Пресудио је финиш, већа концентрација у нападу, али пре свега изузетно добра одбрана. Током целог меча играло се агресивно у том сегменту, после меча са Партизаном можда најбоље ове године. Напад, с друге стране, ни-

Завршница у Љубљани

Борд Сигра, власника већинског дела Јагранске лиге, одлучио је да се овогодишњи фајнал фор одржи у Љубљани, у новоизграђеној хали „Стожице“. Главном трагу Словеније ово ће бити четврти пут да организује завршницу регионалне такмичеве.

Најбоље четвори екипе 19. априла одиграће полуфиналне утакмице, а финале јубиларне десете НЛБ лиге, на програму је два дана касније.

је био на нивоу досадашњих мечева, промашивало се много, нарочито у другом делу меча, но све је надокнађено пожртвовањем у спречавању напада ривала.

Прво полувреме протекло је сасвим задовољавајуће, осим у последња три минута, када су гости разлику од 10 свели на три поена. У трећој и готово целој четвртој деоници били су на минус два-три разлике, једанпут чак повели, 52:53, но тројке Мијатовића и Милетића, довеле су резултат на егал - 59:59. Меч винер овога пута био је Владан Вукосављевић са пет поена у финишу и неколико ухваћених лопти, мада је у дотадашњем току више разочарао него битно утицао на квалитет своје екипе.

Синоћ је Раднички одиграо меч 24. кола у Широком Бријегу, већ у суботу у „Језеро“ долази Целевита из Загеба, а последње коло игра у среду, 16. марта, са Олимпијом у Љубљани.

М. М.

ВУКОСАВЉЕВИЋ "ЗАКУЦАО" ВРШЧАНЕ

НЛБ ЛИГА

23. КОЛО: Раднички - Хемофарм 66:59, Крка - Будућност 80:73, Задар - Цибона 93:88, Игокеа - Партизан 88:86, Црвена звезда - Широки 81:70, Нимбурк - Целевита 90:86, Загреб - Олимпија 85:89.

Утакмице 24. кола одигране су у уторак и среду.

Крка	23	16	7	1794:1655	39
Партизан	23	15	8	1828:1610	38
Олимпија	23	15	8	1769:1661	38
Будућност	23	13	10	1750:1686	36
Загреб	23	13	10	1880:1859	36
Раднички	23	12	11	1866:1913	35
Целевита	23	11	12	1868:1828	34
Игокеа	23	11	12	1723:1726	34
Нимбурк	23	11	12	1787:1819	34
Хемофарм	23	11	12	1814:1849	34
Цибона	23	10	13	1779:1860	33
Широки	23	9	14	1725:1885	32
Задар	23	7	16	1788:1882	30
Црвена звезда	23	7	16	1722:1860	30

25. КОЛО: Раднички - Целевита, Цибона - Будућност, Крка - Партизан, Задар - Хемофарм, Игокеа - Широки, Црвена звезда - Олимпија, Нимбурк - Загреб.

26. (последње) КОЛО (15/16. 3): Олимпија - Раднички, Будућност - Нимбурк, Загреб - Црвена звезда, Целевита - Игокеа, Широки - Задар, Хемофарм - Крка, Партизан - Цибона.

ПРВА ЛИГА - Ж

Смеч изнад Радничког

ЈЕДНА победа и један пораз зиме су утакмица 17. кола Прве лиге Србије за даме у коме су оба крагујевачка представника били домаћини.

Смеч 5 је, без изгубљеног сета, савладао Нови Сад у изузетно доброј и квалитетној игри. Гост је само у првом сету припретио, играло се на разлику, али превагнула је већа жеља и концентрација домаћих. Коначан резултат гласио је 29:27, 25:20, 25:18. Раднички је наставио „распродају“ бодова у „Станиславу“. Овога пута два бода је однело Јединство из Старе Пазове, у још једној веома узбудљивој и неизвесној утакмици. Нарочито занимљив био је тај-брек, у коме су се боље снашле гошће. Резултат је био 2:3, по сетовима 23:25, 25:23, 22:25, 25:20, 17:19.

Овакви резултати допринели су да Смеч 5, по први пут ове сезоне, буде боље пласиран од старије „сестре“. Обе екипе имају по 30 бодова и налазе се на петом, односно шестом месту на табели. У наредном колу Смеч 5 гостује краљевачком Гимназијалцу, а Раднички Путевима у Пријеполу.

М. М.

ОДБОЈКА

ЖЕЛЕЗНИЧАР - РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА 1:3

Најзад... делује

БЕОГРАД - Хала: СД „Раднички“. Гледалаца: 100. Судије: Бук и Милковић (Београд). Резултати по сетовима: 19:25, 15:25, 25:14, 19:25.

ЖЕЛЕЗНИЧАР: Ројановић 6, Јездимировић 16, Јањушевић 1, Бојић 7, Костић 1, Стојић 9, Лојанчић (либеро), И. Булић 4, О. Булић 1, Мунђан 8, Пејковић, Пајић.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Илић 1, Опаичић 4, И. Ивовић 10, Стевановић 20, Раговић 12, Перовић 2, Панићелић (либеро), Максимовић 7, Ђировић 2, Ј. Ивовић 1, Хаџифејзовић 5, Новоселац.

WIENER STÄDTISCHE LIГА

16. КОЛО: Железничар - Раднички 1:3, Црвена звезда - Спартак 2:3, Смедеро - Јединство 0:3, Војводина - Рибница 3:1, Партизан - Млади радник 3:1.

Партизан	16	14	2	45:12	43
Војводина	16	13	3	41:15	38
Црвена звезда	16	11	5	39:20	34
Раднички	16	10	6	34:22	32
Рибница	16	8	8	30:31	24
Млади радник	16	9	7	33:34	23
Јединство	16	5	11	22:37	16
Спартак	16	5	11	25:42	14
Железничар	16	3	13	20:43	9
Смедеро	16	2	14	11:44	7

17. КОЛО: Раднички - Партизан, Железничар - Црвена звезда, Млади радник - Војводина, Рибница - Смедеро, Јединство - Спартак.

изненађење, прва два сета гости су одиграли готово без грешке. Све је функционисало на најбољи могући начин, па се после нешто више од пола сата стигло до 2:0. Тада је уследио пад у игри, што Београђани користе и надахнутом партијом долазе до смањења. Превагу је направно изузетно добар блок, преко кога су, чак са осам директних поена, успели да надвладају шампиона. Међутим, све је било кратког даха. Раднички је „сакупио конце“ у игри и лагано привео меч крају.

До краја лигашког дела надметања остала су још два кола. Следи заузимање позиција за плеј-оф, у коме учествује чак осам екипа. Раднички ће у претпоследњем колу дочекати лидера на табели, београдски Партизан.

М. М.

СУПЕРЛИГА СРБИЈЕ

Без пара нема лиге

ПРЕДСЕДНИШТВО Кошаркашке лиге Србије заузело је строг став према клубовима, члановима државног кошаркашког савеза по питању дуговања. Из српске куће кошарке стигло је упозорење дужницима да ће, уколико не измире потраживања Савеза, бити суспендовани из предстојећих такмичења.

Тако су и НЛБ лигаши обавештени да неће моћи да играју овогодишњу Супер лигу, ако не испушту рок за плаћање, уједно и датум почетка такмичења, 23. март. Највећи дужник је Партизан са милион, а следе Раднички са 600 и Црвена звезда са 300 хиљада динара.

Одређен је и распоред овогодишњих борби за титулу државног првака. Супер лига почиње 23. марта и траје до 14. маја, а четири најбоље екипе играће плеј-оф од 18. маја до 11. јуна.

М. М.

ЖКК РАДНИЧКИ

Плеј-аут који то није

САМО три победе и тринаест пораза у Првој лиги, кошаркашке Радничког уместо у Супер лигу одвело је у играње плеј-аута за опстанак. Прву утакмицу „црвене“ су имале прејуче, против Пролетера из Зрењанина, а ривали ће им још бити Лозница, нишки Студент и Ковин. Уколико се и у овој конкуренцији нађу на последњем месту, Крагујевчанке ће нову прилику да сачувају статус добити кроз бараж са четвртопласираним тимом Прве Б лиге.

С обзиром на убрзани темпо одигравања, већ у суботу је гост у Крагујевцу Студент.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ

Болест јача

КУГЛАШНИ Водовода одложили су меч 16. кола Прве лиге Србије група Центар, који је требало да одиграју у Бору против екипе Бакра, због болести неколико стандардних играча.

Сусрет ове две екипе на програму је већ ове недеље, с обзиром да је у лиги пауза због првенства Србије, на којем, да подсетимо, нема крагујевачких представника.

Баш штета

У ПРЕТПОСЛЕДЊЕМ, деветом колу Прве лиге Србије група Центар, куглашице Шумарица ремизирале су у Нишу против последнепласиране екипе Чаира - 4:4. Интересантно је да је ово нишком тиму први овосезонски бод.

Иако су биле боље у крајњем збиру, јер су имале 16 чуњева више (2.869:2.853), у појединачним дуелима наше даме забележиле су само две победе, чиме су пропустиле прилику да се нађу на другом месту табеле. Одличан учинак од 532 чуња остварила је Мира Милојевић, која је заправо и направила поменути разлику.

За две недеље, Крагујевчанке ће на крају првенства одмерити снаге са београдским ЕДБ-ом, прволигашким лидером.

С. М. С.

СТОНИ ТЕНИС**За опстанак**

СУСРЕТ 14. кола Супер лиге Србије, у коме је Факс требало да гостује у Вршцу истоименој екипи, одложен је на захтев Крагујевчана. Разлог је заказивање заосталог меча 12. кола, уједно и дербија за опстанак са ИМТ-ом, за недељу 13. март. Тиме је термин вршачког гостовања остао за сада непознат.

У осталим сусретима за викенд играју: Кикинда - Црвена звезда, Партизан - Стенес, Спартак - Банат и Војводина - ИМТ.

Стали у 32

ДВОЈИЦА стонотенисера Радничког, Жарко Закић и Звонимир Бритка, представљали су Крагујевац на појединачном сениорском првенству Србије, одржаном у Зрењанину.

Обојица су завршила такмичење пласманом у 32 најбоља такмичара, изгубивши од државних репрезентативаца. Закића је победио Лупулеску са 4:1, док је од Бритке бољи био Фишер - 4:0. Разигравањем Бритка је дошао до 17., а Закић до 21. места на такмичењу.

М. М.

БОКС**Почела Шумадија**

МЕЧЕВИМА првог кола у Трстенику, отворено је овогодишње такмичење у Шумадијској лиги.

Раднички из Крагујевца остварио је три победе у три меча. Милановић је савладао Лошића из домаћег ГИФ-а са 4:3, Крнић Челиковића, члана новопазарске Младости са 4:2, док је Трстеничанин Раденовић у мечу са Илићем издржао само пола рунде.

Ка имењаку

ПОСЛЕ три недеље паузе, боксери Радничког предстојећег викенда изазиће ће на ринг, у борбама у Првој лиги Србије. На програму је шесто коло, у коме крагујевачки клуб излази на мегдан имењаку у Београду. У првом мечу ривал је у Крагујевцу славио са 12:4.

Поред овог, главни град биће домаћин и другог меча овог кола, у коме ће Црвена звезда дочекати Лозницу, док је екипе Спартака из Суботице слободна.

М. М.

СУПЕРЛИГА

19. КОЛО: Југовић - Раднички 19:19, Планинка - Смедерево 23:19, Металопластика - Партизан 19:25, Колубара - Пожаревац 32:35, Црвенка - ПКБ 26:25, Прибој - Врање 28:19, Динамо - Наисус 24:24, Војводина - Црвена звезда 24:29.

Партизан	18	17	0	1 586:457 34
Црвена звезда	19	15	3	1 625:510 33
Колубара	18	13	1	4 527:485 27
Металопластика	19	11	3	5 515:495 25
ПКБ	19	10	3	6 530:497 23
Раднички	18	10	2	6 494:477 22
Пожаревац	19	10	2	7 507:495 22
Планинка	19	9	3	7 521:522 21
Војводина	19	8	2	9 502:511 18
Југовић	19	7	3	9 467:474 17
Прибој	19	5	1	13 494:542 11
Динамо	18	5	1	12 493:545 11
Смедерево	19	4	2	13 450:499 10
Наисус	19	3	3	13 459:522 9
Врање	19	4	1	14 457:529 9
Црвенка	19	4	0	15 480:547 8

20. КОЛО (19/20. 3): Раднички - Црвенка, Наисус - Југовић, Врање - Динамо, Црвена звезда - Прибој, ПКБ - Колубара, Пожаревац - Металопластика, Партизан - Планинка, Смедерево - Војводина.

ЖРК РАДНИЧКИ ЛЕПЕНИЦА КГ**Првенство од данас**

ДЕРБИ сезоне Прве лиге, између рукометашица Железничара и Радничког Лепенице КГ, игран је данас у Инђији, а не како је то било предвиђено такмичарским распоредом, током протеклог викенда. На промени термина инсистирао је наш клуб, пошто је у суботу и недељу добар део његових првотимки учествовао на Првенству Србије за кадеткиње у Аранђеловцу.

Како било, већ за викенд "тигрицама" следи нови првенствени изазов, када дочекују екипу Кикинде.

В. У. К.

Опет шампионке

ГЕНЕРАЦИЈА рођена 1994. године, на којој почива будућност Радничког Лепенице Кг, одбранила је титулу првака Србије на финалном турниру у Аранђеловцу. Крагујевачке кадеткиње убедљиво су тријумфовале, савладавши све ривале.

Због серије отказа, овога пута наступило је само пет екипа. Првог дана "тигрице" су савладале краљевачки Металац са 34:16, а мало касније и тим Вождовца - 28:15. Сутрадан, у недељу, под налетима наших рукометашицапустиле су прво домаће играчице, чланице Књаз Милоша (30:16), да би у дербију првенства био побеђен и београдски Цепелин са 30:27.

Поред екипног пехара, захваљујући партијама левог крила Сање Радосављевић, Радничком је

РУКОМЕТ**ЈУГОВИЋ - РАДНИЧКИ 19:19****На пола - поштено**

КАБ - Дворана: "Храм". Гледалаца: 350. Судије: Мискин (Сомбор), Адамовић (Црвенка). Седмерци: Југовић 6/4, Раднички 3/2. Искључења: Југовић 14, Раднички 16 минута.

ЈУГОВИЋ: Кукобај, Лалић 3, Васић 2, Шийка, Канкараш 3, Радаковић 1, Вујдриновић, Травар 2, Вучићевић, Крманчић, Јошић 7, Штејин, Пај 1, Перовић.

РАДНИЧКИ: Миљковић, Ђукић 3, Милосављевић, Продановић 2, Јанићевић 1, Лојаничић, Златановић, Радојевић 2, Тица 4, Барјактаревић, Пејровић, Цветиновић 6, Милинчић, Шмић 1.

ИАКО је Раднички био ближи победи, реми је, рекло би се, најправеднији исход виђеног у суботњем дуелу са Југовићем у Каћу - 19:19 (10:9). Свако је имао своје добре моменте, а наш тим и лопту у последњих 40-так секунди. До гола није дошло, па је остала на снази подела плена.

Домаћини ни пре почетка сусрета нису крили да највише зазиру од бочних позиција Крагујевчана, те да ће ту усмерити своју пажњу, сматрајући да тиме завршавају пола посла, односно драстично умањују убојитост нашег тима. То је, наравно, у старту свима познато, јер и сама статистика каже да "црвени" преко крила дају више од пола голова. Међутим, не би Цветиновић и Ђукић били оно што јесу, да ни овога пута нису "забили" девет од укупно постигнутих 19 погодака. Срећом, добру подршку имали су и у саиграчима, нарочито Тици, који су најпре борбеношћу ометали ривала. Такође, Златановић је интервенцијама на голу умногоме допринео крајњем скору, баш као и на другој страни Кукобат, који је главни кривац што се нисмо потпуно радовали.

Следи једнонедељна пауза у првенству услед репрезентативних акција. Њу ће Раднички искористити да у недељу, од 18 сати, одигра заостали сусрет са Динамом из Панчева.

В. У. К.

ВРЕМЕ РАДИ ЗА "ТИГРИЦЕ"

припало и признање за најбољу играчицу, док су у најбољој постави првенства још и голман Тијана Ђосић, десно крило Јелена Кончар, пивотмен Зорана Милић и средњи бек Јелена Јовановић.

Три играчице из тог састава,

Ђосић, Радосављевић и Јовановић, уосталом, добиле су и позив да са репрезентацијом до 17 година сутрадан отпутују у Мађарску и одиграју две контролне утакмице са домаћином.

В. У. К.

ФУТСАЛ**ЕКОНОМАЦ - НИШ 92 4:0****И ја сам Рајић**

У НЕДЕЉИ за нама Економац је одиграо две првенствене утакмице, по једну заосталу и редовну, али обе са нишким представницима у Првој лиги. Прво је, прошле среде, страдао Наисус са 8:1, иако су гости повели, а у петак је уследио долазак "полицајаца", екипе Ниш 92, уочи којег сусрета су играчи Економаца на загревање изашли у мајицама са одштампаним бројем 23 на леђима, који носи један од најбољих српских играча "на петопарцу" свих времена - Предраг

Рајић. Ако се не сећате због чега, ево краћег појашњења.

У првом делу сезоне, када су "студенти" отишли на мегдан овом тиму, Рајића у табору Ниша 92 нису препознали јер није при себи имао спортску легитимацију, тако да му није било дозвољено да игра у "Чаиру". Крагујевчани је тада, више од свега, то заболело.

Нишлије су капитулирале већ у другом минуту, када се у стрелце, на асистенцију Коцића, уписао Рајчевић. У 13. минуту, Економац је дуплирао предност. Цветановић је искористио оклевање Илића и једноставно угурао лопту у мрежу голмана Нишлија.

И друго полувреме почело је нападима домаћина, али се на нови погодак чекало до 28. минута, после прекршаја голмана Павловића над капитеном Бојовићем у казненом простору. Сигуран са 10 метара био је Лазић. Најбољи играч овог сусрета, Младен Коцић, из соло продора, одмереним ударцем поставио је коначних 4:0. Победа је, дефинитивно, могла бити и убедљивија, али су играчи Економаца настојали да ефектним потезима додатно "понизе" госте.

Ове недеље следи пауза због одигравања утакмица осмине финала Купа Србије. Економац ју је синоћ играо са екипом Пирота, са којим има и утакмицу мање у лигашком такмичењу.

С. М. С.

ЧЕЛЕНЦ КУП**Опет Португалци**

Раднички је у четвртфиналу Челенц Купа, приликом жреба, добио новоформираној ирошњивника, лисабонску Бенфику. Дакле, у ишању је још један португалски клуб, иосле Браје, чији тим, поред сијасет домаћих сениорских и јуниорских репрезентативаца, у својим редовима има и српској интернационалца Милана Вучићевића, ше Руса Георгија Залкина.

Предвиђено је да се прва утакмица игра у Крагујевцу, 26. или 27. марта, а реванш недељу дана касније у Лисабону.

КАРАТЕ**Смоловић предњачио**

КВАЛИФИКАЦИОНО такмичење првенства државе групе Исток, при Карате федерацији Србије, у борбама и катама за млађе категорије, одржано је прошле суботе у Крагујевцу. Најуспешнији тим на овом такмичењу био је одашњи Карате клуб "Смоловић", са 28 освојених медаља у конкуренцији 250 представника 25 клубова, од којих још три из нашег града - Раднички, Застава и Шампион.

Млади Крагујевчани стигли су до 12 златних, исто толико сребрних и четири бронзана одличја. Са по два злата, и то у обе категорије, највише су се истакли Аврам Цветковић, Ђорђе и Павле Ковачевић, као и Никола Марковић, Лазар Вучићевић, Адријана Благојевић и Марко Ристић.

Други круг квалификација, где право наступа има најбољих осам из сваке категорије, те четири првопласиране екипе, очекује их 17. и 18. марта.

В. У. К.

ПЛИВАЊЕ**Из Јагодине певајући**

НА другом Отвореном првенству Јагодине, такмичењу међународног карактера, наступила су 22 клуба из Македоније, Босне и Србије. Међу 206 пливача, крагујевачки Раднички имао је 13 представника, три дечака и 10 девојчица.

Уобичајено, најтрофејнија је била 12-годишња Ксенија Јовановић, која се окитила са четири злата, и то у дисциплинама 50 метара краул, делфин, леђно и прсно. Две године млађа Ива Радаковић такође је узела четири медаље, од чега три сребрне, на 50 краул и леђно и 100 мешовито, те бронзану на 50 делфин. Анђели Милосављевић, рођеној 1997, припала су два трећа места, на 100 делфин и 100 леђно. Златну медаљу на 100 мешовито и сребро на 50 краул освојила је Сара Милосављевић (1999), док је Катарина Ђукић (1996) заузела другу позицију пливајући 100 леђно и трећу на 100 делфин.

Код дечака најуспешнији је био Никола Милосављевић (1996), домогавши се злата на 100 прсно и бронзе на 200 слободно. Никола Јовић (1997) имао је резултат довољан за сребрно одличје на 200 мешовито.

В. У. К.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

18. КОЛО: Економац - Ниш 92 4:0, Коцка - Пирот 6:0, Врање - Крчагово 8:2, Нови Београд - Бечеј 3:4, Марбо - САС 9:0, Коперникус - Колубара 6:3, Летећи Холанђанин - Наисус 2:2.

Марбо	17	17	0	0 105:30 51
Економац	17	16	0	1 132:29 48
Колубара	18	11	2	5 83:61 35
Наисус	18	8	3	7 68:57 27
Врање	18	8	2	8 79:54 26
Ниш 92	17	8	1	8 60:61 25
Коперникус	17	7	2	8 54:59 23
Нови Београд	17	7	1	9 59:77 22
Л. Холанђанин	18	6	2	10 65:97 20
САС	17	6	1	10 63:81 19
Коцка аматерс	18	4	4	10 47:76 16
Пирот	17	4	3	10 51:86 15
Бечеј	18	4	2	12 69:111 14
Крчагово	17	4	1	12 40:97 13

19. КОЛО: САС - Економац, Бечеј - Врање, Нови Београд - Летећи Холанђанин, Крчагово - Коперникус, Колубара - Марбо, Ниш 92 - Коцка, Пирот - Наисус.

СКИЈАЊЕ

Невена просечна

КАКО се ближи крај сезоне, скијашки караван у ФИС тркама све је згуснутији. Невена Игњатовић, током протекле седмице, наступила је у чак шест трка, а резултати су на нивоу просечних, свакако испод очекивања.

Најпре је у аустријском Албенау возила два слалома, и забележила једно треће место, док другу трку није завршила. Караван се затим преселио у немачки Гечен, где је учествовала у два супервелеслалома и велеслалома. Крагујевчанка је на све четри трке имала пласман између 30. и 40. места.

М. М.

АТЛЕТИКА

Топићка 10. у Европи

НА Европском првенству у Паризу, атлетичарка Радничког Биљана Топић заузела је 10. место у троскоку. Најбољи резултат из три покушаја био јој је 17.93 метра, што није било довољно за пласман у финале.

Кад у три пута по пет секунди морате да покажете све што сте радили, а годину дана нисте скакали, тада имате и велику трему. Имала сам страх од престапа и ишла сам на сигурне скокове. Види се да ми недостају такмичења и скакања из пуног залета. Идемо даље, важно је да сам здрава - истакла је Топићка након наступа.

Крос на Хиподрому

ОВЕ суботе на хиподром "Становљанско поље" очекује се долазак великог броја атлетичара, њих око 300, пошто је на програму 55. првенство Балкана у кросу. С обзиром на обимност такмичења, први старт предвиђен је за осам часова ујутру, а манифестација би требало да се оконча до 17 часова.

Припадници земаља нашег полуострва надметаће се у свим категоријама - јуниорској, млађе сениорској и сениорској, и то подељени у обе конкуренције, мушкој и женској. Старији ће трчати стазу дугу 10 километара, док је јуниорима циљ на четвртом километру.

В. У. К.

ВРЕМЕ ДА ИМ МОРСКУ ИДИЛУ ЗАМЕНИ ХУК НАВИЈАЧА

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 КРЕЋЕ У ЈУРИШ НА СУПЕР ЛИГУ

Само је један пут који води до елите

Од суботе Фудбалски клуб Раднички 1923 креће у остваривање дугогодишњих амбиција. Сви знамо, ради се о повратку у најјачу српску конкуренцију, Супер лигу Србије. С обзиром да је наш тим јесењи део такмичења окончао као други на табели Прве лиге, месту које води у елитни ранг, потребно је "само" задржати ту позицију. Наравно, прволигашка "титула" увеличала би славу, али како се ред намерачених на "дружење" са Звездом и Партизаном отегао, рачуница каже и на пет до седам екипа, важно ће бити бележити константно добре резултате у преосталих 17 пролећних кола. Сваки кикс може да се покаже пресудним, па разлика да ли се игра код куће или не, како је то јесенас умело да буде, сада мора да се превазиђе. Иначе, на следећу прилику мораће да се чека најмање још годину дана.

Јесте да их последњих дана време није послужило, али ако се по јутру дан познаје, а пословица тако каже, генерална проба и победа "црвених" од 1:0 против одличне екипе Младости из Лучана, прошле суботе на "Чика Дачи", показала је да ће крагујевачки састав имати своје атрибуте у наставку првенства. Исте као и до сада, најпре став и однос према игри и колективу, а онда и појединачни квалитет.

На конференцији за штампу, у приличној поводи завршетка припрема и почетка такмичења, слично је, као и много пута до сада, говорио и тренер Радничког 1923 Владо Чапљић.

18. коло (12. март):	Нови Сад - Раднички 1923,	14.00
19. коло (20. март):	Раднички 1923 - Земун,	14.00
20. коло (27. март):	Срем - Раднички 1923,	14.00
21. коло (3. април):	Раднички 1923 - Банат,	15.00
22. коло (9. април):	Напредак - Раднички 1923,	15.30
23. коло (17. април):	Раднички 1923 - Динамо,	16.30
24. коло (20. април):	Синђелић - Раднички 1923,	16.30
25. коло (24. април):	Раднички 1923 - Пролетер,	16.30
26. коло (30. април):	Телеоптик - Раднички 1923,	17.00
27. коло (8. мај):	Раднички 1923 - Биг Бул,	17.00
28. коло (15. мај):	Млади радник - Раднички 1923,	17.00
29. коло (22. мај):	Раднички 1923 - Младост (Л),	17.00
30. коло (25. мај):	Нови Пазар - Раднички 1923,	17.00
31. коло (29. мај):	Раднички 1923 - Раднички (С),	17.00
32. коло (5. јун):	Колубара - Раднички 1923,	17.00
33. коло (8. јун):	Бежанија - Раднички 1923,	17.00
34. коло (12. јун):	Раднички 1923 - БАСК,	17.00

ЧАПЉИЋ ВЕРУЈЕ У ОНО ШТО РАДИ

- Лоши услови нису били проблем само нама већ и осталим клубовима. Међутим, важно је да смо период од 5. до 20. фебруара, који смо провели у Бечини, искористили за квалитетан рад, уз максимално залагање играча. Зад-

вољан сам и утакмицама које смо тамо одиграли, јер смо од седам изгубили само једну, иако сам на свим проверавао два тима. Тако ће нам бити и у првенству, због картона и повреда стално ће неко изостајати и мораћемо често да мењамо састав.

У сваком случају, првенство се приближило и надам се да смо физички спремни. Због лошег времена остали смо ускраћени да више урадим у тактичком делу, па ћемо се у холу дотеривати на том плану. Сматрам да се то неће одразити на будуће резултате, јер су и ривали имали исти проблем - рекао је Чапљић и посебно истакао:

- Новоприслабле играче, као што сам то и раније говорио, не убрјајам у појачања, макар док они својим делом то не покажу на терену. Дакле, и даље су сви у опцији за стартних 11, а ко ће то бити, остаје да се сами изборе кроз допринос тиму. Сигурно је да смо њиховим ангажманом појачали конкуренцију, а конкретан учинак видеће се на крају.

Подсећамо, клуб су у зимској паузи напустили Бранко Баковић, Владан Ђогатовић, Александар Љубичић и Владан Павловић, док су нови чланови "црвених" постали Срђан Грујичић, Ненад Радујковић, Јован Стефановић, Ненад Стојаковић, Никола Јефтић и Филип Осман.

Пролећну премијеру и први овогодишњи такмичарски испит вредности Крагујевчани ће, дакле, имати у Новом Саду, где у суботу гостују тамошњем истоименом тиму.

В. У. К.

БИЦИКЛИЗАМ

Трка за Лондон

СЕНИОРСКИ репрезентативац Србије и бициклиста крагујевачког Радничког Жолт Дер, почиње лов на олимпијске бодове. Ове недеље очекује га "Трофеј Пореча", трка која се вози за бодове у Европу, веома значајном за одлазак на Олимпијске игре у Лондону 2012. године. Каква је конкуренција у питању, јасно показује учешће преко 300 бициклиста из 10 држава.

Иначе, Дер је управо освојио 78. место у 35. традиционалној трци Удружења спортиста словеначких друштва у Италији. На њој је наступило 176 возача, распоређених у 25 екипа из девет земаља.

С. М. С.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Још увек далеко

СРПСКА јуниорска репрезентација у америчком фудбалу одиграла је пријатељски меч у Аустрији са тамошњим изабраним тимом, у склопу припрема за баражни меч са Француском за учешће на Европском шампионату. Вероватно најбоља европска селекција, одржала је лекцију Србима, а резултат је био 57:0.

У нашем тиму било је и 11 играча Дивљих Вепрова: Станко Касаловић, Милош Гемаљевић, Никола Савковић, Никола Тимотијевић, Сава Николић, Стеван Деспотовић, Лазар Павловић, Немања Ђекић, Стефан Стефановић, Ђорђе Петровић и Иван Павловић.

М. М.

ШАХ

Дамљановић коло води

ПРВУ половину Појединачног првенства Србије, које се сваког дана, од 15.30 часова, до 13. марта игра у Хотелу "Шумарице", обележио је велелемајстор Бранко Дамљановић. Он је из седам партија до уторка сакупио чак шест и по поена, чиме је за цео бод одмакао главном ривалу и, макар по рејтингу, првом фавориту турнира Ивану Иванишевићу.

При врху су у том моменту још били Игор Миладиновић, Милош Перуновић, Дејан Пикула..., али чини се да ће победника и новог шампиона одредити међусобни дуел тренутно водећих, који се игра сутра. Мада, шах је то...

В. У. К.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ПЕТАК

ОДБОЈКА: Раднички - Партизан (Београд), хала "Језеро" (19.00)

СУБОТА

АТЛЕТИКА: Првенство Балкана у кросу, хиподром "Становљанско поље" (8.00)

КОШАРКА: Раднички - Цедевиша (Зајреб), хала "Језеро" (17.00)

НЕДЕЉА

РУКОМЕТ: Раднички - Динамо (Панчево), хала "Језеро" (18.00)

ГРАДСКЕ ЛИГЕ

Продужен распуст

ВРЕМЕНСКЕ прилике и ове године одложиле су планирани почетак пролећног дела првенства 2010/11. године у лигама на територији Фудбалског савеза града Крагујевца.

Тако ће уместо предстојећег, утакмице 18. кола Прве и 16. кола Друге градске лиге бити одигране 19. односно 20. марта. Трећелигашки у своје такмичење крећу почетком априла.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Одложен старт

ЗБОГ лоших временских услова, а после консултација са клубовима и по препоруци Медицинске комисије ФСС-а, прошле недеље је донета одлука о померању наставка првенства у овом рангу за 12, односно 13. март.

Тако ће се, овог викенда, у оквиру 12. кола Сушица на свом стадиону састати са крушевачким Напретком, док ће девојке Уна фортуне 04 играти у Шапцу против Мачве.

С. М. С.